

Z ozaveščanjem odločno proti nasilju

10

Na Okrožnem sodišču v Kopru se nadaljuje sojenje Kristini Mislej, ki je obtožena umora svojih dveh otrok

20

Dijaki-ciceroni vodili vrstnike na ogled starorimskega Trsta

11

Deset let televizijskega sodelovanja

8

Primorski dnevnik

ČETRTEK, 26. NOVEMBRA 2009

Št. 280 (19.679) leto LXV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Dan, ki ga ne bi smelo biti

BREDA PAHOR

Po osmem marcu še 25. november: čemu? Ob dnevu, namenjenemu opozarjanju na srhljiv pojav nasilja nad ženskami so se nemudoma vnele polemike, zakaj neki spet dan »posvečen ženskam«. Vprašanje je lahko legitimno, spotikanje nad 25. novembrom pa veliko manj. Ob tem se namreč zastavlja, vsaj po moji presoji, veliko bolj utemeljeno vprašanje: zakaj moramo v letu 2009 nameniti poseben dan boju proti nasilju nad ženskami. In kot je - med drugimi - zavrnil tudi predsednik države Giorgio Napolitano, se z nasiljem nad ženskami ne soočajo samo npr. v »zaostali« Afriki, temveč tudi v tako imenovanem razvitem svetu, se pravi tudi pri nas. Če drži, kot zagotavljajo statistični podatki, da se kar sedem moških na deset redno znaša nad lastnimi partnericami, če je res, kot piše v uradnih dokumentih, da se velika večina primerov spolnega nasilja odigrava v družinsko-prijateljskem krogu, potem osmim marcem in tovrstnim dnevom navkljub spoštovanje ženske kot celostne osebe ostaja še vedno neuresničena zahteva. Nedvomno je res, da se nasilje v tako imenovanem nerazvitem svetu oz. v revnih državah kaže v veliko krutejših oblikah. Če odmislimo »kulturno tradicijo«, v katero naj bi po presoji nekaterih sodilo obrezovanje ženskih genitalij, moramo vedeti, da je v tistih državah že golo življenje žensk eno samo nasilje. O svobodnem odločanju žensk ni ne duha ne sluha in iz te temeljne krivice izvirajo ostale, ki v nekajletnem razdobju spremenijo ponosne mladenke v izsušene tridesetletne starke.

ENERGIJA - Stališče deželnega odbornika za okolje Elia De Anne

Dokumenti o terminalu so za Deželo FJK pomanjkljivi

Sicer načelna podpora uplinjevalniku in nove kritike Sloveniji

GORICA - Ob stoletnici odkrili kip pred sedežem pokrajine Spomenik uresničnim sanjam letečih bratov Rusjan

GORICA - Na včerajšnji dan pred sto leti je z Malih Roj poletela Eda 1, ki jo je z bratovo pomočjo izdelal in pilotiral Edvard Rusjan. Polet je veljal za prvi tak dosežek v tem delu Evrope, s čimer sta se brata Rusjan v zgodovino

zapisala kot pionirja slovenskega in tudi svetovnega letalstva. Zato so včeraj bratoma Rusjan odkrili spomenik pred sedežem goriške pokrajine. Na posla- vi je izstopal poudarek, da sta bila pionirja odraz večnarodnostnega prosto-

ra. Njuna nečakinja Grazia Rusjan pa je izpostavila: »Gorica je bila doslej poznana zaradi bitk in padlih v vojnah, od- slej pa bo znana tudi zaradi uresniče- nih sanj mojih stricev.«

Na 17. strani

TRST - Za Deželo Furlanijo-Ju- ljsko krajini je dokumentacija o ža- veljskem uplinjevalniku zelo pomanj- kljiva, uprava pa vseeno podpira gra- dno terminala. To je v deželnem svetu včeraj dejal odbornik Elio De Anna v odgovoru svetniku Igorju Gabrovcu, ki ga je zanimalo stališče Dezele o tem načrtu.

De Anna je izkoristil spet prilož- nost za kritike na račun Slovenije. Pri tem je potegnil na dan krško nuklear- ko in nekdanji idrijski rudnik živega srebra, češ da je kriv za onesnaževanje severnega Jadrana.

Na 3. strani

V Gornjem Posočju spoznavali sosede iz Terskih dolin

Na 4. strani

V FJK javne uprave le omejeno posegale po derivatih

Na 5. strani

Arhitekti: Regulacijski načrt občine Trst je brez vizije

Na 8. strani

Podržavljenja šempoljskega vrtca zaenkrat ne bo

Na 9. strani

V poldrugem letu na Goriškem ukinjenih 2.000 delovnih mest

Na 16. strani

PODNEBJE Obama bo na konferenci v Kopenhavnu

WASHINGTON - Ameriški predsednik Barack Obama se bo pridružil ostalim svetovnim voditeljem in se 9. decembra udeležil podnebne konference ZN v Kopenhavnu, je sporočil neime- novan bližnji sodelavec Obame. Ameriški predsednik se bo v dan- ski prestolnici ustavil na poti v Oslo, kjer bo prevzel Nobelovo nagrado za mir. Gre za pomemb- no novico, saj je Obamaova pris- otnost na konferenci po oceni opazovalcev bistvenega pomena za njen uspeh.

Na 21. strani

ITALIJA Vladna večina brani Cosentina

RIM - Odbor za avtorizaci- je poslanske zbornice je včeraj za- vrnil zahtevo po aretaciji poslan- ca in vladnega podtajnika za go- spodarstvo Nicola Cosentina, ki ga neapeljsko javno tožilstvo ob- tožuje zunanje sodelovanja pri združevanju v mafijske namene. Senat pa je skoraj istočasno zavr- nil resoluciji, s katerima sta De- mokratska stranka in Italija vred- not ločeno zahtevali Cosentinov odstop iz vlade. Ob tem so se spet razvnele polemike med vladno ve- čino in opozicijo.

Na 7. strani

IMENOVANJA Iztok Simoniti naj bi bil veleposlanik Slovenije v Rimu

LJUBLJANA - Po pisanju več- rajšnjega Večera naj bi kadrovska komisija slovenskega zunanjega mi- nistrstva predlagala Iztoka Simoniti- ja za veleposlanika v Rimu, kjer naj bi zamenjal Andreja Capudra, kateremu je konec oktobra potekel mandat. Znano je tudi ime novega slovenske- ga veleposlanika v Zagrebu. To naj bi bil Iztok Mirošič.

Postopek imenovanj pa še ni končan. Kot še piše Večer, naj bi bil predlog zdaj na mizi zunanjega mi- nistra Samuela Žbogarja, ki je pris- tojen, da kandidate za veleposlanike pošlje v potrditev vladi.

Na 2. strani

MARINIGH MARINIGH confezioni

Trg Cavour, 25
34074 - Tržič
tel in fax 0481
791066

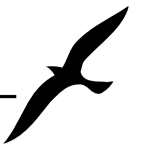
nasprofi območja za pešce,
v bližini večnadstropnega
parkirišča

LINEAR fitness & sportwear

Promocijska prodaja
od 17. do 28. novembra

dunajska cesta, 40 - občine
tel. & fax.: +39 040 2158366

SLOVENIJA - Po pisanju mariborskega Večera

Iztok Simoniti predlagan za novega veleposlanika v Italiji

Iztok Mirošič pa naj bi odšel za slovenskega ambasadorja v Zagreb

Iztok Simoniti (levo) naj bi zamenjal Andreja Capadru v Rimu, Iztok Mirošič (desno) pa naj bi postal slovenski veleposlanik na Hrvaškem

ARHIV

ODLOČITEV Deželni svet bo dobil razpelo

TRST - Predsednik Edouard Ballaman bo vsaj za nekaj časa v dvorani deželnega sveta razobesil križ kot simbol države in verske enotnosti. Tako je sinoči odločil deželni parlament, ki je z glasovi desne sredine odobril tozadevno zahtevo predsedniku. Hkrati so svetniki pozvali predsednika Dežele Tonda, naj protestira zoper znano evropsko razsodbo proti razpelo v šolskih učilnicah.

Igor Kocijančič (SKP) je glasoval proti zahtevi desne sredine, ki je po njegovem popolnoma v nasprotju z laičnimi vrednotami italijanske družbe in ustave. Igor Gabrovec (SSk) se ni udeležil glasovanja in je spet obtožil Tondovo koalicijo, da se grobo poigrava s čustvi laikov in tudi vernikov, razpravo o razpelo v deželnem svetu pa je označil kot izgubo časa.

LJUBLJANA - Kadrovska komisija slovenskega zunanjega ministrstva naj bi po pisanju včerajšnjega Večera za novega veleposlanika v Zagrebu predlagala Iztoka Mirošiča, za veleposlanika v Rimu pa Iztoka Simonitija. Postopek imenovanj, ki je tajen, še teče, predloga sta zdaj na mizi zunanjega ministra Samuela Žbogarja, ki bo odločil, ali bo kandidata poslal v potrjevanje vladi.

Mirošič je trenutno vršilec dolžnosti direktorja direktorata za evropske zadeve in politično bilateralno, Iztok Simoniti pa je bil pred leti državni sekretar na zunanjem ministrstvu. Za veleposlanika pri Svetu Evrope v Strasbourgu naj bi predlagali Damjana Berganta, ki je bil nazadnje vodja projektne skupina za predsedovanje tej organizaciji. Interni razpis je bil objavljen tudi za veleposlaniški položaj v Beogradu, a kadrovska komisija med več kot deset prijavljenimi po pisanju Večera ni izbrala nikogar in bi lahko postopek celo ponovili.

Nove veleposlanike mora Slovenija imenovati, ker je "starim" že ali pa jim bo v kratkem potekel mandat. Zadnji dan oktobra sta tako potekla štiriletna mandata veleposlaniku Miroslavu Luciju, ki je vodil diplomatsko-konzularno predstavništvo v Beogradu, in Andreju Capudru, ki je bil veleposlanik v Rimu. 30. novembra bo zadnji dan veleposlanik v Zagrebu Milan Orožen Adamič, na zadnji dan starega leta pa se iz Strasbourga poslavlja veleposlanica Marjetica Bole. (STA)

CELOVEC - Plebiscit Feldner ogorčen zaradi izključitve iz priprav na slavlje

CELOVEC - Koroški Heimatdienst (KHD) kljub večkratni prošnji svojega predsednika Josefa Feldnerja ni bil povabljen v slavnostni komite, ki bo v naslednjih mesecih pripravljaval praznovanje ob 90-letnici plebiscita 10. oktobra prihodnje leto na Koroškem. Feldner se je na »izključitev« odzval z ogorčenjem ter menil, da gre za kazeno, ker sodeluje v t.i. konsenzni skupini, v kateri sta tudi Marjan Sturm in Bernard Sadovnik.

Deželni glavar Dörfler kot predsednik slavnostnega komiteja za pripravo praznovanja je poudaril, da se mu ni treba zagovarjati, koga povabi in koga ne. Feldner da ni nesporen, je dejal deželni glavar in ob tem opozoril na konflikt, ki je nastal znotraj t.i. domovinskih organizacij na Koroškem v vprašanju dvojezičnih krajevnih tabel potem, ko se je KHD s Feldnerjem vključil v konsenzno skupino. Konkretno je Dörfler opozoril na različne pozicije pri dvojezičnih tablah in pristavil, da je pozicija Zveze koroških brambovcov bližje tisti BZÖ kot pozicija KHD (I.L.)

KOROŠKA - Slovenska manjšina

Manjšinske politične organizacije vse pogosteje po ločenih poteh...

CELOVEC - Medtem, ko so v preteklosti politične organizacije koroških Slovencev skupno hodile na sestanke in pogajanja na Koroškem, na Dunaj, v Slovenijo in še kam, postaja v zadnjih mesecih, tednih in dneh vse bolj očitno, da grejo vse bolj pogosto ločenih poteh. Posebej sta to podčrtala predsednika Zveze slovenskih organizacij (ZSO) Skupnosti koroških Slovencev in Slovenk (SKS) Marjan Sturm in Bernard Sadovnik, ki sta se ta teden skupno pojavila tako na ustanovni seji častnega odbora dežele Koroške za pripravo 90. obletnice koroškega plebiscita prihodnje leto, nato pa še v Ljubljani, kjer sta skupno vodila pogovore z delom vladnih strank v Sloveniji. Na sestanku ob 90. obletnici plebiscita v Celovcu pa ni bil povabljen Narodni svet koroških Slovencev (SKS) in tudi v Ljubljani predstavnikov Narodnega sveta koroških Slovencev ni bilo.

Predsednik ZSO Sturm je svojo udeležbo na ustanovni seji častnega odbora za pripravo deželnih plebiscitnih

Bernard Sadovnik (levo) in Marjan Sturm postajata nerazdružljiv tandem

proslav prihodnje letu zagovarjal s tem, da deželni glavar Gerhard Dörfler na sestanku pač ni povabil NSKS, »kar jemlje na znanje«, glede svojega nastopa v Ljubljani (spet skupaj s Sadovnikom) pa je dejal, da je to bilo po eni strani samoumevno, po drugi pa tudi neke vrste nuja spriči kopice aktualnih vprašanj in problemov. »Še ljubše bi mi bilo, če bi šle vse tri organizacije,« je še pristavil Sturm.

Vendar vedenje Sturma in Sadovnika ne preseneča samo s tem. Tudi vedenje obeh od predsednika koroškega Heimatdienta Josefa Feldnerja, torej člana tiste »konsenzne skupine«, s katerim sta se oba v zadnjih tednih večkrat pojavljala na raznih prireditvah, na katerih naj bi šlo za sožitje med večino in manjšino in s katerim sta v letošnjem letu delila več nagrad za delovanje te skupine, je vse prej kot samoumevno. Kot glede NSKS je Sturm tudi glede tega, da Feldner ni bil povabljen v častni komite za plebiscitne proslave, dejal, da je to odločitev deželne glavarja.

Predsednik SKS Bernard Sadovnik PA je včeraj še sporočil, da je upravni odbor SKS vnovič zahteval polnopravno članstvo v Koordinacijskem odboru koroških Slovencev (KOKS), prav tako tudi polnopravno članstvo v Federalistični uniji evropskih narodnih skupnosti (FUENS). Nadalje je odbor SKS obravnaval osnutek za reformo zakona o narodnih skupnostih, ki ga je

skupaj z uglednimi avstrijskimi strokovnjaki izdelal Center avstrijskih narodnosti (CAN) na Dunaju ter vprašanja dvojezičnega pouka. S tem v zvezi so med drugim sprejeli sklep, da se bo posebna delovna skupina posvetila vprašanju razvoja dvojezičnega šolstva in izdelala smernice in vsebinska ter pedagoška izhodišča.

Ivan Lukan

POLITIKA - V soboto v Vidmu prva javna pobuda

Tudi v FJK federacija levice

Kocijančič: Nič skupnega z Mavrično levico - Spetič napoveduje spletno Iskro

TRST - Tudi v Furlaniji-Juljski krajini nastaja federacija levice, ki bo svojo prvo javno pobudo izvedla v soboto v Vidmu. Naslov srečanja (ob 15. uri v dvorani parlamenta na videmskem gradu) nosi pomenljiv naslov Začnimo spet skupaj (v it. Ripartiamo insieme). V novo levičarsko zvezo so doslej pristopili Komunistična prenova in Stranka italijanskih komunistov ter gibanje Delo in solidarnost ter Socializem 2000. Slednjega na vsedržavni ravni vodi nekdanji senator Cesare Salvi.

Deželni tajnik SKP Kristian Franzil je dejal, da bo do nadaljnega vsaka komponenta v omenjeni federaciji ohranila svojo samostojnost, zveza pa dejansko predstavlja zamelek nove stranke. Novo levičarsko gibanje po mnenju Igorja Kocijančiča nima nič skupnega z Mavrično levico, ponesrečenim volilnim projektom, ki dejansko danes obstaja le še v deželnem svetu FJK. Svetniško skupino ML vodi prav Kocijančič, v njeg

STOJAN SPETIČ

sta še Roberto Antonaz (SKP) in Stefano Pustetto (Demokratska levica).

Stojan Spetič, deželni tajnik SIK, je napovedal, da se bo federacija levice ukvarjala predvsem z vsebinskimi vprašanji. V tem trenutku je njen glavni cilj ta, da se v Italiji ustvari velika demokratična in ustavna alternativa desni sredini. Novo levo usmerjeno gibanje bo veliko pozornost namenjalo večjezičnosti in večkulturnosti v naši deželi, je dejal Spetič, ki je napovedal spletno Iskro za soočenje mnenj in stališč o aktualnih

IGOR KOCIJANČIČ

vprašanih levice, slovenske manjšine in širšega večjezičnega okolja. Iskra bo tudi priložnost za utrditev odnosov sodelovanja z levičarji iz Slovenije in avstrijske Koroške.

Pier Paolo Brovedani je predstavil cilje in namene gibanja Delo in solidarnost, ki se je rodilo v sklopu levo usmerjene frakcije sindikalne zveze CGIL. Gibanje se prvenstveno zavzema za neposredno sodelovanje članstva pri dejavnosti in obnem pri izbirah največje sindikalne organizacije.

PLINSKI TERMINAL - Presenetljivo stališče odbornika Elia De Anne

»Dokumenti o Žavljah so pomanjkljivi, FJK sploh ni bila vključena v postopek«

Šele popoldne načelna podpora uplinjevalniku - »Slovenija naj se raje ukvarja z idrijskim rudnikom«

TRST - Dežela podpira žaveljski terminal, čeprav ocenjuje, da je dokumentacija o načrtu zelo pomanjkljiva in da dežela sploh ni bila soudeležena pri postopku, ki ga vodi italijansko okoljsko ministrstvo. To zelo protislovno in presenetljivo stališče smo včeraj v deželnem svetu slišali iz ust odbornika za okolje Elia De Anne, ki je odgovoril na vprašanje svetnika Slovenske skupnosti-Demokratske stranke Igorja Gabrovca. Slednji ga je spraševal za stališče deželne vlade o terminalu, ki ostaja še naprej nejasno.

De Anna je svoje pomisleke o uplinjevalniku izrazil dopoldne v deželnem svetu, nekaj po 14. uri pa je za tiskovno agencijo ANSA izjavil, da FJK soglaša s politiko italijanske vlade, da se gradi uplinjevalnik, češ da je slednji zelo pomemben za razvoj tržaškega območja. Glede kritik, ki prihajajo iz Slovenije, je odbornik iz vrst stranke Ljudstva svobode pozval Ljubljano, naj se raje ukvarja z idrijskim rudnikom, ki onesnažuje Jadransko morje z živim srebrom, ali pa s krško nuklearko. De Anna je še povedal, da glede navedenih zadev soglaša z vladnim podtajnikom Robertom Menio. V manj kot dveh urah je odbornik očitno spremenil svoje stališče.

De Anna je Gabrovcu pojasnil, da Dežela za mnenje o terminalu še čaka na strokovno gradivo španske ener-

getske družbe Gas Natural. Dežela, ki jo je takrat vodil Riccardo Illy, je leta 2007 izdala mnenje o žaveljski napravi, ki ni bilo negativno, a tudi ne pozitivno. Illy je takrat ugotovil, da je bila strokovna dokumentacija o kopenskem terminalu zelo pomanjkljiva glede številnih zelo pomembnih vidikov, kot sta na primer povezava med terminalom in podmorskim plinovodom ali pa tveganje za zdravje ljudi in za okolje na sploh.

Ko bo rimska vlada ponovno sklicala omizje za ocenjevanje vpliva na okolje, odbornik pričakuje iz Rima vabilo za deželno upravo, ki bo morala po njegovih besedah prisluhniti stališčem občin Trst, Milje in Dolina, pokrajinske uprave in drugih zainteresiranih javnih ter zasebnih dejavnikov. Najbolj presenetljiva pa je izjava, ki jo je De Anna posredoval na koncu svojega odgovora slovenskemu deželnemu poslancu, da Dežela po »nemnenju« iz leta 2007 sploh ni bila več soudeležena pri okoljevarstvenem postopku pristojnega rimskega ministrstva. Res neverjetno, da je bilo to sploh mogoče po vseh razprtijah in polemikah (tudi meddržavnih), ki spremljajo postopek za žaveljski terminal.

Odbornikove besede niso presenetile le Gabrovca, temveč tudi marsikatero deželnega svetnika iz vrst desne in leve sredine. Presenečen nad las-

Deželni odbornik Elio De Anna je Igorju Gabrovcu (na sliki) priznal, da Dežela sploh ni soudeležena pri postopku za gradnjo žaveljskega terminala

tnimi besedami je bil najbrž tudi sam De Anna, ki je pozneje, kot rečeno, nekoliko »popravlil« svoja stališča. Zastopnik SSK je v kratki repliki poudaril, da je odbornikovo izvajanje potrdilo in v marsičem še okrepilo vse pomisleke, ki jih ljudje na tej in na drugi strani imajo o žaveljskem terminalu.

Pomisleke nad uplinjevalnikom je na včerajšnji novinarski konferenci izrazila tudi tržaška sindikalna zveza CGIL. Načelno sicer sindikati v sklopu energetske (ne)odvisnosti Italije ne nasprotujejo gradnji uplinjevalnikov, v primeru Žavelj pa pogrešajo javno soočenje in zlasti informacije, ki bi

jih morale javnosti posredovati za to poklicane javne ustanove, začenši z Občino Trst. CGIL si veliko obeta od pobude Pokrajine, ki je prevzela nalogo, da bo informirala občane o tem, kaj v resnici za Trst pomeni žaveljski uplinjevalnik.

S.T.

NOVI ENOPROSTOREC PEUGEOT 5008. VSAKDO GA RAD VOZI.

EURO RSCG MILANO

BREZPLAČNI PACK VIDEO S FINANCIRANJEM*

PEUGEOT PRIPOROČA TOTAL. Maksimalne vrednosti: mešana poraba goriva l/100 km 7,4; emisije CO₂ g/km 181.

*Ponudba ni združljiva z ostalimi promocijskimi akcijami in velja do 31/12/2009; z možnostjo financiranja Glaciale 5008 s predhodno odobritvijo družbe Peugeot Finanziaria - Divisione Banque PSA Finance Succursale d'Italia. Pr.: financirani kapital 15.250€, vključeni stroški za odprtje financiranja 250€. 60 mesečnih obrokov v višini 322€, razširitev jamstvenega obsega za 5 let (2 leti po zakonu + 3-letno jamstvo po izbiri ali do 100.000 prevoženih km). Obrestovanje TAN 7,90% in TAE 9,47%. Informacije pri koncesionarju. Nagradni certifikat do 31/01/2010. Nagradni sklad 29.784,92 € + davek IVA po potrebi in z izjemo izenačevanja. Pravilnik na spletni strani peugeot.it. Obv. Ministrstvu.

Novi enoprostorec 5008

5008

PRIČAKUJEMO TE
TUDIV NEDELJO.

LEDENA DOBA 3
ZORA BINOZAVROV
od 2. DECEMBRA
DVD in BLU-RAY HD

zmagaj
LEDENO DOBO™

Pridi in odkrij novi Peugeot 5008, zmagal boš lahko na tisoče nagrad vezanih na film Ledena doba in potovanje na Laponsko za vso družino!

Padovan
Figli

Koncesionar Peugeot za Trst, Gorico in Tržič

TRST, ul. Flavia 47, tel. 040 827782

GORICA, Majnica 12, tel. 0481 391808

TRŽIČ, ul. Timavo 24, tel. 0481 790505

www.padovanefigli.it

KOBARID - Na sedežu Fundacije Poti miru

Prebivalcem Gornjega Posočja so se predstavili sosledje iz Terskih dolin

Spregovorili so župan Barda Guido Marchiol, kulturnika Viljem Černo in Luisa Cher ter prof. Roberto Dapit

KOBARID - Čezmejni odnosi med Slovenci s Tolminskega, Kobariškega in Bovškega ter slovensko narodno skupnostjo v videmski pokrajini so bili vedno zelo dobri, pred kratkim pa so imeli prebivalci Gornjega Posočja priložnost, da boljše spoznajo svoje sosede iz Terskih dolin in lepote teh krajev. Na sedežu Fundacije Poti miru je bil namreč prejšnji četrtek na sporedu tako imenovani Terski večer, na katerem so o dolinah ob reki Ter in terskemu narečju ter kulturi spregovorili župan Barda Guido Marchiol, kulturna delavca Viljem Černo in Luisa Cher ter profesor na videmski univerzi Roberto Dapit, večer pa je povezoval načelnik Uprave enote Tolmin Zdravko Likar.

Prijetno srečanje so popestrili še nastopi mladih gojencev barske podružnice Glasbene Matice, ansambla Cunjarji in Barskega okteta ter degustacija barskega frika s krompirjem, ki ga je pripravila kuharica Marisa Cher.

Viljem Černo je prisotnim pripovedoval o težavah, ki jih ima slovenska manjšina zaradi nacionalizma nekaterih prebivalcev Terskih dolin, ki nikakor nočejo priznati, da je tersko narečje slovenskega izvora. Vztrajno zatrjujejo, da gre za neke vrste obliko stare slovanščine, ki s slovenščino nima nič skupnega, kot dokaz pa navajajo dejstvo, da se s Slovenci iz matične domovine ne

ropske državljanje, ki bodo obvladali vsaj tri jezike. Mladi iz Terskih dolin pa bodo tako lahko izstopali zaradi svojih znanj in jih zaradi njih ne bo več sram,« je zaključil Dapit. Župan Barda Marchiol pa je izrazil željo, da bi bilo srečanje v Kobaridu le prvi korak na poti do prijateljstva in sodelovanja med dvema skupnostma, ki ju združujeta jezik in kultura. (NM)

Prijeten večer je popestril Barški oktet (desno) in skupina Cunjarji (spodaj)

NM

morejo sporazumeti, če govorijo »po našen«, kar pa seveda ni res, kot je poudaril Černo. Po drugi strani pa nacionalisti nič ne naredijo, da bi ovrednotili svoje narečje, za katerega obstoj naj bi se po njihovih besedah borili. »Slovenska narodnostna skupnost pa je v resnici živa in si po padcu meje med Italijo in Slovenijo še bolj želi komunicirati, se izražati v svojem jeziku in vsem pokazati svoje kulturno bogastvo,« je zaključil barški kulturni delavec.

Luisa Cher iz barskega Centra za kulturne raziskave pa je številnemu občinstvu predstavila umetnost v Terskih dolinah. Opisala je predvsem čudovite Vie Crucis, ki so shranjene v cerkvah v Bardu in Zavarhu. Profesor Dapit, ki na videmski univerzi poučuje slovensko literaturo, zgodovino in antropologijo ter antropologijo in zgodovino Furlanije, je omenil, kako je pomanjkanje jezikovne politike v Terskih dolinah močno ogrozilo obstoj terskega narečja, ki je »prava poezija, čeprav je manj poznano kot rezijansščina.« Na podlagi zaščitnega zakona za slovensko manjšino pa se lahko to bogastvo ovrednoti. »Mladi morajo imeti možnost, da se slovenščine dobro naučijo v šoli. Le tako bomo pri nas vzgojili ev-

DEŽELA - SKGZ pisala predsedniku komisije FJK Colauttiju

Slovenci bi morali biti aktivno soudeleženi pri snovanju deželnega razvojnega načrta

TRST - V zvezi z deželnim zakonskim osnutkom št. 87, ki predvideva postopke za uvedbo deželne teritorialne politike, je predsednik SKGZ Rudi Pavšič ob sodelovanju delovne skupine za zaščito, javne uprave in teritorij (vodi jo dr. Marij Lavrenčič) poslal predsedniku pristojne deželne komisije Alessandro Colauttiju pismeno mnenje o tem vprašanju.

Slovenska kulturno-gospodarska zveza želi poudariti, da je pri novem deželnem teritorialnem načrtovanju in pri pripravi plana za upravljanje teritorija (PGT) potrebno sodelovanje vseh soudeleženih subjektov, saj je argument izrednega pomena za bodoči razvoj celotnega deželne prebivalstva.

V tem okviru je nujen pogled tudi izven deželnih teritorialnih meja, da se omogoči harmonični razvoj zlasti infrastrukture, zato je pri teritorialnem načrtovanju nujno potrebno soudeležiti sosednje države in dežele.

KULTURA - V nedeljo na Lesah

Slovesnost v spomin na Antona Birtiča

LESA - Benečani se bodo v nedeljo poklonili spomenu svojega glasbenika, pedagoga, skladatelja, pesnika in publicista Antona Birtiča - Beneškega iz Mečane v občini Špeter, ki je umrl 4. aprila letos. Slovesnost, ki se bo začela ob 17.30 v telovadnici na Lesah (občina Grmek), prireja Kulturno društvo Ivan Trinko pod pokroviteljstvom SKGZ, ZSKD in Občine Grmek. Na njej bodo sodelovali učenci špeterske Glasbene Matice in ansambel Beneški fantje, ki ga je sam Birtič ustanovil leta 1952 in bil nato dolga leta njegov član.

Anton Birtič je glasbo študiral v Čedadu in Ljubljani, kjer je bil vpisan tudi na Pedagoško fakulteto. Kasneje je poučeval igranje harmonike in zbiral, zapisoval ter izvajal beneške narodne pesmi, ki jih je tudi prirejal za zборе. Tudi v Sloveniji njegove priredbe ljudskih pesmi in skladbe za harmoniko, za katere je sam napisal besedila, dobro poznajo. Med najbolj

ANTON BIRTIČ

znane sodijo Beneška Slovenija, Beneški fantje, Zvezde žarijo, Moja Nedža in še bi lahko naštevali. Zaslovel je tudi po Furlaniji, kjer so furlansko različico njegove pesmi Corri con me izbrali za svojo himno. Leta 1966 je pri KD Ivan Trinko izdal zbirko Oj, božime, v kateri so zbrane njegove ljudske pesmi, pa tudi nekatere drugih avtorjev. Pred desetimi leti pa je izšla še zbirka Anton Birtič: Poezije 1999, v kateri so v glavnem njegova neuglasbena dela. (NM)

FJK - Manjšina Pavšič in Štoka želita sestanek s Tondom

TRST - Vse večja skrb celotne narodne skupnosti zaradi napovedanih finančnih težav, ki bodo nastale ob sklepu rimske vlade, da za dober milijon evrov zmanjša prispevke slovenskim organizacijam v Italiji, je bila izražena v pismu, ki sta ga predsednika krovnih organizacij, Rudi Pavšič (Slovenska kulturno-gospodarska zveza) in Drago Štoka (Svet slovenskih organizacij), včeraj naslovila na predsednika vlade Dežele Furlanije Julijske krajine Renza Tonda.

»Kot predsednika najbolj reprezentativnih organizacij slovenske manjšine v deželi Furlaniji Julijski krajini Vas želiva seznaniti z dvema vprašanjema, ki bremenita vse naše organizacije, ki delujejo v treh pokrajinah naše dežele. Teh je preko 300,« pišeta v pismu Pavšič in Štoka.

Prvo vprašanje zadeva državni finančni zakon, ki predvideva do leta 2012 znatno znižanje prispevkov iz zakona št. 38/2001 za našo manjšino. Primanjkljaj enega milijona evrov v letu 2010 in dveh milijonov v naslednjih letih bi povzročil nepopravljivo škodo manjšinskim dejavnostim in organizacijam, ki delujejo na kulturnem, športnem, socialnem in verskem področju.

Drugo vprašanje pa se tiče postopka za realizacijo evroprojektov, med katerimi so tudi nekateri projekti življenjskega pomena za slovensko narodnostno skupnost, kot npr. evroprojekt »Jezik-Lingua«, ki sta ga krovni organizaciji realizirali v sodelovanju z italijansko manjšino v Sloveniji. Zaradi vsebinske pomembnosti projekta predsednika SKGZ oziroma SSO pričakujeta, da ga bodo podprle tako Dežela Furlanija-Julijska krajina kot vse ostale srede, ki so soudeležene pri teh čezmejnih projektih.

»Da bi Vam lahko tudi ustno izrazila najino zaskrbljenost in naša upravičena pričakovanja, Vas vljudno prosiva za sestanek, na katerem bi Vam podrobno obrazložila našo problematiko, zlasti pa zgoraj omenjeni vprašanji,« zaključujeta pismo Tonda Pavšič in Štoka.

23. februarja 2001 (Zaščitni zakon za slovensko manjšino v deželi Furlaniji - Julijski krajini) mora teritorialno načrtovanje težiti k ohranjanju zgodovinsko-kulturnih značilnosti lokalne skupnosti.

Zaradi tega SKGZ prosi, da se tudi v zakonski osnutek št. 87 vključi isto načelo, ki naj zagotavlja participacijo predstavništva manjšine pri oblikovanju PGT-ja in zaščito zgodovinsko-kulturne značilnosti teritorijev kjer je prisotna slovenska narodnostna skupnost.

Pri oblikovanju PGT-ja je potrebno upoštevati tudi juse, srenje in druge subjekte, ki upravljajo dobri ne javne koristi in dejansko predstavljajo identitetno bogastvo, ki ga je treba ohraniti. To so upravičeni subjekti, ki upravljajo svoj teritorij gospodarno. Ker so to javno priznane ustanove, morajo biti obvezno vključene v postopke priprav bistvenih dokumentov v zvezi s programiranjem teritorija.

SKGZ tudi meni, da bi morala Dežela FJK poiskati oblike načrtovanja, ki so v skladu s skupno vizijo in v sozvočju s Slovenijo in Avstrijo. Naj se torej Dežela ne omeji izključno na 32. člen zakonskega osnutka št. 152 z dne 3. aprila 2006, ki upošteva samo problematiko okoljevarstva.

V nekaterih občinah naše Dežele, ki mejijo s Slovenijo, so čezmejne povezave v zvezi s teritorijem, infrastrukturami, okoljevarstvom in urbanistiko (npr. Občina Gorica) zelo tesne in potrebujejo sodelovanje obmejnih slovenskih občin pri oblikovanju urbanističnih načrtov ne samo glede infrastruktur ampak tudi kar se tiče urbanega tkiva. »Predlagamo torej, da se v zakonski osnutek št. 87 vključi določbo, ki naj predvideva možnost skupnega čezmejnega načrtovanja in sodelovanje obmejnih občin z zasledovanjem evropske vizije tudi pri teritorialnem načrtovanju,« piše v dopisu SKGZ.

JAVNE FINANCE - Računsko sodišče o uporabi izvedenih finančnih instrumentov

V FJK v veljavi še 56 pogodb v vrednosti 410 milijonov evrov

Štiri pokrajine in 44 občin sklenilo 56 pogodb, v teku jih je še 17 - Uporaba neskladna z zakonom

TRST - Vrednost izvedenih finančnih instrumentov, t.i. derivatov, v katere so investirale javne uprave v Furlaniji-Juljski krajini, znaša 410 milijonov evrov, je večeraj na kontrolnem zasedanju računskega sodišča v Trstu povedal poročevalec Fabrizio Picotti. Pogodbe za derivate je podpisalo 48 lokalnih uprav, od tega 44 občin in vse štiri pokrajine, 31. julija letos pa jih je veljalo še 17, od tega tri pri videmski pokrajinski upravi, ostale pa v 14 občinah.

Picottijeva ocena razmer na tem področju je bila na splošno pozitivna, ker je bila večina finančnih izidov ugodna, ob sodil pa je dejstvo, da je bila »uporaba derivatov načrtovana kot sredstvo za pridobivanje denarja za potrebe tekoče proračunske porabe«. Računsko sodišče je ugotovilo posplošeno nesposobnost lokalnih uprav za ravnanje z derivati, Picotti pa je podčrtal, da je do tega prihajalo tudi zaradi prekrivanja med svetovalci, ki jih je izbrala uprava, in banko, s katero so bile sklenjene pogodbe. Ob tem je bilo izpostavljeno, da je bilo od skupaj 56 pogodb kar 43 sklenjenih z zgolj tremi bankami.

Raziskava računskega sodišča, ki »ni preverjanje zakonitosti«, je opozoril Picotti, je vzela v pretres pogodbe, ki so veljale na dan 31. decembra 2007, in tiste, ki so bile prekinjene po 21. decembru 2005. Izdelana je bila na osnovi štirih kriterijev: administrativnega, pogodbenega, računovodskega in ekonomsko-finančnega. 30. junija letos so finančni tokovi 56 pogodb, ki jih je sklenilo 48 uprav, kazali »široko pozitiven rezultat«, in sicer 6.721.189 evrov. Od 17 pogodb, ki so bile še v teku 10. oktobra letos pri 15 upravah (Amaro, Forni Avoltri, Tržič, Povoletto, Precenico, Pozzuolo del Friuli, Rivignano, Ruda, Sacile, Sedegliano, San Giorgio di Nogaro, Treppo Grande in pokrajine Gorica, Pordenon in Videm), jih kaže večina negativen potek, saj je vrednost pogodb 30. junija letos znašala minus 3.596.660 evrov. Ena od teh pogodb bo zapadla leta 2036 ...

»Uprav, ki so prekinile pogodbe, je 33. 30. septembra letos je bil skupni saldo pozitiven za 3.775.000 evrov. Med 33 upravami so samo štiri občine zabeležile negativen končni rezultat: Cimolais, Manzano, Romans d'Isonzo in Claut,« je povedal Picotti. Kljub razmeroma ugodnim izidom pa je poročevalec opozoril, da »je mogoče sklepati, da uprave finančnih derivatov niso uporabljale v skladu z zakonskimi načeli«. Jasno je namreč, da je bila uporaba v skoraj vseh primerih načrtovana kot alternativni način pridobivanja finančnih sredstev oz. kot produkcija likvidnosti za tekočo proračunsko porabo, je sklenil Picotti.

AVTOCESTE - Vrh družbe Autovie Venete na ogledu gradbišča

Odsek A28 bo končan pred začetkom gradnje tretjega pasu

Najzahtevnejše gradbišče avtocestnega odseka A28, tako imenovani vozec pri Coneglianu

PORTOGRUARO - Do predaje prometu avtocestnega odseka A28 Portogruaro-Conegliano manjka le še nekaj mesecev, potem pa se bo za tamkajšnje ozemlje sprostil lep del prometa, ki zdaj poteka po lokalnih cestah, predvsem pa se bo razbremenil promet po avtocesti A4. To bo še toliko bolj pomembno, ker bo odsek dokončan do roka, ko se bo začela gradnja tretjega pasu na avtocesti Trst-Benetke.

Predsednik koncesionarske družbe Autovie Venete Giorgio Santuz je ob večerajšnjem ogledu gradbišča zadnjega dela odseka A28 (spremljali so ga člani upravnega sveta družbe s podpredsednikom Luciom Leonardellijem, pooblaščenim upraviteljem Dariom Melojem in operativnim direktorjem inž. Enricom Razzinijem) potrdil, da bo odsek končan v prihodnjem pomlad, tako kot določa pogodba, ki jo je Autovie Venete sklenila z glavnim izvajalcem del. Santuz je ob tem dodal, da zaradi neugodnih vremenskih razmer v prvi polovici leta žal ni bilo mogoče pospešiti gradnje, kot je bilo upati, in to kljub velikim prizadevanjem izvajalca.

Slabo vreme je obenem zahtevalo nekaj manjših tehničnih sprememb projekta, posebno zahtevni pa so bili posegi za prečiščevanje voda z vzpostavitvijo zbirnega in protioneseževalnega sistema. Poleg zaprtega sistema za deževnico je bil predviden še dodaten sistem za pobočne vode in za zunanje vodne pritoke z njiv. Tak dvojni sistem zbiranja voda zagotavlja večjo varnost pri zaščiti podzemnih vodnih bazenov, za napeljava, ki služijo za nadzorovanje depuratorjev in za prenos podatkov, pa je bil vgrajen podzemni koridor telematskih mrež.

»Ne mislim, da je dramatično, če bomo cesto odprli v prvih mesecih leta 2010 namesto decembra letos, kot smo upali, da nam bo uspelo. Gre namreč za delo, o katerem se govori že dvajset let in ki je imelo zelo zapleten birokratski iter,« je dejal Santuz in dodal: »Čudeži ne uspejo vedno.« Predsednik avtocestne koncesionarske družbe je še povedal, da težave, na katere so naleleti med delom, niso povzročile nobenega dodatnega stroška k skupnemu vložku v infrastrukturo.

Grki naj bi kupili srbski Jat Airways

BEOGRAD - Grška družba Marfin Investment Group, lastnik grške letalske družbe Greek Airlines, je kupila srbskega letalskega prevoznika Jat Airways. Kot poročajo grški mediji, naj bi grška družba z Jatom načrtovala letalsko povezati vse države nekdanje Jugoslavije. Jat Airways, ki je nekoč sodil med največje letalske prevoznike v Evropi, bil pa je tudi med pionirji letalstva v svetu, se zadnja leta spopada s hudimi finančnimi težavami in izgubo, ki je predvsem posledica visokih stroškov dela in vzdrževanja zastarele flote. Jat Airways je bil že večkrat na prodaj, nazadnje lani, vendar kljub zanimanju številnih letalskih družb, med njimi naj bi bil najbolj zainteresiran ruski Aeroflot, do prodaje te državne družbe ni prišlo. Prodaja Jat Airwaysa, če bo seveda potrjena, je po mnenju poznavalcev presenečenje, saj uradno družba ni bila naprodaj.

Oktober v Sloveniji dva odstotka manj turistov

LJUBLJANA - Oktobra je slovenske turistične kraje in znamenitosti obiskalo 203.714 gostov, kar je dva odstotka manj kot oktobra lani. Po začasnih podatkih državnega urada za statistiko so v Sloveniji v prvih desetih mesecih zabeležili 2,4 milijona turistov oz. dva odstotka manj kot v enakem obdobju lani. V primerjavi z lanskim oktobrom je upadel obisk tujih gostov, in sicer za tri odstotke na 122.465. Obisk domačih gostov je ostal skoraj nespremenjen in so jih oktobra našli 81.249. V prvih desetih mesecih je v Sloveniji letovalo 909.392 domačin in 1,49 milijona tujih turistov. Število domačih gostov je bilo v tem obdobju za sedem odstotkov večje, medtem ko se je število gostov iz tujine zmanjšalo za šest odstotkov. Med nočitvami je bilo oktobra 55 odstotkov tujskih, od tega so največ nočitev prispevali turisti iz Avstrije (21%), sledili so jim turisti iz Italije (19%), Nemčije (11%), Hrvaške (5%), Rusije (4%), Madžarske (4%) in Japonske (3%).

PODJETNIŠTVO - Friulia day Podjetniki dobili podroben pregled delovanja Friulie

TRST - Deželna finančna družba Friulia je večerajšnji dopoldan posvetila podjetjem iz Furlanije-Juljske krajine, da bi jih podrobno seznanila s finančnimi instrumenti in z možnostmi dostopa do sistemov podpor za podjetja. Dogodka Friulia day se je večeraj na sedežu družbe v Ul. Locchi v Trstu udeležilo več kot sto podjetnikov, ki so razpravljali predvsem o prednostnih ukrepih za majhna in srednja podjetja v FJK.

»Kapitalsko sodelovanje Friulie v podjetju pomeni danes imeti možnost uvrstitve na globalni trg, kot tudi dostopa do deželnega finančnega sistema, v katerem so poleg javnega sektorja tudi banke. Uspeh tega dogodka še enkrat dokazuje blizino Friulie z gospodarskimi silami FJK pred iniciativ, ki ponujajo podjetjem nadaljnje instrumente za podporo in razvoj njihovih dejavnosti,« je dogodek komentiral predsednik Friulie Augusto Antonucci. Sodeloval je tudi predsednik AREA Science parka Giancarlo Michellone, ki je izpostavil vlogo inovativnosti in sinergije raziskovalne ustanove s Friulio. AREA in Friulia sta ob tej priložnosti napovedali sklenitev sporazuma, ki zadeva njuna podjetniška inkubatorja (Incubatori FVG in Factory), da bi ustvarili sistem za ozemeljsko konkurenčnost.

Friulia day je sklenila deželna odbornica za univerzo in raziskovanje Alessia Rosolen, ki je med drugim zatrnila, da je Friulia za Deželo FJK v tem času krize še posebno dragocen in nepogrešljiv instrument.

FJK - Deželni statistični urad Kreditna gibanja zelo različna glede na vrsto posojilojemalca

TRST - Deželni trg kredita je v letošnjem drugem četrtletju pokazal različna gibanja glede na kreditotojmalce, torej podjetja na eni in potrošnike na drugi strani. Po analizi statističnega urada centralne deželne direkcije FJK je prišlo od aprila do junija do zmanjšanja odobrenih kreditov podjetjem (za 5,4% v letni in za 3,2% v četrtletni primerjavi), medtem ko so se bančna posojila družinam po dolgem času upadanja povečala (+3,3%).

Zrasel je tudi potrošniški kredit (+10,5%), še posebej posojila finančnih družb, ki so se junija glede na enak lanski mesec povečala za 20,7%. Upočasnila se je rast lizijskih pogodb, izrazit padec pa so zabeležili komercialni krediti (factoring), ki so se v letni primerjavi zmanjšali za 35,4%.

Stopnja rasti bančnih vlog se je znižala za 2,3%, vendar izključno na račun podjetij, medtem ko so se vloge družin povečale za 10,2%. Stopnja novih neizterljivih posojil na skupno število posojil (1,6%) se je v drugem četrtletju glede na prvo rahlo povečala (1,3%), tudi v tem primeru predvsem na račun podjetij (+2,3% v letni primerjavi), medtem ko je ta delež na skupna osebna posojila ostal zelo omejen (0,7%). Obrestna mera na kratkoročna posojila je znašala 5,3% in se je znižala glede na marec, medtem ko se je efektivna globalna obrestna mera za nova posojila na srednji in dolgi rok že drugo četrtletje zapored znižala, in sicer od 4,2% na 3,5%.

Nadaljuje se tudi padanje pasivnih obrestnih mer na tekočih računih podjetij in družin, ki je junija dosegel povprečje 0,54% in je nižji od italijanskega povprečja, ki znaša 0,60%.

EVRO

1,5083 \$ +0,8

EVROPSKA CENTRALNA BANKA
25. novembra 2009

valute	evro (povprečni tečaj)	
	25.11.	24.11.
ameriški dolar	1,5083	1,4969
japonski jen	132,10	132,57
kitajski juan	10,2975	10,2229
ruski rubel	43,4500	43,1625
indijska rupija	69,7280	69,3890
danška krona	7,4413	7,4413
britanski funt	0,90310	0,90310
švedska krona	10,3570	10,3145
norveška krona	8,4160	8,3765
češka krona	25,972	25,894
švicarski frank	1,5095	1,5110
estonska krona	15,6466	15,6466
madžarski forint	267,38	267,65
poljski zlot	4,1065	4,1149
kanadski dolar	1,5787	1,5815
avstralski dolar	1,6236	1,6254
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lev	4,2614	4,2665
litovski litas	3,4528	3,4528
latviski lats	0,7089	0,7091
braziljski real	2,6028	2,5791
islandska krona	290,00	290,00
turška lira	2,2433	2,2410
hrvaška kuna	7,3135	7,3105

EVROTRŽNE OBRESTNE MERE
25. novembra 2009

	1 mesec	3 meseci	6 mesecev	12 mesecev
LIBOR (USD)	0,23406	0,25563	0,47813	1,005
LIBOR (EUR)	0,41125	0,67813	0,975	1,22125
LIBOR (CHF)	-	-	-	-
EURIBOR (EUR)	0,436	0,716	0,993	1,235

ZLATO
(999,99%) za kg
25.318,75 € +507,61

TEČAJNICA LJUBLJANSKE BORZE
25. novembra 2009

vrstni papir	zaključni tečaj v €	spr. v %
BORZNA KOTACIJA - PRVA KOTACIJA		
GORENJE	13,67	-0,80
INTEREUROPA	6,32	+0,80
KRKA	68,69	-0,75
LUKA KOPER	25,61	-1,23
MERCATOR	163,62	-1,01
PETROL	325,78	+0,26
TELEKOM SLOVENIJE	137,23	-0,45

BORZNA KOTACIJA - DELNICE		
ABANKA	-	-
AERODROM LJUBLJANA	-	-
DELO PRODAJA	27,50	+0,18
ETOL	127,00	-1,55
ISKRA AVTOELEKTRIKA	-	-
ISTRABENZ	-	-
NOVA KRE. BANKA MARIBOR	12,83	-0,31
MLINOTEST	-	-
KOMPAS MTS	-	-
NIKA	-	-
PIVOVARNA LAŠKO	25,73	+0,90
POZAVAROVALNICA SAVA	14,33	+1,34
PROBANKA	-	-
SALLUS, LJUBLJANA	-	-
SAVA	209,91	+1,12
TERME ČATEŽ	-	-
ZITO	77,00	-1,28
ZAVAROVALNICA TRIGLAV	27,00	+0,22

MILANSKI BORZNI TRG
25. novembra 2009

delnica	zaključni tečaj v €	spr. v %
A2A	1,301	+0,08
ALLIANZ	84,99	-0,32
ATLANTIA	17,75	+0,45
BANCO POPOLARE	5,78	-0,52
BCA MIPS	1,334	-0,74
BCA POP MILANO	5,245	-0,19
EDISON	1,048	-1,41
ENEL	4,12	+0,80
ENI	17,10	+0,77
FIAT	9,94	-1,58
FINMECCANICA	11,65	-0,09
GENERALI	17,93	+0,84
IFIL	-	-
INTESA SAN PAOLO	2,9875	+0,17
LOTOMATICA	13,67	+0,89
LUXOTTICA	17,18	-0,75
MEDIASET	5,19	+3,49
MEDIOBANCA	8,18	-1,39
PARMALAT	2,02	-1,10
PIRELLI e C	0,4275	+0,35
PRYSMIAN	11,73	-0,17
SAIPEM	22,37	-0,09
SNAM RETE GAS	3,385	-
STMICROELECTRONICS	5,57	-0,36
TELECOM ITALIA	1,112	+0,36
TENARIS	13,69	-
TERNA	2,7825	+0,72
TISCALI	0,1615	+4,13
UBI BANCA	9,87	-1,00
UNICREDIT	2,37	-0,52

SOD NAFTE
(159 litrov)
77,77 \$ -0,24

IZBRANI BORZNI INDEKSI
25. novembra 2009

indeks	zaključni tečaj	sprememba %
SLOVENIJA		
SBI 20, Ljubljana	4.207,23	-0,36
SBITOP, Ljubljana	1.016,61	-0,26
TRG JV EVROPE		
CROBEX, Zagreb	2.066,99	+0,72
BIRS	-	-
FIRS, Banjaluka	-	-
Belex 15, Beograd	-	-
SRX, Beograd	311,52	-0,53
BIFX, Sarajevo	1.911,64	-
NEX 20, Podgorica	-	-
MBI 10, Skopje	2.935,92	-3,91
DRUGI TRGI		
Dow Jones, New York	10.464,40	+0,29
Nasdaq 100	2.176,05	+0,32
S&P 500, New York	1.110,63	+0,45
MSCI World, New York	1.160,13	-0,49
DAX 30, Frankfurt	5.803,02	+0,58
FTSE 100, London	5.364,81	+0,77
CAC 40, Pariz	3.809,15	+0,65
ATX, Dunaj	2.583,28	-0,55
PX, Praga	1.128,00	-1,11
EUROSTOXX 50	2.896,90	+0,67
Nikkei, Tokio	9.441,64	+0,42
STI, Singapur	2.792,84	+0,46
Hang Seng, Hongkong	22.611,80	+0,84
Composite, Sanghaj	3.290,17	+2,07
Sensex, Mubaj	17.198,95	+0,67

GLOSA

Tudi pri nas ne manjka raznih Mary Heimann

JOŽE PIRJEVEC

Mary Heimann poučuje zgodovino na neki škotski univerzi, je pa po rodu Američanka. Glede na priimek, bi se ne čudil, če bi bila hči ali vnukinja sudetskih Nemcev, ki so se preselili v ZDA po drugi svetovni vojni. Zakaj jo omenjam? Ker je pred kratkim izdala knjigo, naslovljeno »Češko-slovaška: država, ki je propadla« (Yale University Press), v kateri se kritično sooča s češko in slovaško zgodovino 20. stoletja.

Po njenem je šlo vse narobe: medvojna Češkoslovaška je bila v bistvu ponesrečena spaka, saj je privilegirala svoja dva slovanska naroda na škodo Madžarov in Nemcev, ki jih je bilo, kar zadeva slednje, več od Slovakov. Režim, kakršnega sta ustvarila Masaryk in Beneš, ima sloves, da je bil liberalen, v resnici pa je bil na pol avtoritar in je nosil v sebi kali antisemitizma. Ta se je bujno razvil, ko je Hitler po Münchenskem dogovoru leta 1938 priključil Sudete, priznal neodvisno republiko Slovaško in spremenil preostanek Češke in Moravske v protektorat. Tudi povojna leta v interpretaciji gospe Heimann niso bleščeča: najprej imamo strašno maščevanje nad sudetskimi Nemci, ki je prizadelo tako krive kot nedolžne, od leta 1948 dalje pa diktaturo sovjetskega tipa, pravi »staliniščiški peklo«, o katerem ni mogoče reči, da bi vsaj na začetku ne užival podpore dobršnega dela prebivalstva.

Tudi »praška pomlad« v njeni interpretaciji ni tako svetla stran v zgodovini sodobne Evrope, kakor živi v naši zavesti, saj ni šlo toliko za ustvarjanje »socializma s človeškim obrazom«, kolikor za notranje boje med različnimi strujami komunistične partije. Da ne govorimo o »žametni revoluciji«, katere voditelj, Vaclav Havel, avtorica sicer priznava moralni pogum, mu pa pripisuje tudi »čezmerno ambicijo«, itd.

Ob branju recenzije te knjige, ki jo je v zadnji številki objavil »The Economist«, si nisem mogel kaj, da bi se ne spraševal, kakšna bi bila šele naša zgodovina, če bi tu-

di mi imeli neko Mary Heimann, ki bi jo hotela kritično analizirati. Naslednja misel je bila, da pravzaprav takšnih pri nas ne manjka, predvsem kar zadeva drugo svetovno vojno in obdobje po njej, vse do razpada Titove Jugoslavije. Ne moremo se namreč pritoževati, da bi to obdobje v zadnjih dvajsetih letih ne bilo podvrženo odklonilni presoji, ki je tako rekoč prevrednotila vse vrednote.

Toda s tem mojega razglabljanja še ni bilo konec. Izprašal sem si vest, kako se sam spopadam s tematiko, ki je predmet mojega preučevanja, in kako jo predstavljam svojim bralcem in poslušalcem. V reakciji proti tako imenovanemu revizionizmu sem se v zadnjih letih precej izpostavil, kar mi je prineslo sloves branitelja prejšnjega režima in me je spravilo ob raznih partizanskih praznikih na marsikateri govorniški oder. Ob takih prilikah ne morem seveda sejati dvomov in razčlenjevati probleme, temveč moram predvsem poudariti nekaj bistvenih resnic, v katere verjameš. To pa včasih lahko izzveni dokaj agitpropovsko, kar odkrito priznam.

Vprašanje, kako opisati našo zgodovino druge polovice 20. stoletja, se mi z vso izzivalnostjo postavlja sedaj, ko se bavim z biografijo Josipa Broza Tita in »tovarišev«: Kardelja, Džilasa, Rankovića, Bakarića in še mnogih drugih. Zajeti vse te osebnosti in njihove pogosto protislovne zgodbe v skladno pripoved, ki naj ne bo hagiografska pa tudi ne slepa manifestacija sovraštva, je vse prej kot enostavno. Obdelati njihovo večplastno dejavnost, polno temnih in svetlih trenutkov na pošten in pravičen način ter izoblikovati kolikor toliko prepričljivo podobo njihove življenjske izkušnje, je pravi sifovski napor. Ko sem prijatelju pripovedoval o vseh teh dilemah, me je vprašal, kam sem poslal Tita, v peklo ali v nebesa. V šali sem dejal, da bi ga še najraje v vice. A kaj ko vic v katekizmu katoliške cerkve ni več...

VREME OB KONCU TEDNA

Stagnacijo bodo odpravile pogoste in močne padavine

DARKO BRADASSI

Ozračje se je v nedeljo ob obrobem prehodu vremenske fronte, ki se je pomikala severno od Alp, v višjih slojih prehodno nekoliko ohladilo. Stanovitnost se je zato kratkotrajno za spoznanje zmanjšala, posledično je bilo v nedeljo in ponedeljek tudi nekaj manj vlage in so bile temperature za kakšno stopinjo Celzija nižje. Taka je bila vremenska slika v južni polovici Furlanije Julijske krajine, drugod, od Režije navzgor, pa je bilo več sončnega vremena. Sončno vreme je prevladovalo tudi v večjem delu osrednje in vzhodne Slovenije, vlaga je vztrajala le na Primorskem.

Ob prehodu fronte se je ozračje v višjih slojih v primerjavi s preteklimi dnevi ohladilo za okrog 7 stopinj Celzija, ohladitev pa je bila kratkotrajna. Včeraj so temperature v višinah ponovno poskočile. Raidosonda iz Campofornida je včeraj opoldne namerila ničlo na višini 3500 metrov. Najbolj so se segreli ravno sloji okrog te višine, ki so sedaj ponovno za okrog 8 stopinj Celzija toplejši od dolgoletnega povprečja. Včeraj je bila stanovitnost ozračja spet velika, v nižjih slojih se je zadrževal vlažen in nekoliko hladnejši zrak, v višinah pa toplejši, zato je ponovno prišlo do stagnacije ozračja. Taka vremenska slika se bo nadaljevala še kakšen dan. Predvsem ob morju in v južnejših predelih Furlanije Julijske krajine bo še vlažno, sivo in povečini oblačno, ponekod bo tudi megleno. Iz megle bo občasno lahko rosilo ali rahlo deževalo.

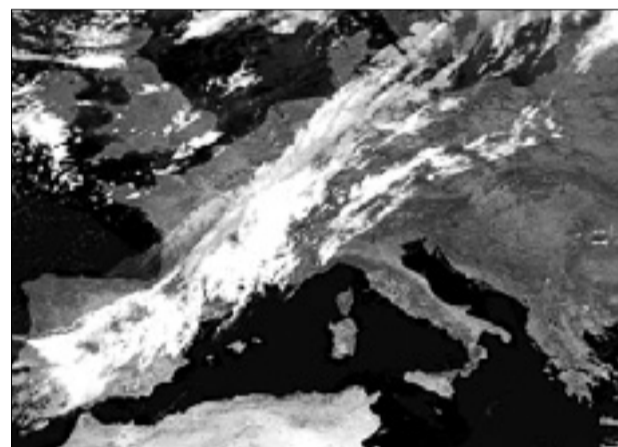
V prihodnjih dneh se bo vremenska slika začela spreminjati, pred nami je nekajdnevno obdobje s padavinami ob prehodu več vremenskih front, ki bodo dodobra razgibale ozračje. Vreme se torej ne bo izboljšalo, stanovitnost ozračja pa se bo postopno, toda občutno zmanjšala, na račun sedanje stagnacije in vlage. Skratka, pojavljale se bodo padavine, ki bodo občasno tudi močne, ozračje pa bo postopno nekoliko manj vlažno, sivo in onesnaženo.

Glavnina vremenskega dogajanja bo tudi v prihodnjih dneh

nad Atlantskim oceanom, kjer je nastalo globoko in obsežno ciklonsko območje, ki se pomika proti Sredozemlju. Njegov vpliv bo predvsem v naših krajih iz dneva v dan večji. Prva vremenska fronta bo vplivala na vreme pri nas v petek ter deloma v soboto. Občutnejše poslabšanje pa pričakujemo predvsem v začetku prihodnjega tedna, ko se bo višinska dolina poglobila in bo nad Tirenskim morjem nastalo ciklonsko območje.

Danes bo povečini pretežno oblačno, ponekod se bo pojavljalo občasno rosenje ali bo rahlo deževalo. Jutri se bo čez dan dež nekoliko okrepil. V noči na soboto se bodo pojavljale zmerne do ponekod močne padavine, vmes bodo lahko tudi posamezne plohe ali nevihte. V soboto bo vreme postopno izboljšalo, padavine bodo ponehale, v glavnem pa bo še precej vlažno in oblačno. Taka bo po vsej verjetnosti tudi vremenska slika v nedeljo, ko bodo spet možne rahle padavine. V ponedeljek in torek pričakujemo dodatno poslabšanje. Okrepil se bo jugovzhodni do jugozahodni veter, spet se bodo začele pojavljati padavine, ki bodo sprva najmočnejše v goratih predelih, nato se bodo okrepile tudi drugod. Predvsem v torek kaže tudi na možnost močnih do obilnih padavin. Meja sneženja bo na višini okrog 1200 metrov.

Na sliki: vremenska fronta se zaenkrat zadržuje zahodno od nas.

NABORJET - Že enajstič zapored Ein Prosit

Nad dvesto proizvajalcev s kulinaricnimi in enološkimi proizvodi privabilo nad tri tisoč obiskovalcev

NABORJET - Prejšnji konec tedna je Naborjet preplavila množica ljubiteljev pristne kapljice. V Beneški palači je namreč potekala že enajsta izvedba prireditve Ein Prosit, ki je posvečena avtohtonim sortam grozdja. Organizatorji so v Kanalsko dolino povabili nad dvesto kulinaricnih in enoloških proizvajalcev ter pridelovalcev iz Italije, sosednje Slovenije, Avstrije, Hrvaške, Nemčije in jih porazdelili v ta namen primerno preurejene prostore Beneške palače.

V soboto ob deseti uri je že

mrgolelo ljudi pred vhodom na gastronomski praznik. Organizatorji trdijo, da je v soboto in nedeljo privedev obiskalo nad tri tisoč sladokuscev, kar je verjetno verodostojna ocena. Obiskovalci, med njimi je bilo veliko Avstrijcev, so z vstopnico, za katero so odšteli dvajset evrov, lahko degustirali vse razstavljene proizvode. Najrazličnejša avtohtona vina so bila razporejena v treh dvoranah: mednarodni, italijanski in deželni, medtem ko je na dvorišču za Beneško palačo stal ogrevan šotor, v katerem je bil bo-

gat kulinaricni izbor. Tu je bilo mogoče degustirati najrazličnejše dobrote, od narezka, frika in tartufov do slaščic, sladolegov, kave, domačega piva, medu ter veliko drugih dobrot.

Pravi naval je bil v nedeljo; obiskovalcev je bilo veliko, tako da je degustacija ponekod potekala precej počasi. Mogoče je bilo slediti kuharski šoli, ki so jo vodili svetovno znani kuharji in najrazličnejšim konferencam, ki so bile v glavnem posvečene vinu. Proti plačilu so bodisi v soboto kot v nedeljo potekale vodene degustacije,

ki sta jih vodila novinar in kritik Gian Luca Mazzella ter urednik revije Portos Sandro Sangiorgi. Slednji je predstavil tudi nekatera vina naših proizvajalcev; med temi so bila vina vinogradnikov Zidarich, Kante, Vodopivec, Renčel, Fon, Čotar, Gravner, Renato Keber, Mlečnik, Primosic, Prinčič, Radikon in Terpin. Organizatorji so si poleg tega še zamislili prave degustacijske menije v raznih restavracijah na Trbižu in okolici; cene menijev so znašale od 30 pa vse do 160 evrov.

R. D.

TURIZEM

V Dubrovniku zahtevajo uvedbo evra

DUBROVNIK - Več gostincev in trgovcev v Dubrovniku zahteva uvedbo evra kot plačilnega sredstva na Hrvaškem. Banke in menjalnice ne delajo ob nedeljah, ko Dubrovnik obišče tudi do pet tisoč tujih turistov, opozarjajo Dubrovničani, ki so uvedbo evra zahtevali tudi od finančnega ministra Ivana Šukerja. Želimo si, da bi bil evro legalno plačilno sredstvo na Hrvaškem, pravi znani dubrovniški gostinec Ivo Rudenjak. Opozarja, da je prejšnjo nedeljo v Dubrovnik prišlo približno pet tisoč tujih turistov z ladje za križarjenja, ki niso imeli kje zamenjati svojega denarja, trgovci in gostinci pa so ostali brez zaslužka. Ponudniki storitev v Dubrovniku so ob tem spomnili, da turisti že več let lahko uradno plačujejo z evri v sosednji Črni gori. Rudenjak je za Jutarnji list potrdil, da se je o uvedbi evra osebno pogovarjal s hrvaškim finančnim ministrom Ivanom Šukerjem. Kot je še povedal, minister podpira idejo, sicer pa je dejal, da se je zataknilo pri Hrvaški narodni banki (HNB).

Zamisel o uvedbi evra podpirata tudi minister za turizem Damir Bajs in dubrovniški župan Andro Vlahušić. »Podpiramo idejo, da bi uvedli evro, ker gre za isto vrsto problema, kot je bil tisti z dela prostimi nedeljami, ko je bilo vse zaprto, medtem ko je bilo mesto polno turistov,« je dejal Vlahušić. Kot je dodal, podpira ukinitve vseh "neumnih zakonov", ki škodijo turizmu in Dubrovniku. (STA)

PISMA UREDNIŠTVU

Reševanje SSG

Analiza stanja v Slovenskem stalnem gledališču in pregled splošnega finančnega stanja manjšinskih ustanov, predvsem v zvezi z zaposlitveno problematiko sta bila, prejšnji petek, na dnevnem redu srečanja med SKGZ in pokrajinskim tajnikom CIGL, ki je ob priliki zastopal tudi sindikat UIL.

Sodelovanje med krovnimi organizacijami in sindikati podpiramo, kajti krovni organizaciji ne moreta biti istočasno delodajalec in sindikat. Zavedamo se tudi, da je manjšinska organiziranost zabredla v strukturno in še precej zapleteno krizo. Ampak na omenjenem srečanju ni bila navzoča druga krovna organizacija, čeprav smo prepričani, da je bila na srečanje pravočasno povabljen.

Očitno je SSO krovna organi-

zacija le kadar je treba v gledališču imenovati etničnega pooblaščenca ali kadar je treba deliti prispevke, ki prihajajo iz Slovenije po anahronističnem ključu pol-pol. Ko pa bi morala s sorodno organizacijo deliti skrbi in obravnavati problematike vezane na uslužbence, takrat se druga krovna izmika svojim odgovornostim s kratkim pisemcem.

Začuden nad takim ravnanjem, se sprašujemo, kako gledajo na vso zadevo iz Ljubljane.

Za **Demokratsko stranko v Trstu**
Stefano Ukmar

Primosic je v Naborjetu predstavil tudi svojo rebulo

PARLAMENT - Potem ko so sodniki zahtevali njegovo aretacijo zaradi sodelovanja z mafijo

Vladna večina trdovratno brani podtajnika Cosentina

Odbor poslanske zbornice zavrnil zahtevo po aretaciji, senat pa zahtevi po odstopu

VLADA - Trenja Fini zavrača zaupnico za proračun

RIM - Predsednik Gianfranco Fini ni ravno nadušen nad možnostjo, da bi vlada v poslanski zbornici zahtevala zaupnico za odobritev finančnega zakona. Po njegovem bi bilo primerno, da bi poslanci sprejeli finančne in proračunske dokumente po redni poti, torej brez zaupnice, o kateri so včeraj namigovali v predsedstvu vlade.

Fini sicer ni načelno prota zaupnici za finančni zakon, odklona pa zaupnico o t.i. velikem amandmaju, ki bi spremenil stališča poslanske proračunske komisije. To bi pomenilo, da vlada v poslanski skupščini ne bo mogla vključiti v finančni zakon »klemenca« davkov Irap in Irpef, ki tako ležijo pri srcu ministrskemu predsedniku Silviu Berlusconi.

Problem, ki ga postavlja predsednik zbornice, je proceduralne in obenem tudi politične narave. Ko je bila desna sredina v opoziciji, je glasno protestirala vsakič, ko je leva sredina na vladi skušala z zaupnicami spreminjati finančni zakon, sedaj pa se obnaša na enak način kot levosredinske vlade.

Desna sredina razpolaga v poslanski zbornici, kot sicer tudi v senatu, z zelo široko večino, kar pomeni, da vladne zaupnice prikrivajo spore v večinskih vrstah. Fini to dobro ve, kot predsednik pa ima dolžnost, da opozori vlado, naj omeji zahteve po zaupnicah, posebno v teh razmerah, ko lahko pade zaradi notranjih razhajanj, in ne zaradi pritiskov parlamentarne opozicije.

Finijeva stališča so, kot se redno dogaja v zadnjih mesecih, doživela kritike in nasprotovanja v desni sredini ter podporo v opozicijskih vrstah. Poslanska zbornica bo ne glede na zaupnico finančni zakon najbrž odobrila prve dni decembra, nakar se bodo finančni-proračunski dokumenti skoraj gotovo vrnili v senat za dokončno uzakonitev.

Nicola Cosentino

ANSA

RIM - Odbor za avtorizacije poslanske zbornice je včeraj zavrnil zahtevo po aretaciji poslance in vladnega podtajnika za gospodarstvo Nicola Cosentina, ki ga neapeljsko javno tožilstvo obtožuje zunanega sodelovanja pri združevanju v mafijske namene. Povezan naj bi bil z zloglasnim klanom camorre Casalesijev iz Caserte, ki naj bi mu med drugim zagotovil glasove na raznih lokalnih, deželnih in državnih volitvah. Odbor je zahtevo po aretaciji zavrnil z 11 glasovi proti 6 ob 1 vzdržanem. Zadevo bo obravnavala tudi poslanska zbornica na plenarnem zasedanju, in sicer 10. decembra.

Senat pa je včeraj zavrnil resoluciji Demokratke stranke in Italije vrednot, ki sta zahtevali, naj Cosentino odstopi z mesta vladnega podtajnika. Za resolucijo Demokratke stranke je glasovalo 116 senatorjev, proti jih je bilo 165, vzdržana pa 2. Resolucijo Italijo vrednot je podprlo 95 senatorjev, 170 jih je bilo proti, 17 pa vzdržanih.

Predsednik odbora poslanske zbornice za avtorizacije, demokrat Pierluigi Castagnetti, je nejevoljno komentiral izid

glasovanja, češ da bi bil pristanelek na aretacijo Cosentina pravzaprav dolžno dejanje, saj je sodnik za predhodne obravnave potrdil to zahtevo na osnovi izredno hudih indicov proti vladnemu podtajniku. Voditelj Italije vrednot Antonio Di Pietro je dejal, da smo pričre novi temni strani v zgodovini italijanskega parlamenta, kjer naj bi kasta sama sebe spet odvezovala utemeljenih obtožb.

Povsem drugačno je seveda stališče vladne večine. Namestnik načelnika skupine Ljudstva svobode v senatu Gaetano Quagliariello je dejal, da obtožnica proti Cosentinu sloni na izjavah spornih skesancev. »Italija ne sme postati republika skesancev, saj bi s tem padla v roke političnih izsiljevalcev,« je dejal. Opozoril je tudi na možnost, da bodo sodniki na Siciliji v kratkem zahtevali aretacijo predsednika vlade Silvia Berlusconi, in to na osnovi izjav drugega spornega skesanca Gasparreja Spatuzza. O tem je včeraj pisal tudi dnevnik Berlusconi Il Giornale, po oceni katerega naj bi Berlusconi pod pretvezo sodelovanja z mafijo grozil celo zaseg dobrin.

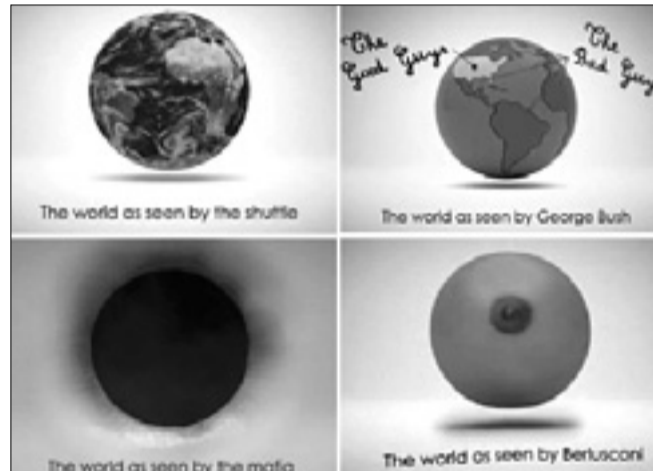
VLADA - Polemika Brunetta: Jaz sem rigorozen, Tremonti pa ni ekonomist

RIM - Minister za javno upravo Renato Brunetta je včeraj ponovno napadel svojega kolega Giulia Tremontija, odgovornega za gospodarstvo in finance. Kot je že izjavil v nedeljskem intervjuju za dnevnik Corriere della Sera, po njegovem Tremonti ne skrbi dovolj za razvoj, pa ne zato, ker bi bil rigorozen. »Jaz sem bolj rigorozen od Tremontija, ampak v rigoroznosti je mogoče pospeševati razvoj. Jaz te stvari dobro poznam, ker sem ekonomist, medtem ko Tremonti ni ekonomist,« je včeraj dejal Brunetta.

Minister za javno upravo je potem skušal nekoliko popraviti svojo trditev. Ministrstvo je namreč v noti za tisk pojasnilo, da minister Brunetta »ni nikogar napadel in noče z nikomer polemizirati«. »Minister je samo spomnil, da je on redni univerzitetni profesor za gospodarsko in finančno politiko, medtem ko je Tremonti redni profesor za finančne vede in finančno pravo. Prvi je torej ekonomist, drugi pa pravnik,« se zaključuje sporočilo za javnost.

Brunetta je poprej dejal, da se povsem strinja s predsednico industrialcev Emmo Marcegaglia, ki vlado poziva, naj na področju gospodarske politike »zamenja korak«. »Vlada se je dobro spopadla s krizo, a zdaj bi morala prav tako dobro voditi gospodarski vzpon,« je še dejal.

»POGLEDI NA SVET« Le Monde se posmehuje italijanskemu premierju Silviu Berlusconi

PARIZ - Francoski dnevnik Le Monde si je v reklamnem video vložku za zagon svojega novega magazina privoščil italijanskega premierja Silvia Berlusconi. Posnetek namreč najprej prikaže naš planet, kot ga je mogoče videti iz raketoplana; potem, kako ga vidi bivši ameriški predsednik George Bush, za katerega so vsi, razen ZDA, malopridni; sledi Zemlja v obliki črne luknje, ki jo je naredila krogla, kot jo vidi mafija; nazadnje pa se prikažejo mehke ženske prsi, kot naj bi si svet predstavljal Berlusconi ...

Berlusconi za okrepitev vojaških sil v Afganistanu

RIM - Italija bo podprla okrepitev mednarodne vojaške prisotnosti v Afganistanu. Tako se je premier Silvio Berlusconi načelno obvezal v telefonskem pogovoru, ki ga je včeraj z njim imel ameriški predsednik Barack Obama, da bi mu pojasnil novo strategijo ZDA v boju proti talibanom. Kot bomo v noti za tisk italijanske vlade, se bosta o podrobnostih zadeve pogovorila šefa diplomacij Hillary Clinton in Franco Frattini.

Di Bella direktor RAI3

RIM - Donedavni direktor televizijskega dnevnika TG3 Antonio Di Bella je novi direktor televizijske mreže RAI3. Včeraj ga je imenoval upravni svet državne radiotelevizije s široko večino: 8 članov je bilo za in le 1 proti. Zamenjal bo Paola Ruffinija, ki bo predvidoma prevzel odgovornost za ureditev novih kanalov digitalne televizije RAI. Ruffini vsekakor novice ni sprejel z navdušenjem. »Nekatere stvari se same komentirajo,« je dejal časnikarjem.

Totò Cuffaro obtožen sodelovanja z mafijo

PALERMO - »Bivši predsednik Dežele Sicilija Salvatore Cuffaro je stalno in sistematično utrjeval mafijo«. S to obtožbo je javno tožilstvo v Palermu včeraj zahtevalo, da se Cuffaru (ki mu že sodijo zaradi razkrivanja tajnih dokumentov in pomoči mafiji) sodi tudi zaradi sodelovanja z mafijsko združbo. Ustrezno zahtevo po sojenju senatorju stranke UDC sta včeraj izdala javni tožilec Francesco Messineo in namestnik javnega tožilca Nino Di Matteo. Datum za predhodno obravnavo, ki bo po pričakovanju dokaj živahna, bo moral zdaj določiti pristojni sodnik Vittorio Anania.

Akcija proti camorri

NEAPELJ - Policija je včeraj v Neaplju izvedla obsežno akcijo proti vplivnemu klanu camorre Casalesi, v okviru katere je zaplenila nepremičnine, posestva, bančne račune, podjetja in avtomobile v vrednosti več kot 120 milijonov evrov. Kot so sporočili preiskovalci iz Neaplja, je policija med drugim v Caserti zaplenila veliko vilo s parkom, velikim 4000 kvadratnih metrov, 39 stanovanj, 43 garažnih prostorov in 17 posestev.

Oblasti že več mesecev izvajajo obsežno akcijo proti gospodarskim interesom mafije. V minulih 15 mesecih so zaplenili nepremičnine, posestva in podjetja v vrednosti več kot 5,3 milijard evrov. Ta denar naj bi uporabili v boju proti organiziranemu kriminalu, je nedavno pojasnil italijanski notranji minister Roberto Maroni.

MEDNARODNI DAN PROTI NASILJU NAD ŽENSKAMI - Predsednik Napolitano

»Zelo pereč fenomen«

Vsakovrstnega nasilja je žrtev več kot 140 milijonov žensk - V Italiji to nasilje zaskrbljujoče narašča

RIM - »Mednarodni dan proti nasilju nad ženskami je priložnost za skupen razmislek o dramatičnem fenomenu, ki je žal še kako aktualen, za izpopolnitev pravih instrumentov za uspešen boj proti nasilju, za katerem trpijo ženske v vseh državah sveta.«

To je včeraj poudaril predsednik republike Giorgio Napolitano ob mednarodnem dnevu proti nasilju nad ženskami. S konferenca, ki je bila na to temo v Rimu med zasedanjem vrha držav G8, je izšlo, da je vsakovrstnega nasilja žrtev več kot 140 milijonov žensk, od vsiljenih porok, ki zadevajo tudi deklice, do obrezovanj in posilstev, zlasti v vojnih žariščih. Trpljenje tistih žensk in deklic zadeva nas vse, je poudaril Napolitano, tudi ker je nasilje nad njimi razširjeno tudi v gospodarsko in kulturno razvitih državah. Pot je še dolga, je dodal predsednik republike, preden se bo v svetu spremenilo gledanje na žensko kot na predmet, ki si ga je mogoče tudi prilastiti. Prav te uveljavljene grozne mentalne sheme so tiste, ki spodbujajo nasilje nad ženskami tudi v družinskem okolju.

Italija, žal, od tega ni izvzeta, je še povedal Napolitano, in nasilje nad ženskami narašča. Represivnim metodam pa morajo slediti konkretni ukrepi, v prvi vrsti na šolah in v družbi, ki bodo spodbujali upoštevanje ženskega dostojanstva in bodo zavračali vulgarno potrošniško vizijo o ženskah, ki se odraža predvsem v medijih in v reklamah. Samo tako bo mogoče ustvariti kulturo resničnega spoštovanja žensk, predvsem z moralnega vidika.

V Italiji je bila po podatkih zavoda Istat tretjina žensk od 16. do 70. leta starosti vsaj enkrat žrtev nasilja. Skoraj 7 milijonov žensk (točneje 6,743 milijona) je bilo žrtev fizičnega ali spolnega nasilja. Okrog 3 milijonov žensk je doživelo nasilje med ali po končanem razmerju, skoraj pol milijona v zadnjem letu. Do nasilja pride večinoma na domu, najhujše poškodbe pa so zadobile žene in zaročenke: 80 odstotkov je bilo žrtev fizičnega nasilja doma, medtem ko je bil milijon žensk žrtev posilstva ali poskusa posilstva. Na domu pride do nasilnega spolnega odnosa v skoraj 70% primerov, le za 6,2% primerov nasilja pa so bili odgovorni neznanci.

ODZIVI - Večina proti ministru Italijani se ne želijo odreči odmoru za kosilo

RIM - Italijani so odločno zavrnil predlog ministra Gianfranca Rotondija, da bi se odpovedali kosilu, s čimer bi se po njegovem povečala produktivnost. Kot smo že zabeležili, je minister za izvajanje vladnega programa pred nekaj dnevi namreč izjavil, da »odmor za kosilo škodi delu«. »To je obred, zaradi katerega se cela država ustavi,« je dejal.

Njegova izjava je sprožila val ogorčenja. »Ali je Rotondi sploh kdaj delal?,« se je vprašal predstavnik italijanske Komunistične partije Gianni Pagliarini.

Vodja največjega italijanskega sindikata CGIL Michele Gentile pa je Rotondijevo izjavo označil za »napad sovražnika na pravice delavcev«. »Če se za tem skriva želja po podaljšanju delavnika ali povečanju produktivnosti, potem smo proti. Odmor za kosilo je že dolgo časa pravica,« je dodal.

Nutricionisti pa so opozorili na nevarnost takšnega ukrepa za zdravje in produktivnost. »Obroki uravnavajo naš ritem. Napaka bi bila, da bi ta mehanizem prekinili z dolgim postom,« je dejal vodja italijanskega združenja nutricionistov Giuseppe Fatati. »Ne moremo stradati možganov. Za ohranitev koncentracije in produktivnosti potrebujemo gorivo,« je dodal.

POMEMBNA OBLETNICA - Čezmejna televizija

Deset let skupnega televizijskega snovanja

Na deželnem sedežu RAI so včeraj opravili obračun projekta, ki ga uresničujeta RAI in koprski center RTV Slovenija

Včeraj dopoldne so v palači deželne sedeža italijanske državne radiotelevizije RAI za Furlanijo-Julijsko krajino na posebni tiskovni konferenci obeležili deseto obletnico ustanovitve in delovanja čezmejne televizije. Prisotnim novinarjem in medijskim ustvarjalcem so spregovorili ravnatelj deželnega sedeža RAI Roberto Collini, odgovorni za italijanske programe na TV Koper-Capodistria Antonio Rocco, načelnica italijanskih programov pri deželnem sedežu RAI za FJK Barbara Spinelli ter odgovorna za koprski regionalni center RTV Slovenija Nataša Segulin.

Collini je uvodoma dejal, da je desetletnica čezmejne televizije odlična priložnost za to, da se njeni pobudniki in ustvarjalci skupno zamislijo nad poslanstvom, ki ga je ta odigrala od svojega nastanka do današnjih dni. Začetek projekta je namreč spremljalo veliko navdušenje, formacija in informacija pa sta od tedaj dalje v naših krajih začeli zavzemati nove dimenzije. Iz precejšnje stagnacije in pasivnosti je namreč počasi začela nastajati neka nova, aktivnejša oblika informiranja. Višek sodelovanja med uredništvi je bil dosežen pred dobrimi petimi leti, in sicer v noči med 30. aprilom in 1. majem 2004, ko so predvajali dvojezično neposredni prenos iz Gorice in Nove Gorice ob zgodovinski širitvi Evropske unije proti vzhodu in slovenskem vstopu v evropsko povezo. V vsem tem času so bile vse težave dodatna spodbuda za boljše delo, pobuda čezmejne televizije pa v sebi nosi še zelo velik neizkoriščen potencial, ki ga bo treba v prihodnje znati izrabit, je še povedal Collini.

Antonio Rocco je izpostavil predvsem doprinos, ki sta ga k nastanku in razvoju čezmejne televizije dali slovenska manjšina v Italiji ter italijanska v Sloveniji, predvsem pa njeni televizijski uredništvi, ki delujeta pod okriljem državnih televizij. Zelo pomembno je dejstvo, da obstaja danes radijski most med Trstom in Koprjo, ki poleg neposrednega prenašanja televizijskih dnevnikov na partnerskih televizijskih mrežah močno olajšuje medsebojno sodelovanje tudi na drugih področjih. Še pred poldrugim desetletjem je bilo namreč nepojmljivo, da bi dnevnik ene televizije gledali v nepo-

Ob obračunu tudi razmišljanje o prihodnosti

KROMA

srednem ali posrednem prenosu tudi na sosednji televizijski mreži. Rocco se je ob tej priložnosti zahvalil vsem, predvsem televizijskim tehnikom, ki redno vsakodnevno omogočajo delovanje čezmejne televizije. Največji skupni dosežek čezmejne televizije je seveda tedenska oddaja Lynx magazine, ki jo poleg italijanskega sporeda TV Koper-Capodistria in slovenskega pri deželnem sedežu RAI za FJK redno predvaja tudi slovenska nacionalka. Prihodnost seveda ponuja nove izzive, eden od teh pa je prav gotovo ustanovitev čezmejne tiskovne agencije, in sicer s pomočjo evropskih sredstev, ki lahko pomembno vlogo odigra predvsem pri nadaljnjih širitvah Evropske unije v smeri Balkanskega polotoka.

Barbara Spinelli se je v svojem posegu zadržala predvsem pri pomenu padca meje, ki se je zgodil v času delovanja čezmejne televizije. Vprašala se je, kaj je za tukajšnje ljudi pomenilo živeti mejo ter kako dojemajo novo obdobje, ko ta obstaja le še na upravni ravni. Čezmejna televizija bo svojo desetletnico obeležila z dvema televizijskima dokumentarcema, ki govorita o mejni problematiki. V teh dneh bo namreč na sporedu dokumen-

tarec Piera Pierija z naslovom Pogled brez meja/Uno sguardo senza confini, v katerem nastopajo vidne osebnosti, ki so tako ali drugače aktivne v našem prostoru. Delček filma je bilo mogoče videti na včerajšnji novinarski konferenci. Film o meji pa je pripravila tudi tržaška ustvarjalca Martina Repinc, naslov njenega dokumentarca pa se glasi Kaj za prijavit? Nič!/Qualcosa da dichiarare? Nulla! Repincjeva je zbrala pričevanja iz časa, ko so bile na naši meji še kontrole, ljudje pa so si ob njenem prehajanju s "prepovedanim" blagom tako ali drugače pomagali z najrazličnejšimi izgovori.

Nataša Segulin je v svojem posegu spregovorila predvsem o mednarodnih priznanjih, ki jih je bila deležna čezmejna televizija. Leta 2004 je namreč ta na Dunaju prejela prestižno priznanje na tekmovanju Erasmus Euromedia, in sicer za oddajo Doberdan Evropa. Sodelovanje med različnimi uredništvi v našem prostoru se mora seveda še nadaljevati, pomemben doprinos pa naj mu dajo predvsem manjšinski mediji.

Beseda je nato šla prav predstavnikom manjšin. Prisotnim so spregovorili deželna predsednika krovnih organi-

zacij Slovencev v Italiji Rudi Pavšič (SKGZ) in Drago Štoka (SSO) ter predsednik izvršnega odbora Unije Italijanov Maurizio Tremul. V svojih posegih so manjšinski predstavniki poudarili predvsem najnujnost sodelovanja na našem področju. Rudi Pavšič vlogo manjšin vidi predvsem v inovativnosti idej, ki se rojevajo v njenih sredinah, Drago Štoka pa je poudaril pomembnost dveh novih čezmejnih projektov, ki naj bi v kratkem živela, in sicer Jezik/Lingua ter Media. Podobnega mnenja je bil tudi Maurizio Tremul, ki je prepričan, da so sredstva, vložena v kulturni razvoj manjšin, dobro naložen denar.

Čezmejna televizija pa želi ob svoji desetletnici besedo dati predvsem mladim. V tem sklopu je bil razpisan natečaj za pripravo izvirnega kratkometražnega filma Pripoveduj mi o meji/Raccontami il confine, ki je namenjen dijakom višjih srednjih šol z obeh strani meje. Čas za njihovo pripravo se bo zaključil 10. oktobra prihodnje leto, filmske izdelke pa bodo morali dijaki oddati na enega od dveh deželnih oz. regionalnih televizijskih centrov v Trstu ali Koprju.

Primož Sturman

ARHITEKTI Regulacijski načrt je brez vizije

Regulacijski načrt občine Trst ne ponuja vizije mesta, ki bi nudilo kakovost življenja in dalo znake upanja in razvoja za prihodnje generacije. To je stališče tržaške zbornice arhitektov, ki je prav včeraj, ko je potekel rok, vložila svoje pripombe k načrtu. Te so od oktobra dalje oblikovali v okviru petih komisij (za omejitve in zaščito, stanovanjski sistem, mobilnost in storitve, zelene in odprte površine ter strateška območja in izvedbene načrte), na koncu pa so jih združili v dokument, katerega vsebino so predstavili na včerajšnji dopoldanski tiskovni konferenci na sedežu zbornice v Trstu.

Iz besed predsednika tržaških arhitektov Andree Dapretta in odbornika Thomasa Bisianija je bila razvidna zelo kritična ocena variante k regulacijskemu načrtu, ki jo je tržaški občinski svet prvič izglasoval avgusta letos. Varianta se je po mnenju arhitektov rodila že »stara«, saj temelji na deželni zakonodaji iz leta 1991, ki sta jo že prehitela deželni zakon št. 5 iz leta 2007 in novi deželni pravilnik oz. zakon o gradbeništvu, ki ga je deželni svet sprejel letos, prav tako pa ne upošteva zakonskega predloga o postopkih za reformo prostorskega načrtovanja, ki je priromal v četrto komisijo deželne sveta. Pri tem zbornica arhitektov kritizira zlasti določilo, da se v mestnih predelih zaščiti samo stavbe, ki so bile zgrajene pred letom 1918, dalje opozarja na neskladnosti med izglasovano varianto in načrtom za prometno ureditev ter na to, da varianta daje tudi smernice glede tipologije gradenj, medtem ko bi jih moral kvečjemu vsebovati gradbeni pravilnik. Obenem, so dodali na tiskovni konferenci, ni mogoče več misliti na prostorsko načrtovanje, ki bi se omejilo le na tržaško območje oz. ne upoštevalo dejstva, da je meje padla in prezreti spodbude, ki prihajajo iz sosednjih realnosti. Treba je namreč misliti na prostorsko načrtovanje v širšem smislu.

Zato tržaški arhitekti menijo, da bi morala biti avgusta izglasovana varianta le začasna in da bi bilo potrebno čimprej začeti razmišljati o načrtu, ki bi se skladal s tem, kar mora zahtevati mesto, kot je Trst. Skratka, o načrtu, ki bi moral obsegati modernizacijo storitev, znižanje porabe energije, trajnostni razvoj, povečanje zelenih površin in posledično boljše kakovost življenja.

1605 podpisov proti regulacijskemu načrtu

Vedno v zvezi z varianto k regulacijskemu načrtu občine Trst pa je treba omeniti, da je včeraj predsednik vzhodnokraškega rajonskega sveta Marko Milkovič vložil pripombe k varianti, ki jih je podpisalo 1605 prebivalcev občine Trst. Med drugim gre tudi za pripombe v zvezi s spremembo namembnosti obsežnega zemljišča pri Padričah in območja nekdanje vojašnice pri Banih, ki jima grozi pozidava, zbirali pa so jih krajevni predstavniki leve sredine ter člani vaških organizacij in društev, ki so prepričani, da Kras ne more več prenašati težkih urbanističnih bremen in napovedanih novih poplav cementa. Čeprav je včeraj zapadel rok za predložitev pripomb oz. ugovorov k varianti, se zbiranje podpisov, nam je povedal Milkovič, nadaljuje. (iž)

POKRAJINA - Opazovalnica Novi parametri za monitoražo cen na drobno

Pokrajinska uprava namerava v letu 2010 izboljšati monitoražo, informiranje in transparentnost glede cen na drobno na Tržaškem in bo v ta namen spremenila nekatere parametre pristojne pokrajinske opazovalnice. Kot je včeraj povedal pokrajinski podpredsednik in pristojni odbornik Walter Godina, so opazovalnico ustanovili leta 2007 z namenom ponudbe točnih podatkov glede cen na drobno, njihovega nihanja in razlik na ozemlju. V obdobju gospodarske krize je zdaj pokrajinska uprava prilagodila opazovalnico spremenjenim razmeram s posebnim poudarkom na monitoraži, ponudbi informaciji in transparentnosti.

Nova pokrajinska opazovalnica za leto 2010 bo izhajala iz prejšnjega projekta in bo spremenjena na podlagi podatkov, ki so jih pokrajinski upravi posredovali potrošniki, trgovci in dobavitelji v tržaški pokrajini. V košarici bo 87 proizvodov široke porabe, opazovalnica pa bo upoštevala njihovo najnižjo in najvišjo ceno ter ceno najbolj prodanega proizvoda v vsaki trgovini, rezultat pa bo srednja cena vsakega proizvoda. Srednjo ceno proizvodov bodo določali mesečno na osnovi analize približno 4.500 cen v 124 trgovinah. Največje spremembe bodo na tehničnem in metodološkem področju, v prvi vrsti v zvezi s tipologijo trgovin in analizo zbranih podatkov. Dodatna novost bo analiza stroškov družin za prehrano v sodelovanju z državnim inštitutom za študije o prehrani IRAN.

OPČINE - Ponudba kraških kmetov Dobro je domače mleko, ko se cedi iz mlekوماتa

Pred opensko prodajalno Conad (na Dunajski cesti) že nekaj časa točijo domače mleko, ki prihaja iz kraške domačije. Mlekوماتa so vse bolj priljubljeni, saj ima domače mleko (ki ga moramo zavreti) svojevrsten in pristen okus. Druga kraška kmetija je tovrstni napravi namestila v Tržiču in v prostorih pokrite tržnice v Ulici Carducci v Trstu. Na sliki: gospa si je na Opčinah uspešno natočila surovega mleka.

KROMA

NABREŽINA - Na seji občinskega sveta na zahtevo opozicije in staršev

Zamrznili podržavljenje občinskega vrtca v Šempolaju

Občinska uprava ob udeležbi staršev umaknila sklep in ga preložila za nedoločen čas

Občinski vrtec v Šempolaju

KROMA

Porinil jo je in okradel

V torek popoldne je neznanec v središču Trsta porinil priletno gospo in ji iztrgal iz rok torbico ter dve nakupovalni torbi. Tat je nemudoma zbežal, očevidec pa je poklical policijo. Gospa, ki je doma iz Trsta, je policistom povedala, da je v torbici imela osebne dokumente in 200 evrov, v ostalih dveh torbah pa so bila živila.

Burna noč v Ul. Giulia

Mladenica sta globoko pogledala v kozarec, nato pa sta po Ulici Giulia namerno poškodovala tri parkirane avtomobile, tri mopede in dva motorja. Zgodilo se je v torek zvečer. Mimoidoči so obvestili policijo, ki je 20-letnega P. D. R. pridržala (upiral se je in lažje poškodoval agenta), 25-letnega W. T. pa ovadila na prostosti. Tretjega, 20-letnega M. G., s katerim je dvojica popivala v bližnjem baru, so prav tako ovadili, ker je policiste ozmerjal in jim grozil.

Ljubitelj kozmetike

45-letni Tržčan se je v torek pozno popoldne sprehajal med policami supermarketov v centru Trsta. V plašč je spravil nekaj kozmetičnih izdelkov. Uslužbenka je njegovo dejanje opazila, spomnila pa se je tudi, da je sumljivega možakarja v preteklosti že videla v prodajalni. Poklicala je policijo, ki je tatu zasačila in ga zaradi kraje ovadila na prostosti.

Postopek za podržavljenje občinskega vrtca v Šempolaju je zamrznjen. Devinsko-nabrežinska občinska uprava je namreč na včerajšnji seji občinskega sveta na zahtevo levosredinske opozicije in staršev otrok umaknila z dnevnega reda ustreznega sklep in ga preložila na nedoločen datum. Zdaj se bo z namenom iskanja učinkovite rešitve vprašanja začela vrsta srečanj in posvetovanj s sindikatom in samimi starši. Zaradi istega razloga so včeraj preložili tudi sklep o postopku za podržavljenje občinskega vrtca v Sosljanu.

Na dnevnem redu seje občinskega sveta je bilo več točk. Toda glede na dejstvo, da so bili v dvorani tudi mnogi predstavniki staršev, je opozicija predlagala spremembo vrstnega reda. Župan Giorgio Ret je s tem soglašal in je nato besedo prevzela pristojna občinska odbornica Tjaša Švara. Povedala je, da je bila o tem razprava v petek v pristojni občinski komisiji, sama pa je bila v ponedeljek povabljen na roditeljski sestanek v Šempolaju in v torek v Sosljanu. Potrdila je, da je podržavljenje nujno, toda glede na zahteve staršev je privolila na zamrznitev postopka. Za umik sklepa je občinski svet glasoval soglasno. Občinski odbornik za osebje Fulvio Tamaro bo zdaj poslal pismo sindikatom (vzgojiteljici v šempolajskem vrtcu Andrejka Terčon in Silva Tretjak sta občinski uslužbenki), kmalu pa se bodo začela srečanja s sindikati in starši. Tudi občinska komisija se bo ponovno sestala, da bo tudi opozicija seznanjena z dogajanjem.

Kot smo že poročali, je devinsko-nabrežinski občinski svetnik leve sredine Massimo Veronese v začetku tedna opozoril, da namerava občinska uprava podržaviti občinski vrtec v Šempolaju in da je bi-

la opozicija s tem seznanjena šele prejšnji petek. V šempolajskem vrtcu sta trenutno v službi za nedoločen čas vzgojiteljici Terčon in Tretjak, ki že mnoga leta opravljata svoje delo z resnostjo in profesionalnostjo. Ta vrtec je med najkvalitetnejšimi vrtci v občini in izven nje, je povedal Veronese, za slugo za to pa imata izključno vzgojiteljici.

A.G.

ZGONIK - Pokrajina Trst in Fundacija CRTrieste

Okusi Krasa se uspešno nadaljujejo s projektom za tretjo starostno dobo

Zgoniški župan Mirko Sarđoč pozdravlja goste za pogrnjenimi mizami

KROMA

V soboto, 7. novembra, so se v priznani gostilni na Krasu zbrali vsi 50-letniki tržaške občine. Vabilu smo se sicer odzvali v lepem številu. Srečanje je bilo res pri-

jetno, ob zvoku glasbe se je s pesmijo in plešom zavleklo pozno v noč. Skupaj so obujali spomine, saj se večinoma že dolgo niso videli. Ob torti so se nastavili fotografu

ter obenem nazdravili srečanju z Abrahamom. Razšli so se veseli in z dano obljubo, da se čimprej spet srečajo. Če bo požrtvovalni Danjel spet prevzel organizacijo!

Po »vročem« obdobju Okusov Krasa se še nadaljujejo spremljevalne pobude. Kraški jedilniki so vedno na voljo v gostilnah (z rezervacijo), tudi tipični proizvodi, kruh in sladice v trgovinah in pekarnah. Vse naslove in jedilnike je mogoče najti na spletu (www.triesteturismo.net in www.triesteturismo.net).

Letos so posebno zanimive ponudbe, ki ne sodijo v enogastroonomsko ponudbo. Poleg fotografskih razstav pri Danevu in Vetotu (Opčine), Savronu (Devinščina), Guštinu (Zgonik) in Sarđoču (Prečnik) ter v openski občinski izpostavi in trgovinah, so se kot zelo priljubljena izkazala izobraževalna srečanja o zdravi prehrani s kraškimi proizvodi. Predavanja za tretjo starostno dobo potekajo v okviru projekta Pokrajine Trst *Argento vivo in provincia*, finančno pa ga je podprla fundacija Fondazione CRTrieste.

Prvo srečanje je bilo v Repnu za Kraško ohcet. Danes pa bo v popoldanskih urah ogled kleti Škerk v Praprothu in lekcija - degustacija v gostilni Sarđoč v Prečniku. Pretekli četrtek pa je skupina starejših občanov, ki jo je zbrala zadruga Amico s pomočjo zdravstvenega podjetja ASS in domov

za starejše, obiskala zgoniško občino. V botaničnem vrtu Carsiana so si nekateri ogledali žive poznojesenske barve rastlin in posebnosti botaničnega vrta, pozneje pa so vsi skupaj prisluhnili pozdravu župana Mirka Sarđoča, tajnice zadruga Amico Rite Breveglieri in predstavnika Okusov Krasa Davorina Devetaka.

Sledili so poučni posegi Barbare Bassi od zadruga *Curiosi di natura* o Carsiani, vinogradnika Rada Miliča, ki ima v občini malo, a kakovostno kmetijo, in čebelarja Bogdana Castellanija, ki ima približno 240 panjev ob poti v Gabrovec. Castellani se s čebelarstvom poklicno ukvarja že več kot 20 let in prideduje v glavnem cvetlični, akacijev in lipov med. Z ženo Marlenko Dobaj je pred leti odprl turistično kmetijo Api Wine, ki je odprta čez vikend od oktobra do decembra in februarja-marca. Gospodinja Pavla Zivic, ki je tudi tajnica gostincev Slovenskega deželnega gospodarskega združenja (SDGZ), je s sestro Tamaro in mamo Lidijo gostom ponudila izbor Castellanijevega medu, pršuta, kraškega sira in krožnik Okusov Krasa 2009 - njoke z orehi - v povezavi z Miličevo malvazijo, vitovsko in teranom, kar so vsi gostje zelo cenili. (dd)

Skupščina demokratov o proračunu FJK

Demokratska stranka bo na današnji skupščini na Pomorski postaji predstavila javnosti svoja stališča o deželnem proračunu 2010. Začetek (dvorana Oceania) je napovedan za 18.30.

Projekt o kmetijskem izvoru gospodarstva

V dvorani Baronicini zavarovalnice Generali bodo danes ob 10. uri predstavili vzgojni projekt Salvagranaio o kmetijskem izvoru gospodarstva, ki je namenjen osnovnim in nižjim srednjim šolam. Govorila bosta predsednik združenja Genagricola Giuseppe Perissinotto in funkcionar ministrstva za šolstvo Roberto Leoni.

Zapuščeni otroci

Zapuščeni in potepuški otroci v Romuniji, Braziliji in Angoli bodo glavna tema javnega srečanja, ki ga prireja krožek Che Guevara danes ob 17.30 v Novinarskem krožku (Korzo Italia št. 13). Srečanje bo povezoval predsednik krožka Riccardo Devescovi, govorili pa bodo podpredsednica združenja Arcoiris iz Trenta Chiara Delben ter pediatria Marino Andolina in Franco Panizon.

Otroci v Minervi

V knjigarni Minerva (Ul. S. Nicolò št. 20) se bo ilustratorica Nicoletta Costa danes ob 17. uri srečala z otroki, medtem ko bo animatorka poosebbljala Giulia Coniglia. Vstop je prost.

OKROGLA MIZA - Ob mednarodnem dnevu boja proti nasilju nad ženskami

Nujno osveščati javnost o nesprejemljivosti nasilja

Srečanje, na katerem so osvetlili tematiko nasilja nad ženskami, je organiziral Mednarodni dom žensk

Včeraj so vsepovsod obeležili mednarodni dan boja proti nasilju nad ženskami, ob katerem vladne in nevladne organizacije izpostavljajo zlasti pomen osveščanja javnosti o nesprejemljivosti nasilja. Ta tema je bila v žarišču torkove okrogle mize v prostorih Spazio Villas (območje bivše umobolnice), na kateri so razpravljali med drugim ugotavljali, da je bilo na področju preprečevanja nasilja nad ženskami v zadnjem obdobju storjen velik napredek, a kljub temu ostajajo odprta še nekatera vprašanja, na katera pa so na torkovem srečanju odgovarjali predstavniki različnih ustanov. Okroglo mizo je organiziral Mednarodni dom žensk iz Trsta (Casa internazionale delle donne di Trieste), ki ga je uvodoma predstavila njeno predsednica Silva Bon. Ta je v uvodnem pozdravu povedala, da je njihov cilj seznanjati ljudi z nasiljem nad ženskami, ki je ena od najbolj razširjenih sistematičnih kršitev človekovih pravic, in promovirati medkulturni dialog.

V nadaljevanju so do besede prišle zastopnice različnih ženskih združenj, ki se v svojem vsakdanu srečujejo z žrtvami nasilja s strani svojega intimnega partnerja, sedanjega ali nekdanjega. Velik poudarek so govornice namenile predvsem vprašanjem, ki se nanašajo na kompetentnost oseb, ki žrtvi prvi priskočijo na pomoč. Vse so se namreč spraševale, če je bilo na področju dodatnega izobraževanja storjenega dovolj ali bi bilo smiselno vpeljati izpopolnjevalne tečaje, ki bi osebe, ki običajno žrtvam nasilja nudijo takojšnjo pomoč, opremili z dodatnim znanjem, s katerim bi bili večji nudenja tudi psihosocialne pomoči. Predstavnica združenja Settima Onda je predsednico Pokrajine Trst Mario Thereso Basso Poropat vprašala, če tržaška pokrajina morda izvaja kakšno izobraževalno kampanjo, s pomočjo katerih bi že dijake v višjih šolah učili, da je nasilje nesprejemljivo dejanje, ob tem pa je še želela izvedeti, če bi Pokrajina bila pripra-

Na torkovem srečanju so ženske zastavljale vprašanja institucijam

KROMA

vljena dati na razpolago kakšno svoje stanovanje, v katerega bi združenja za določen čas lahko namestila ženske, ki potrebujejo pomoč. Bassa Poropato je na prvo vprašanje odgovorila, da informiranje javnosti in posebnih ciljnih skupin o nasilju nad ženskami sodi med cilje njihovega delovanja, kar je pokrajinska uprava že dokazala z različnimi okroglimi mizami na temo nasilja v družini. Kar se pa tiče drugega vprašanja pa je govornica razložila, da je v preteklosti Pokrajina karkoli svoje stanovanje že dala na razpolago ženskim združenjem, a problem večkrat tiči v tem, da prazna pokrajinska stanovanja ponavadi ne ustrezajo vsem varnostnim normam. Elisabetta Tigani z Univerze v Trstu je govorila o tem, da njihova ustanova pripravlja posebne specialistične izobraževalne tečaje o nasilju nad ženskami za ra-

zlične fakultete, v sodelovanju z Deželo FJK, tržaško pokrajino in Zdravstvenim podjetjem pa razpisujejo tudi podiplomski študij na temo nasilja. Izvedli smo tudi, da bo naša Dežela v bližnji prihodnosti lansirala vzgojno-izobraževalni projekt, s pomočjo katerega bodo osebe, ki se srečujejo z žrtvami nasilja, poučili o tem, kako pomembno je natančno beleženje dejstev. Fizično nasilje lahko namreč žrtev dokaže, saj so posledice napadov vidne in za beležene, a je pri tem treba biti zelo natančen, da ne bi spregledali pomembnih dokazov.

Zastopniki tržaškega sodišča in policije so postregli s podatkom, da še vedno veliko nasilja ostane skritega, saj se ženske bojijo maščevanja, prav tako pa morajo poskrbeti za otroke. Predstavniki tržaških sil javnega reda je povedal, da po-

licijske statistike dokazujejo, da so skoraj vedno nasilja nad odraslimi v družini žrtve ženske, povzročitelji pa moški. Kadar oni prejmejo klic, nemudoma intervenirajo, pomirijo sprti strani, kaj več pa policaji skorajda ne morejo storiti, niti ne morejo vplivati na odločitev žrtve, ki lahko nasilneža odstrani le z vložitvijo tožbe, nakar primer preide v roke javnega tožilstva. Delo sodnikov, ki obravnavajo primere družinskega nasilja, je nato predstavila Lucia Baldovin, ki je pojasnila, da se s tovrstnimi primeri v Trstu ukvarjajo trije sodniki.

Če potegnemo črto pod povedano, lahko rečemo, da je torkov posvet odlično osvetlil tematiko nasilja nad ženskami, ki ga lahko med drugim preprečimo tudi z dobrim sodelovanjem z vsemi ustanovami, ki se v okviru svojih pristojnosti ukvarjajo z nasiljem v družini. (sč)

TRST JE NAŠ

Jutri v Trstu

Velik uspeh v Dolini

Kratkometražni film Trst je naš, o katerem so mediji že obširno poročali, se ta čas vrtil v marsikaterem društvu in dvorani. Jutri ga bodo predvajali v avli magni Narodnega doma. Ob 17.30 ga bodo prvič zavrteli tudi z italijanskimi podnapisi, ogledu pa bo sledil intervju z režiserjem Žigo Vircem in petnajstminutni dokumentarec o zakulisju snemanja.

Prejšnji teden je za predvajanje kratkega filma Trst je naš poskrbelo Slovensko kulturno društvo Valentin Vodnik iz Doline, za kar nosi največ zaslug društveni član Dejan Kozina. Društvena dvorana je bila tokrat po pričakovanju premajhna, saj so polemike vzbudile veliko radovednost in po ogledu filma upamo tudi razmišljanja. Prisotni so predvajanju sledili z veliko pozornostjo in ob koncu filma zadovoljno odšli.

Na premieri v Sežani je mladi obetavni režiser izjavil, da je hotel prikazati gledanje mladih na partizansko epopejo. Z izrednim občutkom za filmsko govorico nam je sporočil, da mladi ne sprejemajo nostalgije starejših, ki včasih prehaja že v »folklorizacijo partizanščine«. Sprejmejo pa vrednote partizanske borbe, pogum malih ljudi in malega naroda, da se je uprl mogočnemu okupatorju in se boril za svobodo in ponos, da se je s tem povzdignil »iz naroda hlapcev v narod herojev«. Mladi so sprejeli in bodo ponesli v bodočnost pogum, ponos, dostojanstvo, pokončnost in skrb za lastno in narodovo svobodo. Zato ni jalovo početje kakorkoli posredovati mlajšim rodovom družinsko in narodovo preteklost ...

MUZEJ SARTORIO - Jutri posvet

O enakih možnostih

Pobuda tržaške občinske komisije za enake možnosti med ženskami in moškimi - Včeraj predstavitev

Jutri, 27. novembra, bo v muzeju Sartorio potekal drugi del posveta za naslovom Kodeks o enakih možnostih žensk in moških, ki ga pripravlja občinska komisija za enake možnosti, ki želi s tovrstnimi srečanji spomniti širšo javnost, da o enakih možnostih žensk in moških jasno govori pravni odlok št. 198, ki je bil sprejet 11. aprila leta 2006. S tem odlokom se namreč določajo skupni temelji za izboljšanje položaja žensk in ustvarjanje enakih možnosti žensk in moških na političnem, ekonomskem, vzgojno-izobraževalnem ter na drugih področjih družbenega življenja.

O vsem tem se bo govorilo tudi na jutrišnjem simpoziju, na katerem bodo, kot je na včerajšnji uradni predstavitvi dogodka razložila predsednica občinske komisije za enake možnosti Giulia Bernardi Borghesi, podrobneje predstavili tretjo in četrto knjigo odloka št. 198. Predsednica je prisotne na kratko spomnila, da so na prvem delu simpozija 13. novembra ugledni gostje analizirali vsebino prvih dveh knjig, ki govorita o enakosti spolov v različnih organizacijah ter o enakosti spolov v domačem okolju. Jutrišnje srečanje pa bo v žarišče postavilo zadnji dve knjigi omenjenega kodeksa, v katerih so podrobno obdelani posamezni vidiki sicer širokega področja urejanja enakosti spolov na področju financ ter na politični sceni. Bernardijeva je še razložila, da je tretja knjiga oblikovana v dveh poglavjih, o katerih bodo jutri dopoldne govorili Luciano Sampietro, Roberta Nunin, Marina Gruden Vlach, zanimiv pa bo tudi poseg Attilia Invernizzija iz zavarovalnice Generali, ki bo predstavil pozitivne izkušnje, ki jih je njihovo podjetje zabeležilo s pomočjo žensk. Popoldanski del simpozija bo osvetlil kodeks dobre prakse v političnih odnosih oz. četrto knjigo omenjenega kodeksa. Santa Zannier, Flavia Dimora Morway in Giuliana Parotto bodo predavale o nesorazmerni zastopnosti ženskega spola v politiki ter o smiselnosti ženskih kvot, zavoljo katerih bi se razmere v spolni strukturi parlamenta lahko kaj spremenile. Ob koncu popoldneva pa bo besedo prevzela Angela Gianelli s tržaškega sodišča, ki bo podrobneje spregovorila o novem pojavu nasilja, ki se vse bolj širi. Gostja bo namreč govorila o stalkingu ali ponavljajočem se nasilju nad ženskami (govor bo predvsem o nezakonitem zalezovanju žensk).

Naj ob koncu še povemo, da se bo dopoldanski simpozij začel ob 10. uri, popoldanski del pa se bo začel ob 14.30. (sč)

Jutri bo potekal drugi del posveta

KROMA

SALEŽ - V Občinski knjižnici

Živahno ob dnevu otrokovih pravic

V občinski knjižnici v Saležu so ob 20. obletnici konvencije o otrokovih pravicah in knjižnice same priredili celo vrsto pobud namenjenih otrokom. Učence in učitelje osnovnih šol L. Kokoravec - Gorazd iz Saleža ter 1. maj 1945 iz Zgonika je s svojim pričevanjem o izkušnji v Ugandi očarala Biserka Cesar. Učenci zgoniškega šolskega pola so na temo otrokovih pravic tudi izdelali risbe, ki si jih je res vredno ogledati (v prostorih Občinske knjižnice ob ponedeljkih in sredah med 15. in 19. uro), saj je njihova izpovedna moč res izrazita. Otroci iz vrtca v Gabrovcu so prisluhnili in se doživeto odzvali zgod-

bam, ki jih je privlačno pripovedovala Vesna Hrovatin. V drugem delu dopoldneva so tudi osnovnošolci prisluhnili pravljicam Vidra Vanda, Deset pogumnih paglavcev, Nočem spati sam, Slončni plešejo idr. V pripovedi Vesne in knjižničarke Živke. V popoldanskih urah so otroci iz jasli s svojimi starši preplavili knjižnico, ki je v sklopu projekta Nati per leggere na pobudo jasli Il Girasole malčkom ponudila predstavo Zampe con le ali v izvedbi skupine Fabbrica delle bucce. V večernih urah si je odrasla publika ogledala dokumentarni esej Vlada Škafarja Otroci, ki so ga prisotni zelo različno sprejeli.

SLOVENSKI KLUB - Zanimiv večer v sodelovanju s Slorijem

Spletna socialna omrežja vsakdanji kruh najstnikov

90% dijakov uporablja Facebook - Sociologa spregovorila o vprašanih, ki jih ta trend odpira

Na torkovem večeru so svoje mnenje povedali dijakinje iz Gorice in Trsta ter raziskovalca iz Ljubljane

KROMA

ŠOLSTVO - Višješolci-ciceroni v okviru pobude sklada Fai

Pogled v tržaško antiko

Tudi dijaki liceja Prešeren in zavoda Zois v prejšnjih dneh vodili vrstnike na ogled starorimskega Trsta

Predsednica pokrajine Trst Maria Teresa Bassa Poropat je včeraj popoldne na sedežu pokrajine izročila potrdila 135 dijakom tržaških višjih srednjih šol, ki so od ponedeljka do včeraj bili ciceroni oz. vodiči, ki so vrstnike popeljali na ogled znamenitosti antičnega Trsta v okviru pobude Dajmo prihodnost naši preteklosti, ki jo je ob sodelovanju pokrajine in spomeniškega varstva FJK ter pod pokroviteljstvom občine Trst izvedla tržaška sekcija Italijanskega sklada za okolje Fai z namenom, da pride do osveščanja o zgodovini našega teritorija, njegovega ovrednotenja, skupinskega dela, raziskovanja virov ter razvijanja samoobvladovanja dijakov-vodičev. Pri tridnevni pobudi je bilo soudeleženi okoli sto razredov s približno tisoč šeststo dijaki, ki so predstavljali občinstvo, kateremu je 135 dijakov-ciceronov razlagalo zgodovino rimskega Trsta in predstavilo nekatere izkopenine iz zadnjih tridesetih let.

Tudi letos so pri pobudi sodelovale tudi nekatere slovenske višje srednje šole: poleg Liceja Franceta Prešerna, ki sodeluje že od vsega začetka, je pristopil tudi Trgovski tehnični zavod Žige Zoisa s svojim oddelkom za geometre. Obe šoli sta prispevali trinajst ciceronov, ki so v prejšnjih dneh poskrbeli za slovensko vodenje vrstnikov istih

šol ter Pedagoškega in družboslovnega liceja Antona Martina Slomška po starem Trstu (na sliki KROMA).

Kako je stvar potekala, smo spoznali včeraj dopoldne, ko smo se pridružili 2.C razredu jezikovne smeri liceja Prešeren, ki so ga vodile tri ciceronke 1. klasičnega liceja. Pot v tržaško antično preteklost je obsegala obisk antikvarijev v Ul. Donota in Ul. Seminario z ogledom tamkajšnjih izkopenin, dalje ogled Richardovega slavoloka in ostankov spomenika v Ul. Capitelli ter opazovališča v Ul. Teatro Romano, nazadnje pa še rimskega amfiteatra.

Izkušnja je bila za tri mlade ciceronke zelo pozitivna: tako Sara Parovel meni, da so ji že pripravljala predavanja nudila večje znanje o rimski kulturi, predvsem pa ji je to pomagalo premagati tremo pred javnim nastopanjem: »Zelo zabavno in koristno je bilo tudi, ker smo boljše spoznali nekatere predele v Trstu, ki jih kdo lahko tudi ni poznal,« pravi Sara, s katero soglašata Mija Kraus in Ivana Milič: prva se je naučila imeti manjšo tremo pred sošolci, ker ni vedno lahko nastopiti pred publiko, po drugi strani pa so ji lekcije in posvetovanja razkrile mnogo stvari o Trstu, ki jih ni poznala. Tudi Ivana je premagala sramežljivost in tremo, obenem ji je pobuda dala možnost spoznati objekte, o katerih ni vedela, da obstajajo, čeprav živi v Trstu.

Mentorji so bili na zavodu Zois prof. Pavel Zobec, na liceju Prešeren pa prof. Barbara Zlobec in prof. Marta Ivašič, ki v pobudi vidi pomembne pozitivne vidike, npr. to, da se dijaki morajo na pobudo, ki bo sicer potekala zunaj šole, »pripravljati čisto šolsko, tako da se učijo,« dalje da morajo nastopiti pred sošolci, kar ni lahko, čeprav opaža, da sošolci to razumejo in z naklonjenostjo sledijo ciceronom. Nenazadnje pa je pomembno, »da se naši dijaki naučijo, da so lahko tudi na glas doma v svojem mestu.«

Zadovoljstvo nam je izrazila odbornica tržaške delegacije Fai Mariella Marchi, za katero je pobuda zelo uspešna, za kar gre zahvala šolam, »ki so letos sodelovale s prav posebnim navdušenjem,« in pokrajini, ki je omogočila izvedbo manifestacije. Ob prizadevnosti ciceronov je izpostavila sodelovanje članov spomeniškega varstva, ki so pripravili dijake, ki so se potem čudovito odrezali: »Lepo je poskušati spodbujati mlade, ker so oni naše upanje, zato če bodo mladi imeli to občutljivost, bodo morda stvari v prihodnje šle bolje,« je dejala Marchijeva, ki je posebno priznanje izrekla slovenskim šolam: te so po njenih besedah »vedno močno zainteresirane in angažirane in sodelujejo vedno z velikim navdušenjem, kar velja tako za dijake kot za profesorje,« meni predstavnica Fai.

Ivan Žerjal

Spletne socialne omrežja so izredno priljubljena tudi med dijaki slovenskih višjih šol: spletne strani, na katerih si vsak uporabnik zgradi svoj profil in vzdržuje stike s »prijatelji«, so del njihovega vsakdana.

To je prišlo jasno do izraza tudi na torkovem večeru Slovenskega kluba, na katerem so predstavili rezultate ankete Na mladih splet stoji. Septembra jo je skupina dijakov in dijakov družboslovnih licejev Gregorčič (Gorica) in Slomšek (Trst) izvedla s strokovno pomočjo Slovenskega raziskovalnega inštituta. Slednji je namreč že šestič priredil delavnice, v sklopu katerih so mladi spoznavali raziskovalne metode.

Iz podatkov, ki jih je v torek s pomočjo Norine Bogatec predstavila skupina dijakov, je jasno, da le peščica slovenskih najstnikov ne uporablja spletnih socialnih omrežij: daleč najbolj priljubljen je Facebook, sledi mu Netlog. V to jih sili radovednost in želja, da bi tudi preko teh medijev ohranjali stike s prijatelji: 52% mladih ne vidi razlike med osebno in spletno komunikacijo, 42% pa trdi, da lažje komunicira iz oči v oči. 58% vprašanih ima med svojimi spletnimi prijatelji tudi neznanca, tri četrti anketirancev pa s spletom ni nikoli imelo negativnih izkušenj.

Nekaj zanimivih iztočnic sta ponudila sociologa Gregor Petrič in Andraž Petrovič, ki se na ljubljanski Fakulteti za družbene vede ukvarjata z družboslovno informatiko. Mlada raziskovalca sta uvodoma spregovorila tudi o razvoju svetovnega spleta: pred desetimi leti nam je služil predvsem kot informacijsko orodje, danes prednjačijo socialni vidiki, kako bo čez dve ali tri leta, pa je težko napovedati.

Če je res, da je postal Facebook pomemben kanal druženja, je prav tako res, da to odpira vrsto vprašanj. Kakšna bo na primer naša samopodoba, če imamo na spletnem socialnem omrežju le peščico prijateljev, medtem ko jih imajo nekateri več sto? Svoje prispeva tudi pritisk družbe, po mnenju katere ne obstaja, če te na Facebooku ni. Vprašanje je tudi, ali imajo najstniki, ki jih obdajajo virtualni prijatelji, ustrezne instrumente, da razumejo, kaj je pravzaprav prijateljstvo. Kaj pa starši, ki prav tako uporabljajo Facebook in imajo med prijatelji tudi svoje otroke? Najstniki se morajo kot znano odmakniti od identitete staršev: med odrasčanjem oblikujejo svojo osebnost, zato je lahko prisotnost staršev v njihovem prijateljskem krogu precej problematična.

Spletno komuniciranje odpira po mnenju nekaterih tudi vprašanje vsebin: komuniciranje je fragmentarno, informacij je veliko, pomena pa malo. Za to pa najbrž ni kriv samo Facebook ... (pd)

Vadba za novo tisočletje v KD Igo Gruden v Nabrežini

Kinesyo-Pilates poteka vsak ponedeljek od 9.30 do 10.30 v KD Igo Gruden v Nabrežini. Vadba je izjemno učinkovita za tiste, ki si želijo večdnevne energije in odpraviti bolečine v hrbtenici. Vadba poteka pod strokovnim vodstvom Mateje Šajna, profesorice športne vzgoje z velikim znanjem in izkušnjami na področju gibanja. Vadba je posebna, ker zajema individualni pristop, celostno obravnavo vadečih, učenje odpiranja energetski poti, kar nas napolni z energijo za cel dan. Posebnost je tudi stimulacija periferne in centralnega živčnega sistema. Vadba je osredotočena na odpravljanje težav v hrbtenici in vratu, saj se pri vadbi raztegujejo in krepijo predvsem hrbtne in trebušne mišice na površini in v globini, kar zmanjša bolečine v tem predelu. Vadbe se lahko zainteresirani udeležijo ne glede na starost, spol, predhodno znanje in stopnjo težav mišičnega in skeletnega sistema. Mesta so še prosta. Možni so tudi novi jutranji termini. Prijave: 349 648 3822 - Mileva.

»Smučarski praznik« v kriškem Ljudskem domu

Z besedno zvezo »apres ski« pojmujejo mladi zabavo, kateri se prepustijo po celodnevem smučanju; ob največjih smučiških se namreč vse raje pojavljajo kočice, kioski ali ogrevani šotori, kjer se v zimskih popoldnevih razvijejo pravi žuri. Jutri zvečer bo pravi Apres ski party tudi v Ljudskem domu v Križu. Snega sicer predvidoma ne bo, upravitelji restavracije Bita pa se vseeno priporočajo: ne pozabite zimske opreme!

Kako se zdravimo z zelišči

Na sedežu Slomedie (Ul. Polonio št. 3) bo danes ob 19.30 predaval magister farmacije Jože Kukman, nekdanji tesen sodelavec cistercijskega patra Simona Ašiča. Kukman, doma iz Trebnjega, je patra Ašiča spoznal, ko je obiskoval samostan v Stični, kjer se je udeleževal duhovnih vikendov. Ašičev sodelavec je postal pred 17 leti, ko se je podjetje Sitik lotilo množičnejše proizvodnje čajev, mazil in tinktur. Kukman deli številnim pacientom nasvete zastoj, kot je to počenjal patra Ašič. Dnevno pošilja zdravilne čajne mešanice na okrog 70 naslovov po vsej Sloveniji, osebno pa ga obišče tudi do 50 ljudi dnevno. Drevi bo magister Kukman predstavil načine zdravljenja z zelišči, ob koncu predavanja pa bo tudi pokušnja domačih čajev.

SCIENCEPLUSFICTION - Nagrajenec

Danes v ospredju sir Christopher Lee

Glavni junak današnjega dogajanja v kinu Cinecity (v nakupovalnem središču Torri d'Europa), kjer poteka festival znanstvene fantastike Scienceplusfiction, bo angleški igralec Christopher Lee. Tudi njemu, tako kot pred dnevi Rogerju Cormanu, bodo podelili nagrado Urania d'Argento za življenjsko delo. Eden najvišjih igralcev (visok je 196 centimetrov) je nastopil v 250 filmih, v zadnjih letih je večkrat sodeloval s Spielbergom, Burtonom in Lucasom (v raznih epizodah sage Vojna zvezd). Najmlajši ga poznajo v vlogi čarovnika Sarumana v trilogiji Gospodar prstanov.

Podletive nagrade bo ob 20. uri, nakar bo Lee uvedel italijansko premierno predvajanje filma bosanskega režiserja Danisa Tanovića Triage. V vojnem filmu, ki bo od jutri v italijanskih kinodvoranah, nastopa poleg Leeja tudi Colin Farrell.

Ljubitelji sedme umetnosti in znanstvene fantastike se bodo danes ob 11.30 v kavarni Tommaseo lahko srečali z nekaterimi režiserji in umetniki, ki sodelujejo na festivalu. Filmska ponudba pa

Christopher Lee

bo seveda pestra. V Cinecityju bodo začeli s predvajanjem japonskega 20-seiki shonen (ob 15. uri), končali pa z danskim Valhalla Rising (ob 22.30). Cel program je na spletni strani festivala (www.scienceplusfiction.it), za ogled večernih filmov je priporočljivo kupiti vstopnico kako uro pred začetkom.

ZGONIK - Ob nedeljskem koncertu DrugeMuzike

Glasba za vse okuse

Namesto ansambla Lojzeta Slaka so nastopili Veseli Begunčani - 20. decembra Božič brez meja

V včerajšnji članek o nedeljskem koncertu v Zgoniku se je vrnila neljuba napaka. Med glasbeniki, ki so nastopili ob Denisu Novatu, žal ni bilo napovedanega ansambla Lojzeta Slaka. Zaradi zdravstvenih razlogov je moral Slak odpovedati nastop, organizatorjem (društvu DrugaMuzika) pa je vseeno uspelo zapolniti vrzel s kvalitetnim ansambлом: na zgoniški oder so stopili Veseli Begunčani, ki so prav tako navdušili občinstvo. Nedeljski koncert so kot znano oblikovali tudi skupina Ano ur'co al pej dvej, Krain-Baby z Madžarske (na sliki), Goldried Quintett, Krainer Quintett, Tomaž Boškin, Jože Burnik in Vinko Šimek.

20. decembra bo Druga Muzika gostila v zgoniški telovadnici ameriško gospel skupino The Harlem Messengers.

Včeraj danes

Danes, ČETRTEK, 26. novembra 2009

KONRAD

Sonce vzide ob 7.19 in zatone ob 16.25 - Dolžina dneva 9.06 - Luna vzide ob 13.03 in zatone ob 0.38.

Jutri, PETEK, 27. novembra 2009

VIRGIL

VREME VČERAJ: temperatura zraka 12,3 stopinje C, zračni tlak 1021,3 mb ustaljen, veter 8 km na uro jugo-vzhodnik, vlaga 79-odstotna, nebo oblačno,

morje skoraj mirno, temperatura morja 14,8 stopinje C.

Lekarne

Do sobote, 28. novembra 2009

Običajni urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Goldonijev trg 8 (040 634144), Ul. Revoltella 41 (040 941048), Žavlje - Ul. Flavia 39/C (040 232253). Zgonik - Božje polje 1 (040 225596) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Goldonijev trg 8, Ul. Revoltella 41, Ul. Tor San Piero 2, Žavlje - Ul. Flavia 39/C. Zgonik - Božje polje 1 (040 225596) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Tor San Piero 2 (040 421040). www.farmacistitrieste.it 118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure) Za dostavljanje nujnih zdravil na dom,

tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

AMBASCIATORI - 17.10, 19.20, 21.30 »The Twilight saga: New Moon«.

ARISTON Dvorana je rezervirana.

CINECITY - 16.00, 17.00, 18.30, 19.30, 21.15, 22.00 »The Twilight saga: New Moon«; 15.10, 17.05 »Planet 51«; 15.15, 18.15, 19.00, 21.15, 22.00 »2012«.

FELLINI - 16.20, 20.20 »Un alibi perfetto«; 18.10, 22.00 »Nemico pubblico«.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 16.00, 18.00, 20.10, 22.20 »Gli abbracci spezzati«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.10 »La prima linea«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 18.15, 20.00 »Ce n'è per tutti«; 16.15 »Julie & Julia«; 21.40 »Il nastro bianco«.

KOPER - KOLOSEJ - 19.10 »9.06«; 16.10, 19.00, 21.40 »Mlada luna«; 20.40 »Noč čarovnic 2«; 15.00, 17.00 »Božična pesem - 3D«; 18.50, 21.50 »2012«; 16.30 »Somrak«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 15.50, 18.00, 20.10, 22.20 »The Twilight saga: New Moon«; Dvorana 2: 16.30, 19.10, 21.50 »2012«; Dvorana 3: 16.45, 18.40, 20.20, 22.00 »L'uomo che fissa le capre«; Dvorana 4: 16.00, 17.30, 19.00, 20.30 »Planet 51«; 22.00 »Parnassus - L'uomo che voleva ingannare il diavolo«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.15,

19.50, 22.10 »The Twilight saga: New Moon«; Dvorana 2: 17.30, 20.30 »2012«; Dvorana 3: 17.30 »Planet 51«; 20.30 »Nemico pubblico«; Dvorana 4: 17.40, 20.00, 22.10 »Segreti di famiglia«; Dvorana 5: 17.40, 20.00, 22.10 »Gli abbracci spezzati«.

Izleti

SPDT prireja v nedeljo, 29. novembra, planinski izlet v Brkine. Udeleženci se bomo zbrali ob 8. uri v Bazovici. Z osebnimi avtomobili se bomo odpeljali v Tatre in v dolino Šmagurka. Po krožni, nezahtevni poti bomo hodili štiri ure. Izlet vodi Slavko Slavec. Vabljeni!

KRUK sporoča, da je na razpolago še nekaj prostih mest za izlet 7. in 8. decembra v Ravenna in Ferraro z vodnim ogledom dveh zgodovinsko bogatih mest in obiskom božičnih sejmov. Vse informacije in vpisovanje na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8, Trst, tel. št.: 040-360072.

Čestitke

Hip hip hura, danes SANJA 10 let ima! Vse najboljše in najlepše in da bi vedno ostala taka kot doslej, ji iz srca voščijo mama, tate in vsi, ki jo imajo radi. Bratec Saša pa ji pošilja zvrhan koš poljubkov.

Osmice

FRANC IN TOMAŽ točita v Mavhinjah belo in črno vino ter nudita domač prigrizek. Tel. 040-299442.

OSMICA z mladim vinom je odprta na kmetiji Kraljič, Prebeneg 99. Vabljeni. Tel. št.: 040-232577, 335-6322701.

V MEDJEVASI je odprl osmico Boris Pernarčič. Nudi dobro kapljico in domač prigrizek. Tel. 040-208375.

Mima s.n.c.

Prehrambeni diskont Eurospin

Ponudba velja od 26. novembra do 5. decembra

Delovni čas: pon. 8.30 - 13.00 tor. - sob. 8.30 - 19.00 | V nedeljo zaprto

Jabolčni nektar
1500 ml
0,53€ / liter

~~0,99~~

0,79

Fernetiči, 24 - REPENTABOR
tel. 040 2176832

Pizza Margherita

5 kosov
1600 g
1,87€ / kg

~~4,99~~

2,99

Keksi z grobo zrnatim sladkorjem
700 g
1,70€ / kg

~~1,59~~

1,19

Chocofantasy
170 g
4,41€ / kg

~~0,99~~

0,75

Super čistilo
750 ml
1,27€ / liter

~~1,19~~

0,95

Krompir z rožmarinom
450 g
2,20€ / kg

~~1,39~~

0,99

Grana Padano v kockah
350 g
8,26€ / kg

~~3,49~~

2,89

Špageti
1000 g

~~0,62~~

0,49

Pesek za muce
5000 g
0,14€ / kg

~~0,99~~

0,69

Zamrznjene pakuhanе kozice
400 g
7,23€ / kg

~~3,75~~

2,89

Slovenski klub, NŠK, SKD V. Vodnik, ARCI Trst, Krožek Metropolis in KNULP

prirejajo v petek,
27.11.2009,
predvajanje filma

**TRST
JE NAŠ!**

z italijanskimi podnapisi

Sledila bosta pogovor z avtorji in ogled filma o zakulisju snemanja.

Srečanje bo v
veliki dvorani Narodnega doma,
Ul. Filzi 14, ob 17.30.

VSTOP PROST

SKD BARKOVLJE

Ul. Bonafata 6,

vabi

danes, 26. novembra,
v društvene prostore na

predvajanje filma
Trst je naš

diplomsko delo režiserja **Žige Virca**
Sledi posnetek o nastanku filma

Začetek ob 20.30

Vljudno vabljeni!

Šolske vesti

ZDRUŽENJE STARŠEV OŠ S. MILČINSKI-KATINARA organizira v soboto, 28. novembra, izlet v Ljubljano z ogledom lutkovne predstave »Knjiga o džungli« v Lutkovnem gledališču. Kdor se nam želi pridružiti, naj pokliče tel. št.: 340-1434351 v popoldanskih urah (Helena) ali piše na mrsvolpi@yahoo.it.

TEČAJ OVREDNOTENJA TURIZMA NA KRASU: na Slovenskem deželni zavodu za poklicno izobraževanje vpisujemo na tečaj namenjen zaposlenim in brezposelnim z univerzitetno diplomom. Dodatne informacije dobite na tel. št. 040-566360 ali info@sdzpi-irsp.it ali na www.sdzpi-irsp.it.

TEČAJ PREVAJANJA IZ ITALIJANŠČINE V SLOVENŠČINO IN OBRATNO: na Slovenskem deželni zavodu za poklicno izobraževanje vpisujemo na tečaj namenjen zaposlenim in brezposelnim z univerzitetno diplomom. Dodatne informacije dobite na tel. št. 040-566360 ali info@sdzpi-irsp.it ali na www.sdzpi-irsp.it.

TEČAJ RAČUNOVODSKEGA NADZIRANJA, na Slovenskem deželni zavodu za poklicno izobraževanje vpisujemo na tečaj namenjen zaposlenim in brezposelnim z univerzitetno diplomom. Dodatne informacije dobite na tel. št. 040-566360 ali info@sdzpi-irsp.it ali na www.sdzpi-irsp.it.

ZDRUŽENJE STARŠEV srednje šole sv. Cirila in Metoda - Katinara organizira silvestrsko družinsko zimovanje Snežinka od srede, 30. decembra, do nedelje, 3. januarja, v počitniškem domu Vila, v Kranjski Gori. Lahko se nam pridružite tudi za krajše obdobje. Vabljeni so družine iz vseh šol. Dodatne informacije in prijave zbiram do nedelje, 13. decembra na tel. št.: 040-567751 ali 320-2717508 (Tanja), ali na e-mail: zscirilmotod@gmail.com.

Obvestila

AŠD SK BRDINA obvešča, da se bodo tudi v letošnji zimski sezoni odvijali tečajji smučanja. Informacije lahko dobite na sedežu društva, Repentaborska ul. 38 na Opčinah, ob ponedeljkih od 20. do 21. ure. Tel. št. SK Brdina: 347-5292058, Valentina Šuber 347-4421131; www.skbrdina.org, info@skbrdina.org.

DTTZ ŽIGA ZOIS sporoča, da od 23. oktobra delujejo tudi uradi šole na novem sedežu v Ul. Weiss št. 15. Telefonske številke ostanejo nespremenjene: 040-567144, 040-54356; fax: 040-350744.

**Pihalni orkester
RICMANJE**
vabi na
**NASTOP MLADIH GOJENCEV
GLASBENE ŠOLE**

JUTRI - v petek,
27. novembra,
ob 20.30 v prostorih
Babne hiše v Ricmanjih.

Toplo vabljeni.

slomedia.it

prireja danes, 26.11., ob 19.30,
v svojih prostorih, ul. Polonio 3
v Trstu, predavanje z naslovom:

»Kako se zdravimo z zelišči«

Govoril bo
mag. farm. Jože Kukman iz Stične,
najbližji sodelavec patra
Simona Ašiča.

SLEDI POKUŠNJA DOMAČIH ČAJEV.

Vabljeni!

SKAVTI SZSO 1.-2. stega Trst vabimo nove člane, da se nam pridružijo na tedenskih srečanjih: otroci od 7 do 10 let ob sobotah na Opčinah (Marjanšče) od 15-16.30 in v Devinu (sedež zborov) od 14.30-16 ure (info: Metka 348-0841705); 11-15 let ob sobotah na Opčinah (župnišče) od 15-16.30 in v Devinu (sedež zborov) od 16-17.30 (info: Daniel 328-1157568); od 16. leta dalje ob ponedeljkih od 20.30-22 ure (info: Jasna 349-1267928).

SKD BARKOVLJE - Ul. Bonafata 6, prireja silvestrovanje z glasbo v živo, domačo hrano in družabnimi igrami. Vse informacije dobite na tel. št. 040-411635 ali 040-415797.

STRANKA KOMUNISTIČNE PrenoVE sporoča vsem občanom, ki želijo katerokoli informacijo o novem regulacijskem načrtu občine Trst, da bo občinski svetovalec Iztok Furlanič na razpolago vsak delavnik, od ponedeljka do petka (urnik 9-13), v občinski palači (Trg Unita' 6, 1. nadstropje, soba št. 200). Svetujemo, da se za sestanek predhodno telefonsko zmenite. Pokličite tel. št.: 040-6758020 ali 348-4729825.

VETERANSKI SKD BARKOVLJE imajo že 30 let odbojgarsko sekcijo v telovadnici v Zgoniku. Dobijo se vsako sredo ob 20.45 v telovadnici. Če se jim želi pridružiti, pokliči na tel. št. 040-411635.

OBČINA ZGONIK sporoča, da se bo na županstvu danes, 26. novembra, ob 18. uri v prvem sklicanju vršila redna seja občinskega sveta za razpravo dnevnega reda na javnem zasedanju.

RAJONSKI SVET ZA ZAHODNI KRAS se bo sestal danes, 26. novembra, ob 20. uri v svojem sedežu (Prosek, št. 159).

ŽUPNIJSKA SKUPNOST IZ TREBČ vljudno vabi na Andrejev teden, ki je pred nami. Z raznolikim program bomo praznovali svojega zavetnika z vsakdanjim obredom ob 17.00, do ponedeljka, 30. novembra, s slovesno sv. mašo. V petek, 27. novembra, po sv. maši ob 17.00 kulturni program za otroke in mladino. V soboto, 28. novembra, ob 20.30 nastop domače godbe in loterija. V nedeljo, 29. novembra, ob 10.00 peta sv. maša z zborom Kraški cvet ter podelitvijo sv. birme; ob 18.00 koncert ženske vokalne skupine Cappella Civica Sv. Justa, dir. Marco Sofianopulo, Marko Feri - kitara, Giorgio Marcossi - flavta. V ponedeljek, 30. novembra, ob 19.00 slovesna sv. maša na god našega zavetnika sv. Andreja, pel bo Openski cerkveni pevski zbor.

OBČINE DEVIN-NABREŽINA, ZGONIK IN REPENTABOR ter Zadruga L'albero azzurro obveščajo, da bo v igralnem kotičku Palček - Naselje Sv. Mavra - v mesecu novembru na sporedu naslednja delavnica: v petek, 27. novembra, »Igrajmo se z barvami«. Za vse podrobnejše informacije se lahko obrnete na tel. št. 040-299099.

PESEM JESENJI 2009 - Zveza cerkvenih pevskih zborov vabi na revijo odraslih zborov Pesem jeseni 2009, ki

bo v Športnem centru Zarja v Bazovici v soboto, 28. novembra, z začetkom ob 20. uri.

SLOMEDIA prireja prvo sobotno matinejo za otroke z multimedijско projekcijo Božični čas pri nas in v Evropi ter delavnico izdelovanja lučk v soboto, 28. novembra, od 10.00 do 11.30 v ul. Polonio 3. Toplo vabljeni!

TABORNIKI RMV obveščajo, da bo srečanje - Čajanka v soboto, 28. novembra, v Jamljah (v društvu Kremenjak) od 15.00 do 18.00 za vse starostne skupine.

MLADINSKI DOM V BOLJUNCU prireja v nedeljo, 29. novembra, ob 17. uri predstavitev knjige Božidarja Premrla Dela stavbarjev in kamnosekov v stari dolinski fari. Program bodo izoblikovali moška pevska skupina Sv. Jernej z Opčin, kulturna delavka Jasna Majda Peršolja in avtor. Obenem bo tudi odprtje razstave fotografij klesarjev in zidarjev. Toplo vabljeni!

PRI SKLADU MITJA ČUK - Tai Chi Chuan: vežbanje v starodavni cenjeni večini z vajami za telo in dušo: sprostitve mišic, povečana gibčnost in boljša koordinacija ter pomirjujoče počutje ob petkih ob 19. uri začetniki, ob 20.30 nadaljevalni tečaj. Informacije in predpisi tel. št. 040-212289, e-mail: info@skladmc.org. Uradne ure PO-PE 10.00-14.00.

SKDEVIN prireja sejem rabljene športne opreme do 29. novembra v Sesljanu 41/d; prodaja ob sobotah in nedeljah od 10.30 do 19.00, od ponedeljka do petka od 16.30 do 19.00.

O.N.A.V. - Tržaška sekcija italijanskega združenja pokuševalcev vina vabi na degustacijo rdečih vin iz okolice Verone, ki bo v ponedeljek, 30. novembra, ob 20.15 na sedežu združenja: Lonjerska cesta, 267. Vabljeni vsi člani in prijatelji! Informacije in prijave na spletni strani www.onav.it, ali na tel. št. 334-7786980 (Luciano).

OBČINA REPENTABOR sporoča, da je tržaška pokrajina odobrila razpis za predstavitev prošelj za dodelitev prispevka k znižanju cene goriva za stanovniško gretje na goratih področjih za leto 2007 in/ali 2008. Bivajoči v Občini Repentabor, ki izpolnjujejo pogoje predvidene v razpisu, lahko predstavijo prošnjo na posebnem obrazcu razpoložljivem v občinskem tajništvu. Rok za predstavitev prošelj na tržaško pokrajino zapade 30. novembra 2009.

ODBOR ZA LOČENO UPRAVLJANJE jusarskega premoženja Prosek obvešča vse upravičence, da lahko predložijo prošnje za sečnjo in pobiranje suhih drv na jusarskih površinah do ponedeljka, 30. novembra, na sedežu odbora, Prosek 159.

DRUŠTVO SLOVENCEV MILJSKE OBČINE sklicuje izredni občni zbor za zamenjavo statuta. Zato vabi vse člane, da se ga udeležijo v petek, 4. decembra, ob 19.30 v prvem sklicu in ob 20. uri v drugem sklicu v ul. D'Annunzio 62. Kdor ni še poravnal članarine za tekoče leto, bo lahko to storil pred pričetkom občnega zбора.

Nov statut je na razpolago na sedežu (ul. D'Annunzio 62) v sredo, 2. decembra, od 17.30 do 19.00, ali torek, 1. decembra, od 19.00 do 20.30 tudi v trgovini L'angolo dei sogni.

SLOVENSKI FILATELISTIČNI KLUB L. KOŠIR vabi svoje člane na redno sejo, ki bo v sredo, 2. decembra, ob 19. uri v Gregorčičevi dvorani v Ul. Sv. Frančiška št. 20.

ZDRUŽENE SEKCIJE VZPI-ANPI dolinske občine organizirajo udeležbo na vsedržavnem srečanju VZPI-ANPI, 12. decembra 2009, v kraju Mirano pri Benetkah. Na poti z udobnim avtobusom bomo najprej obiskali Gonars in se poklonili tamkajšnjim padlim. Vpisovanje in informacije pri naslednjih tovariših: Dolina: Drago Slavec tel.040/228156, Mačkolje: Danica Smotlak 040/232114, Prebeneg: Giordano Kuzmič 040/231855, Boljunec: Partizanski klub 040/228050, Boršt: Angel Slavec 040/228817, Ricmanje: Pino Deponte 280274, Domio: Livio Nardin opoldan pri Sonji. Vpisovanje do sobote, 5. decembra.

ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV obvešča, da bodo uradi 7. decembra 2009 zaprti.

OBČINE DEVIN - NABREŽINA, ZGONIK IN REPENTABOR, v sodelovanju z zadrugo »La Quercia« vabijo na delavnice za starejše osebe, družine in zainteresirane na temo »Pomagajmo si pri ohranjanju dobrega počutja«

v Kamnarski hiši v Nabrežini, od 17. do 19. ure: v sredo, 9. decembra, »Barvani popoldan: delavnica likovnega izražanja« s psihologinjo J. Pečar; 17. decembra »Interaktivne igre za boljše počutje« s psihoterapevko A. Celea in psihologinjo R. Sulčić. Delavnice so brezplačne, zaželen predpis na telefonske številke 040-2907151, 345-6552673 ali 349-2809846.

BI RAD BOLJE SPOZNAL SAMEGA SEBE? LaboratorioTre organizira skupinske delavnice namenjene vsem, ki bi radi bolje spoznali katere so notranje dinamike, ki pogojujejo naše vsakdanje življenje. Udeleženci bodo pod mentorstvom psihologov preko meditacije, interakcijskih iger, dela na telesu in pogovorov boljše spoznali, kako delujejo v odnosu do sebe in drugih. Delavnice vodijo psihologi: dr. Emanuele De Filippo. Delavnice bodo stekle ko bo dovolj vpisov, dnevi in urniki po domeni. Za vpis in ostale informacije se lahko javite na e-mail: laboratoriottre@libero.it ali na tel.št.: 366-3625523.

70-LETNIKI OBČINE DOLINA bodo proslavili svoj okrogli jubilej v nedeljo, 20. decembra, s kosilom v Zadrugi gostilni v Dolini. Prijave do 5. decembra: Laura 040-228425, Alma 040/227006, Evelina 040/228450.

OBČINE SOCIALNO-SKRBSTVENE GA OKRAJA 1.1 Devin Nabrežina, Zgonik in Repentabor obveščajo, da je bil finansiran deželni sklad, namenjen znižanju mesečnih otroških jaslji v šolskem letu 2008/2009. Obrazci prošelj za dodelitev prispevka so na razpolago na sedežih socialne službe Okraja 1.1. Prosilci morajo predložiti do ponedeljka, 28. decembra, prošnjo, obrazec ISEE z dohodkom nižjim od 35.000,00 evrov. Odpiralni čas za javnost: Devin Nabrežina: sredo in petek od 8.30 do 10.30 - Tel. 040/2017387-389-390; Zgonik: ponedeljek od 8.30 do 10.30 - Tel. 040/229101; Repentabor: torek od 8.30 do 10.30 - Tel. 040/327122.

Prireditve

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA sporoča, da bo razstava Tanje Kralj »Mandale« na ogled ob delavnikih od 9. do 18. ure, do 10. februarja. **BARKOVLJANSKO DRUŠTVO** - Ul. Bonafata 6, vabi na predstavitev filma Trst je naš, diplomsko delo režiserja Žige Virca. Sledi posnetek o nastanku filma danes, 26. novembra, ob 20.30.

KD KRAŠKI DOM vabi v soboto, 28. novembra, ob 20. uri v Kulturni dom na Colu na ogled filma »Trst je naš!«.

SDD JAKA ŠTOKA Prosek-Kontovel prireja Miklavžev knjižni sejem, ki bo v Soščevi hiši v soboto, 28. novembra, (17.00 - 19.00), in nedeljo, 29. novembra, (10.30-12.30, 16.00-19.00). V nedeljo bo ob 16.30 Vesna Hrovatin brala pravljico otrokom iz vrta in prvih razredov osnovne šole. Pokrovitelj pobude je Rajonski svet za Zahodni Kras.

SKD TABOR vabi ob 20-letnici Konvencije otrokovih pravic v soboto, 28. novembra, ob 18. uri v Prosvetni dom na Opčine na otroško glasbeno igro Mavrična ribica v izvedbi otroške dramske skupine Slovenec iz Boršta in Zabračca. priredba in režija Boža Hrvatčič.

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO MAČKOLJE vabi na ogled razstave fotografij Petra Cvelbarja »Brezmejni študijski dnevi - Tri desetletja izrazov Drage« v prostorih Srenjske hiše v Mačkoljah. Razstava bo odprta do sobote, 28. novembra, s sledečim urnikom: ob delavnikih in sobotah od 17. do 19. ure. Za šolske in druge skupine je možen tudi ogled izven navedenega urnika s predhodno najavo (tel. 040-231912, e-mail: spd.mackolje@gmail.com).

SKD BARKOVLJE, Ul. Bonafata 6, s pokroviteljstvom ZSKD in Slovenske prosvete, vabi na »Predbožični čar«. Razstavlja in ponuja svoja dela dvajset ustvarjalk. Otvoritev v torek, 1. decembra, ob 20. uri. Glasbenka kulisa prof. Igor Zobin - harmonika, Sara Temperini Beoni - sopranistka. Urnik ogleda: od srede do petka od 15. do 19. ure, sobota in nedelja od 10. do 13. ure. Konec razstave 6. decembra.

TRŽAŠKA KNJIGARNA, Ul. Sv. Frančiška 20, vabi na otvoritev dobrodel-

ne razstave za izgradnjo srednje šole Triumph International School »Decembar za gano«, ki bo v torek, 1. decembra, ob 18. uri. Razstava bo na ogled do vključno 10. decembra.

SKD TABOR vabi na Miklavžev prodajno-razstavni sejem od 2. do 4. decembra, v Prosvetnem domu na Opčinah med 16. in 19. uro. Odprtje v sredo, 2. decembra, ob 16. uri, ob 16.30 nastop šolskega zbora osnovne šole Franceta Bevka z Opčin, pod vodstvom Ane Palčič in otroških in mladinskih plesnih skupin Skd Tabor (mentor Jelka Bogatec).

DRUŠTVO ZA UMETNOST KONS vabi v četrtek, 3. decembra, ob 19.30, v galerijo Narodnega doma (Trst), na odprtje skupinske razstave Črno/belo, društva KONS. Razstavlja Deziderij Švara, Franko Vecchiet, Viljam Lavrenčič, Živa Pahor, Rado Jagodic, Matjaž Hmeljak, Štefan Turk, Paolo Hrovatin, Jasna Merku', Klavdija Marušič, Andrea Verdellago, Tatjana Tavčar, Robi Jakomin, Janina Cotič, Helena Volpi, Tanja Kralj, Tea Volk, Jana Pečar, Ivan Žerjal, Zvonimir Kalc.

Poslovni oglasi

NUDIMO GRADBENO-OBRTNIŠKA, PLESKARSKA DELA IN KNAUF. Dolgoletna tradicija in garancija.

Janmont d.o.o.

00386(0)5-7686240,

00386(0)-41617838.

Mali oglasi

ŽELIM SPOZNATI OSEBO, ki bi me naučila strojiti kože (obdelava usnja) na naraven način. Tel. št.: 040-4528403 (ob večernih urah).

DIATONIČNO HARMONIKO Železnik A.D.G prodam za 1.500,00 evrov. Tel. št.: 335-5387249.

IŠČEM DELO 34-letna, diplomirana, z izkušnjami kot natakarka in prodajalka, z dobrim poznanjem angleščine, italijanščine in slovenščine. Tel. št.: 328-2060951 (po 20.30).

IŠČEM DELO kot hišna pomočnica, enkrat na teden. Klicati na tel. št. 327-9969360

PRODAM ekstra deviško oljčno olje Belica 2009 iz Brega, iztisnjeno po hladnem postopku. Tel. št. 338-3120247 (ob urah obedov).

PRODAM kraški portal. Tel. št.: 334-6475337.

PRODAM vino za kis. Tel. št.: 347-3203527.

PRODAM 4 ZIMSKE GUME s platišči, primerne za audi 80. Cena 50,00 evrov. Tel. št. 040 - 200197.

Prispevki

V spomin na Vido Slavec vd. Bevk darujeta Mirko in Vida iz Medjevasi 20,00 evrov za MPZ Fantje izpod Grmade.

Nameste cvetja na grob sestrične Vide Slavec vd. Bevk daruje Meri Lovriha 20,00 evrov za dolinsko cerkev.

V spomin na gospo Vido Bevk darujeta Marinka in Rožica 100,00 evrov za nabrežinsko cerkev.

26.11.2008

26.11.2009

**Jelka Guštin
por. Taučer**

Ob prvi obletnici smrti se je z ljubeznijo spominjajo

vsji svojci

STALNO GLEDALIŠČE FJK - Harmonična združitev pesmi in komičnosti

Svojevrstni duo: Neri Marcorè in Luca Barbarossa

Priljubljeni igralec in prijazno elegantni kantavtor sta oblikovala zabavno predstavo

Luca Barbarossa in Neri Marcorè sta se na odru odlično ujela, kar je številno občinstvo znalo ceniti

TRIESTE PRIMA - Srečanja s sodobno glasbo

Evropski ansambel Antidogma je tokrat kot trio predstavil pester in zanimiv program

Mednarodna srečanja s sodobno glasbo Trieste Prima so se po navdušujočem koncertu komornega zbora iz Saarbrückna v Evangeličansko-luteranski cerkvi vrnili v dvorano Victor De Sabata, kjer je v ponedeljek, 16. novembra nastopil Evropski ansambel Antidogma-Ensemble Europeo Antidogma. Sestav se pod umetniškim vodstvom Enrica Correggie že več kot trideset let posveča sodobnemu repertoarju in uspešno nastopa na italijanskih in tujih koncertnih odrih, kjer je krstil mnogo skladb priznanih avtorjev. Zasedba se po številu prilagaja različnim programom in tokrat se je v Trstu predstavil trio: klarinetist Carlo Dell'Acqua, violinist Leonardo Boero in pianistka Marinella Tarengi so oblikovali pester in zanimiv program, ki je slonel pretežno na velikih mojstrih 20. stoletja, predstavil pa je tudi dve noviteti turinskih skladateljev. Začetek s Štirimi komadi op. 5 Albana Berga je razodel žlahtno muzikalnost klarinetista, ki je ob dovršeni spremljavi

pianistke občuteno podal subtilne nianse Bergove lirске ekspresivnosti, nato je klarinetist svoje mesto odstopil violinistu, ki je s Tarengijevo zaigral skladbo Enrica Correggie z naslovom «Nel puro farsì sereno». Sam avtor je svoje delo duhovito predstavil kot sad razbrzdane domišljije, ki se je nato umirila ob temi sardske uspavavke; izvajalca sta kleno izpeljala prvi del, dokaj virtuosno in nekoliko ironično parodijo poznoromantičnega snovanja, nato pa se je partitura razredčila s tankimi flažoleti violine, s katerimi je skladatelj stkal variacije na ljudsko melodijo. Ljudski melos je bil osnova tudi Bartokovim Contrasts, domiselni mešanici tradicionalnih plesov v tehtni obdelavi, ki jo je turinski trio razčlenil z jasno vizijo; violinist se je lepo izkazal v zaključnem plesu, kjer je moral izmenično igrati tudi na «razglašen» instrument, profesionalnemu pristopu pa je manjkal ščepec ljudske sproščenosti. Carlo Dell'Acqua je s svojim klarinetom smiselno in dopadljivo

oblikoval Lied Luciana Beria, duo violina-klavir pa je nato predstavil skladbo turinskega ustvarjalca Gilberta Bosca: L'eco ritorna (Odmev se vrača) ni bilo le premočrtno ponavljanje iste ideje, temveč zanimivo prepletanje med glasbiloma, kjer je imela violina vodilno vlogo, klavir pa se je v igro vpletel z različnimi figurami. Program je sklenila Suita iz Zgodbe vojaka Igorja Stravinskega: lep izziv za trio, ki mora najti v tej partituri pravo soglasje s tekstom: najprej nekoliko naduta vojaška samozavest, ki nato zapade skušnjavi in se nikakor ne zna izmazati iz hudičevega objema, razgibana pripovedna nit, ki zazveni v stilno bogatem leksikonu, od neoklasike do ritmov kot tango in ragtime, ki so se v prvih desetletjih 20. stoletja začeli vpletati v »učeno« glasbo. Izvedba turinskega tria je bila na dobri profesionalni ravni, ni pa zapeljala s prepričljivo interpretacijo, požela pa je hvaležne aplavze pozornega občinstva.

Katja Kralj

Prava množica se je v torek, 24. novembra zvečer, zbrala v veliki Rossettijevi dvorani v Trstu za svojevrstni skupni nastop Neriya Marcorèja, priljubljenega igralca, ki prepričljivo prehaja z »resnih« dramatičnih vlog na zdaj lahko zabavne satirične imitacije, s katerimi je še posebej prirasel k srcu gledalcem, da ne govorimo o s simpatijo prežetem vodenju televizijskih oddaj in večkrat izpričanem pevskem talentu, in Luca Barbarossa, prijazno elegantnega kantavtorja, ki je večkrat uspešno nastopil na sanremskem festivalu in katerega pesmi s pomočjo besed in glasbe v pešiči kitic na prijeten način in doživeto strnejo izkušnje in počutja, ki so mejniki v življenju nas vseh. Sicer so nastopajoča v Trst pospremile navdušene recenzije njenega koncerta, s katerim od januarja gostujeta po Italiji.

Marcorèjevi in Barbarosovi občudovalci so bili že od vsega začetka zelo dobro razpoloženi, njihovo navdušenje pa je med nastopom še naraščalo. Priznati je treba, da je Barbarossi in Marcorèju uspešno harmonično združiti sicer optimistične in večkrat vesele, a na resno tematiko ubrane pesmi prvega in poudarjeno komične skeče in imitacije drugega. Koncert se je začel in končal z Barbarosovima pesmima, Aspettavamo il duemila in Le cose da salvare, ki sta po svoje čustveni in izkustveni inventar generacije, ki je bila mlada v sedemdesetih letih; vmes so se Marcorèjeve najuspešnejše imitacije, denimo Cappezoneja, Casinija, Minghija, Di Pietra in, seveda, Alberta Angela prepletale s pesmimi, ne samo Barbarosovimi: občuten je bil poklon Fabriziou De Andreju in Giorgiu Gaberju. Med nastopom se je Marcorè igrivo šalil na račun prijatelja kantavtorja, ki mu je enakovredno odgovarjal, mu v skečih duhovito podajal iztočnice in mu velikodušno prepustil izvedbo ene svojih najuspešnejših pesmi Ali di cartone.

Nastop je v živo spremljal ugrun petčlanski ansambel, in sicer Mario Amici na akustično in klasično kitaro, Stefano Cenci na klavir in klaviature, Roberto Polito na bobne in tolkala, Mauro Formica na bas kitaro in Claudio Trippa na električno kitaro. (bov)

Tradicionalno branje ni ogroženo

Debatne kavarnе na Slovenskem knjižnem sejmu je odprl pogovor o tradicionalnem in elektronskem branju. Predsednica Bralnega društva Slovenije Meta Grosman je opozorila na nekatere pomanjkljivosti elektronskega branja, medtem ko članica društva Veronika Rot-Gabrovec ne vidi razloga za vznemirjenje. Tradicionalno branje se bo obdržalo. Tradicionalna oblika branja oziroma linearno branje je tisto, ki se ga učimo v šoli, medtem ko elektronsko branje določa nadbesedilo in je nastalo v računalniku. Elektronsko branje zahteva drugačne bralne strategije, saj je, kot je pojasnila Grosmanova, nestabilno in fleksibilno.

Besedilo, v katerem so ključne tudi slikovne komponente, lahko bralec dopolnjuje in krajša, pri njem ne obstaja ena in dokončna zgodba.

Bralec lahko skače po elektronskem besedilu in je zanj nenazadnje odgovoren. Toda kje tiči težava? Grosmanova je pri elektronskem branju opozorila na ključni problem, to je poenostavljanje. Bralci se namesto k črkam zatekajo k vizualnim komponentam, kar po njenem lahko ogroža tradicionalno bralno dejavnost.

Rot-Gabrovec ne vidi razloga za preplah. Vizualna pismenost obstaja od nekdaj, novost je le nosilec besedila. Že slikanica predstavlja razpršeno branje podob, omeñiti velja tudi konkretno poezijo, ki je obstajala že davno pred računalniki in t. i. elektronskim branjem. Linearnega branja zato po mnenju Rot-Gabrovec ne potrebuje braniti. Tudi v prihodnje se bodo pojavljale nove oblike branja, tradicionalno pa se bo vsekakor ohranilo. Optimistično misel nenazadnje lahko podkrepiti tudi pričujoči knjižni sejem. (STA)

Francoskemu filmu evropska nagrada

Francoski film Dobrodošli je dobitnik filmske nagrade LUX 2009 Evropskega parlamenta. Režiser Philippe Lioret je posnel zgodbo o plavalnem učitelju, ki skrivaj trenira mladega kurdskega begunca, da bi ta preplaval Rokavski preliv do Anglije, kjer ga čaka njegovo dekle. Namen nagrade je rušenje jezikovnih pregrad, ki ovirajo distribucijo filmov po Evropi. Poleg priznanja nagrada pomeni še financiranje podnaslavljanja filma v 23 uradnih jezikih Evropske unije v vrednosti okoli 87.000 evrov, vključno z verzijami za gluhe in slepe gledalce, produkcija 35-mm kopij za vse države EU ter pomoč pri izdaji DVD-ja. (STA)

Zagreb se je poslovil od Vedrana Šamanovića

Hrvaška filmska skupnost se je na včerajšnji žalni seji v zagrebškem kinu Tuškanac poslovila od enega izmed najbolj izpostavljenih hrvaških filmskih snemalcev in režiserjev Vedrana Šamanovića, ki je umrl v ponedeljek v Zagrebu. Šamanović je širši publiki najbolj znan kot snemalec filmov Oprosti za kung fu in Armin. Šamanović je tudi letos končal dva filma, in sicer Tri zgodbe o nespečnosti režiserja Tomislava Radića, s katerim je posnel celovečerec Kaj je Iva posnela 21. oktobra 2003, ter Ljubezensko življenje domobranca, Pava Marinkovića.

Preminuli snemalec, ki je bil rojen v Splitu leta 1968, je najbolj pogosto sodeloval z režiserjem Ognjenom Sviličićem, s katerim je posnel pet filmov, med njimi tudi omenjena nagrajena filma - Oprosti za kung fu in Armin. (STA)

NABREŽINA - Razstava v kavarni Gruden

Merjaščeva pozitivna perspektiva

Slikarka Katerina Kalc je tako - hote dvoumno - naslovila razstavo, ki bo na ogled vse do srede decembra

V nabrežinski kavarni Gruden je do srede decembra na ogled razstava Merjaščeva pozitivna perspektiva akademske slikarke Katerine Kalc. Avtorica se predstavlja s kraškimi krajina, ki so njen najljubši motiv in kateremu se posveča že od samega začetka svoje umetniške poti. Z vsako razstavo Katerina Kalc stopnjuje svoje doživljanje sveta, ki jo obkroža in mu dodaja tančice, ki jih moramo dvigniti, da bi odkrili bistvo. Prve monumentalne pokrajine so se s časom spremenile v skoraj metafizične podobe, ki jih umetnica ponuja na tej razstavi. Pokrajine, ki jih ustvarja Katerina, so na prvi pogled statične, umirjene, če pa se ob njih zadržimo trenutek dlje, se premaknejo v svojih globinah in ustvarijo ozračje polno napetosti in pričakovanja. Narava na njenih slikah obstane v pričakovanju človeka: vsak hip se bo ravnovesje porušilo, narava bo sklonila glavo in še enkrat tiho prenesla vdor v njeno intimo. In prav ta občutek nas prevzame, ko opazujemo naravo, ki jo

je ustvaril Katerinin čopič, občutek, da vstopamo v nek skrbno varovan svet in postanemo neke vrste voajeri, ki se nadejajo ujeti trenutek zasebnosti.

Naslov razstave Merjaščeva po-

zitivna perspektiva v sebi nosi dvojni pomen: izvabi nam nasmeh, saj so merjasci postali tržaške medijske zvezde, a hkrati nam razkriva miselnost povprečnega živalskega prebivalca

kraške gmajne, ki uživa v tistih redkih trenutkih, ko na obzorju ni videti človeškega bitja.

Z uporabo nizke perspektive nas Katerina vpelje v kraški svet skozi oči in riley merjasca, ki si je tam ustvaril kraljestvo. Njegova perspektiva nam pripoveduje zgodbo o vetru, ki je vzvalovil travo, o drevesih, iz katerih nas lahko zasleduje, o gostih sencah, ki jih le-ta ustvarjajo. Pripoveduje nam zgodbo, kateri ne znamo več prisluhniti, ker smo našo perspektivo omejili.

Njeni akvareli se zdijo kot fotografije in prav to je izhodiščna točka njenega ustvarjanja. Vse prizore najprej skrbno ujame v fotografski objektiv, na to pa v njih odkriva intrigantne detajle, ki postanejo slikarski motiv.

Razstava je na ogled v delovnem času kavarnе vsak dan (razen srede) od 8. (nedelja 8.30) do 13.30 in od 16. do 24.

Alina Carli

LJUBLJANA - Založba Šerpa

Hrvaški metafizični pesnik Nikola Šop v slovenščini

Pesmi je prevedel Veno Taufer, antologijo pa so naslovili Vesoljski obiski

V Ljubljani je v Konzorciju Mladinske knjige pred časom potekala predstavitev knjižnih novosti založbe Šerpa, med katerimi tudi antologija pesmi Nikole Šopa v slovenskem prevodu Vena Tauferja Vesoljski obiski. Veliki metafizični hrvaški pesnik bosanskega rodu Nikola Šop (1904-1982) je bil do zdaj v slovenskem kulturnem prostoru skoraj neznan, če izvzamemo zbornik, ki je bil v slovenščini objavljen pri tržaški založbi Neotesis (Pesniški svet Nikole Šopa v slovenskem prostoru, ur. Fedora Ferluga-Petronio) ob proslavljanju stoletnice njegovega rojstva ter iste obletnice Srečka Kosovela in Edvarda Kocbeka na Slovenskem slavističnem kongresu v Novem mestu l.2004. Zdaj se Slovenci lahko ponašamo tudi s prevodom v slovenščino tega enkratnega pesnika-filozofa po zaslugi Vena Tauferja, ki je v omenjeni antologiji ne samo odlično prevedel Šopove pesmi iz kozmične faze, temveč nam je v spremni besedi plastično in občuteno prikazal Šopa kot pesnika in človeka.

Šop je bil po drugi svetovni vojni v svoji domovini tako rekoč "prepovedan pesnik" zaradi globoke religioznosti, ki prevečajo njegova dela iz predvojnega obdobja. Poleg tega ne smemo zanemariti dejstva, da je bil telesno prizadet po hudi nesreči, ki jo je doživel 6. aprila l. 1941 med prvim nemškimi bombardiranjem Beograda, ko je skočil – da bi si rešil življenje – z drugega nadstropja hiše, ki se je pod njim podirala, in si pri tem neozdravljivo poškodoval hrbtenico, tako da je bil skoraj trideset let nepremično prikovan na posteljo. Toda prav iz te osebne tragedije se rojeva velika metafizična Šopova poezija, ko pesnik boleče prehaja iz globoke verske predanosti v svoj posebni kozmični svet, kjer išče Boga racionalno preko platonizma in neoplatonizma in se pri tem sooča z najrazličnejšimi filozofskimi, teološkimi in znanstvenimi vprašanji o nastanku vesolja.

Taufer si je izbral za prevod najzahtevnejši in najbolj prepoznavni del Šopove poezije, njegovo kozmično fazo, ko pesnik v svojih duhovnih poletih v vesolje mučno išče Boga oz. Resnico in jo more le bliskoma zaznati v redkih trenutkih mistične ekstaze. Tauferjev prevod je zelo veren izvorniku. Prevajalec je uspel prikazati vse subtilnosti Šopovega zahtevnega pesniškega jezika, ki je poln neologizmov, novih besed, ki so prepotrebne pri upodabljanju pesnikovega kozmičnega sveta, ujel je njegov ritim in silno izrazno moč pri oblikovanju, med

drugim, bibličnih epizod iz Geneze, čarobnega trenutka, ko se pesnik poistoveti z Logosom in ga doživi v polni mistični ekstazi.

Ob čuteči in topli spremni besedi z naslovom Nikola Šop, bard kozmosa, je Taufer za popolnejše razumevanje Šopove poetike prevedel iz angleščine še intervju z Nikolo Šopom B. S. Brusarja, ki je nastal v času, ko je Šopa prevajal angloameriški pesnik W. H. Auden. Taufer nam je tako na idealen način prikazal Nikolo Šopa, velikega pesnika hrvaške in svetovne poezije 20. stoletja, ki nam na najbolj pristen način govori o smislu človeškega življenja, o končnosti in neskončnosti, o časovnosti in izvenčasovnosti, skratka o človeškem in božjem.

Fedora Ferluga-Petronio

ZRC SAZU - Nova monografija

Knjiga Kras - trajnostni razvoj kraške pokrajine

Nobena slovenska pokrajina ni že tradicionalno deležna tolikšne pozornosti različnih strok in posameznih raziskovalcev, kot to velja za Kras. Razumljivo, saj tudi noben kos naše zemlje ni tako poln zanimivih posebnosti in pod površjem še neodkritih skrivnosti, kot Matični kras, ki se iz Slovenije na zahodu razteza tudi v tržaško zaledje. Tako kot večino monografij v zadnjem času, je tudi to najnovejšo izdala založba ZRC, ki deluje v okviru osrednje slovenske znanstvenoraziskovalne ustanove SAZU.

Knjiga Kras - trajnostni razvoj kraške pokrajine pa se že na prvi pogled nekoliko preseneti, saj se razlikuje od večine tematsko sorodnih izdaj iz prejšnjih let. Iz prispevkov več deset avtorjev, ki s svojimi raziskavami in primerjavami segajo tudi v Vipavsko dolino, Brkine in ponekod tudi čez meje Slovenije, namreč veliko bolj kot običajno navduševanje ter občudovanje lepote in izjemnosti Krasa vejeta zaskrbljenost nad degradacijo osnovnih prvin kraške pokrajine in njene arhitekture. Vsi po vrsti opozarjajo na očitne in še nevarnejše očetne posledice dolgoletnega nesmotrnega ravnanja z naravno in kulturno dediščino na Krasu. Z dognanji na strokovnih področjih, na katedrih delujejo, ponujajo neravnodušnemu bralcu iztočnice za razmišljanje, načrtovalcem razvoja pa svetujejo, da kar najbolj skrbno pretehtajo vsak poseg v ta enkratni konec slovenskega sveta.

Vsebina knjige je razdeljena v osem tematskih poglavij s številnimi fotografijami, kartami preglednicami in drugimi ilustracijami: Kamnine in relief, Vode, Narava - raziskava biodiverzite, Raba tal, Ljudje, Kulturna dediščina, Turizem in Energija. Čeprav gre po pro-

toloku, kot pravita v uvodni besedi Oto Lutar in Helena Dobrovoljc, za strogo akademsko delo, v njem niso v ospredju le strokovne vsebine, temveč tudi nastavki za večplastno strategijo razvoja ranljive kraške pokrajine. Monografija Kras zato s premišljeno strukturo, predvsem pa z uporabniško usmerjenostjo, so prepričani avtorji, presega običajno nevtralnost akademskega besedila.

I. Ilich

Uspešne sanje

Škotska glasbena senzacija, 48-letna Susan Boyle že ruši rekorde. Njen prvi album «I Dreamed A Dream» je v Veliki Britaniji na policah od ponedeljka in kot blisk je pošlo 130.000 primerkov. Najbrž je to eden najhitreje prodanih albumov desetletja, je v torek sporočila britanska Official Charts Company, povzema jo nemška tiskovna agencija dpa. Minuli teden je spletni trgovec Amazon sporočil, da je po svetu v prednaročilu tako veliko zanimanje za nakup albuma Susan Boyle, kot ga doslej v njihovi zgodovini še ni bilo.

Ljubiteljska pevka je zgodaj spomladi sodelovala na tekmovalju talentov (Britain's Got Talent), a ni zmagala. Zanimanje javnosti zanjo pa je bilo potem tako veliko, da se je morala nekaj časa celo zdraviti. Album je tudi že na slovenskih prodajnih policah, založnik je Syco Music/Menart. Na albumu je pesem z istim naslovom, »I Dreamed A Dream«, ki je gledalcem in žiriji tekmovalja vzela dih. (STA)

FILM - Na festivalu nekomercialnega filma v Mariboru

Zali Gruden 3. mesto

V Trstu pa se za 20. trofejo Trieste te dni potegujejo številni slovenski filmi

V Mariboru so prejšnjo soboto razglasili zmagovalce mednarodnega festivala nekomercialnega filma TOTI. Za nagrade na letošnji deseti izvedbi se je potegovalo rekordno število filmov, kar 150, iz sedemindvajsetih različnih držav: največ iz Slovenije (37), a tudi iz Avstrije, Italije, Nemčije ...celo Japonske in Združenih držav Amerike.

Med prijavljenimi filmi je bilo tudi šest slovenskih filmov iz Trsta. Dijakinje in dijaki srednje šole Igra Grudna so sodelovali s filmi Padec, Na prvi ples in Plameni pod Grmado. Zala Gruden, dijakinja 4. razreda družboslovne smeri liceja Slomšek, je prijavila animirani enominutni film Red mora biti. Sodelovala pa sta tudi dobra znanca tržaških filmarjev, Pino Rudež s filmom Glagoli in Sergio Zoch Čok s filmom Tako se pali i tako se gasi ...

Tržaška dijakinja Zala Gruden je odnesla tretjo nagrado med mladinskimi filmi (na fotografiji nagrajevanje); njen animira-

ni film, ki ga je pripravila med poukom multimedijske vzgoje prof. Jasne Merku, predvsem pa ob pomoči mentorja Cirila Murnika, so predvajali na sobotnem nagrajevanju. Prav tako so zavrteli tudi Rudeževe Glagole, katerim je mednarodna žirija podelila tudi posebno nagrado za najbolj poetični dokumentarec. Diplome s pohvalo pa so prejeli filmi Na prvi ples, Padec, Glagoli in Tako se pali i tako se gasi ...

V tržaški dvorani Baroncini pa v teh dneh vrtijo filme, ki se potegujejo za 20. trofejo Trieste. V torek je bila med drugim na sporedu italijanska različica Glagolov (slovenski pripovedovalčev glas Marka Kravosa je zamenjala Nikla Petruška Panizon). Včeraj so zavrteli film Aljoše Žerjale »Mario Scarpati, uno sciamano a Trieste« in film Na prvi ples (z italijanskimi podnapisi). Danes, predvidoma okrog 18.30, pa bo na sporedu še film Oskarja Volpija »Il Palio di Achomitz«. (pd)

IZHAJA ŽE OD LETA 1943

www.mladina.si

MLADINA

TU SMO!

Mladina, vodilni slovenski tednik, je za isto ceno kot v Sloveniji lahko že v soboto v vašem domačem nabiralniku.

Vsi, ki se boste naročili na Mladino za obdobje enega leta (149 €), boste revijo do konca letošnjega leta prejeli zastonj. Ob tem vam bomo podarili tudi pravkar izdano knjigo **Konzum**, edini kritični vodnik po gostilnah in restavracijah v Sloveniji in okolici, napisan brez milosti in protekcije, v katerem najdete še podroben zemljevid, kontaktne podatke in cene.

Darilo in ugodnosti veljajo le za naročnike Primorskega dnevnika.

Naročilo lahko oddate po telefonu: 040 7786330, 0481 533382 ali na e-naslov: redakcija@primorski.eu

GORICA - Sindikat UIL o posledicah gospodarske krize na Goriškem

V poldrugem letu ukinjenih dva tisoč delovnih mest

V prvem polletju 2007 je bilo odobrenih 77.000 ur dopolnilne blagajne, letos pa 1.073.000 ur

»Goriška pokrajina je v letu 2008 izgubila tisoč delovnih mest, do ukinitev dodatnih tisočih mest pa je prišlo v prvih šestih mesecih letošnjega leta. Stopnja brezposelnosti se je od leta 2007, ko je bil odstotek brezposelnih na Goriškem 3,2%, skoraj podvojila. Negativni vplivi, ki jih je globalna gospodarska kriza imela na goriško gospodarstvo in trg dela, so bili v središču poročila pokrajinskega tajnika UIL Giacinta Menisa, ki je nagovoril udeležence 13. pokrajinskega kongresa sindikata. V dvorani hotela Entourage so se ob goriških članih sindikata UIL včeraj zbrali tudi Carmelo Barbagallo in Carlo Fiordaliso iz državnega vodstva UIL, goriški župan Ettore Romoli in predsednik goriške pokrajine Enrico Gherghetta.

»Krizi, ki jo doživljamo, botrujejo ekscitaciji finančnega trga brez pravil, ki se je umetno napihnil in počil, kar je imelo zelo negativne učinke na ekonomije globaliziranega sveta,« je povedal Menis in poudaril, da se tudi goriška pokrajina ni mogla izogniti učinkom krize: »V goriški pokrajini je bilo v prvem polletju 2007 odobrenih 77.000 ur redne in izredne dopolnilne blagajne, v prvih šestih mesecih leta 2008 pa 378.000 ur; v prvi polovici letošnjega leta sta se redna in izredna dopolnilna blagajna povzpeli do 1.073.000 ur. Padec meja, globalizacija trgov in svetovna kriza so še poglobili "zgodovinski dualizem" pokrajinskega gospodarstva. Na eni strani je goriško območje z obmejno ekonomijo, ki je temeljila na trgovanju, prisotnosti državnih struktur in javnih finančnih prispevkov, ki jih je utemeljevala geografska in ekonomska obrobnost. Na drugi strani je tržiško območje s svojo nagnjenostjo k razvoju industrije in pomembno vlogo ladjedelnice, ki sama proizvaja skoraj polovico pokrajinskega "bogastva".«

Menis je spomnil, da so trije sindikati CGIL, CISL in UIL leta 2007 sklicali splošno stavko, da bi opozorili na šibkost goriške ekonomije in potrebo po hrabrih izbirah upraviteljev in ustanov. »Globalna kriza je tendence, ki so bile že takrat vidne v naši pokrajini, še okrepila. Zato smo danes priča deindustrializaciji goriškega teritorija, tržiško območje pa trpi zaradi upada dela v sektorjih, ki jih je kriza najbolj prizadela – primer je tovarna Eaton – in se vedno bolj naslanja na ladjedelnico,« je opozoril Menis in spomnil, da so danes tudi per-

spektive družbe Fincantieri vse prej kot rožnate. Tržiška ladjedelnica ima namreč zagotovljeno delo do leta 2011, naročil za leto 2012 pa še nima. Menis je podčrtal, da mora biti kriza povod za načrtovanje razvojnega modela goriškega gospodarstva, za inovacijo in boljše izkoriščanje logističnih infrastruktur, in sicer tržiškega pristanišča, go-

riškega tovornega postajališča in ronškega letališča. »Sredstvo, preko katerega mora priti do analize, izbir in obvez, že obstaja. Imenuje se Pakt za razvoj,« je povedal Menis, po katerem pa je goriški Pakt za razvoj doslej žal dosegel le en oprijemljiv rezultat, in sicer odprtje veletrgovine Ikea v Vilešu: »Pokrajina je v zadnjih časih skušala dati

paktu novega zagona, vsi sogovorniki pa niso zagotovili iste podpore.«

O pomenu prometnih in železniških povezav je spregovoril tudi župan Ettore Romoli, ki je pozval deželno FJK, naj Gorici pomaga iz izoliranosti. »Samo s primernimi prometnimi povezavami bo Gorica lahko našla izhod iz krize,« je zaključil župan. (Ale)

Protestniki na enem izmed številnih sindikalnih shodov na Trziškem, kjer je v goriški pokrajini višja koncentracija industrijskih obratov in kjer je stiska zaradi učinkov gospodarske krize močno občutena

ALTRAN

TRŽIČ - Ansaldo Delavci zahtevajo referendum

»Skupščina delavcev tovarne Ansaldo Sistemi iz Trziča, ki se je sestala 23. novembra 2009, zahteva, naj bo vsem delavkam in delavcem kovinarskega sektorja priznana možnost, da se preko referendumu izrečejo o osnutku sporazuma o obnovi državne kovinarske pogodbe, ki jo je federacija Federmeccanica podpisala s sindikati Fim, Uilm in Ugl.« Tako je zapisano v dokumentu, ki ga je velika večina delavcev tržiškega obrata Ansaldo podpisalo ob zaključku zborovanj, ki so potekala v prejšnjih dneh na pobudo sindikatov Fim in Uilm. »Rezultat glasovanj je potrdil, da je demokracija na delovnem mestu pomembna. Državna pogodba ni v lasti enega sindikalnega združenja; delavci želijo imeti možnost odločanja med različnimi predlogi,« so povedali predstavniki Fiom.

Medtem pa se redna dopolnilna blagajna nadaljuje v tovarni Terex-Reggiane, kjer je zaposlenih približno sedemdeset delavcev. Delavci bodo socialne blažilce koristili še deset tednov, kot je bilo sklenjeno na srečanju, ki je potekalo v ponedeljek v Reggio Emilii. Družba Terex se je obvezala, da bo sredi januarja ponovno srečala predstavnike sindikatov Fim, Fiom in Uilm, katerim bo pojasnila svoje načrte in strategije za leto 2010. »Vodstvo družbe potrebuje še nekaj tednov, da dokončno oceni položaj tovarne Reggiane,« je povedal Fabio Baldassi, predstavnik pokrajinskega tajništva sindikata Fiom, ki se je udeležil sestanka v Reggio Emilii. »Ob koncu januarja pa se bo obdobje dopolnilne blagajne zaključilo, zato bo moralo podjetje nujno predstaviti svoje načrte za prihodnost,« je dodal Baldassi.

GORICA - Izredno vzdrževanje mestnih ulic

V Ulici Diaz kolesarska steza, Ulica Petrarca bo enosmerna

V Ulici Diaz bodo uredili kolesarsko stezo

BUMBACA

Kolesarska steza, preureditev parkirnih mest in olepšanje videza drevoreda bodo glavne novosti, ki jih goriška občina načrtuje v Ulici Diaz. Njena obnova spada na načrt, ki ga je v prejšnjih dneh odobril občinski odbor in v katerem je predvideno izredno vzdrževanje trinajstih dotrajanih mestnih ulic. Projekt, ki je bil vključen v triletni načrt javnih del občine Gorica, temelji na zahtevah, ki so jih na občinsko upravo naslovili rajonski sveti, skupno pa je vreden kar 1.800.000 evrov.

Največji poseg bodo izvedli v Ulici Diaz. Kolesarska steza bo na območju pred sedežem Goriške hranilnice potekala na nivoju cestišča, nato pa na višini pločnika. Ureditev dvosmerne kolesarske steze, ki bo široka dva metra, bo zahtevala preureditev parkirnih mest. Stezo bo od cestišča ločevala gredica, ki bo zaobjela tudi drevesa na isti strani ceste. Namesto pravokotnih parkirnih mest, ki se danes nahajajo pred stavbo zavoda Fermi, bodo zato uredili deset vzdolžnih parkirnih mest. Na nasprotni strani ceste bodo posadili nekaj dreves in razširili pločnik pred vhodom v sedež univerze, kjer se bodo lahko zbirali študentje. Javno dražbo za izbiro podjetja, ki bo izvedlo poseg, bodo po predvidevanjih goriških tehničnih uradov razpisali že januarja. Prvi sklop del bo vključeval obnovo ulic San Giovanni Bosco, Giustiniani, Formica, Favetti, San Michele, Manzano, Petrarca, Duca d'Aosta, Brass, Alviano, Codelli in Cadorna. Le-tu bodo ob obnovi pločnikov ovrednotili območje, kjer se nahaja spomenik italijanski pehoti in preuredili parkirna mesta. Parkirišče med ulicama Santa Chiara in Cadorna bodo asfaltirali, Ulica Petrarca pa bo postala enosmerna. (Ale)

TRŽIČ - V ponedeljek popoldne

Tržiška vlomilca zalotili v stanovanju

Vlomila sta v tuje stanovanje, ko v njem ni bilo lastnika. Kmalu zatem, ko sta razbila okensko šipo, pa ju je zalotila policijska patrulja, ki ju je aretirala zaradi poskusa tatvine. Agenti so ju odvedli v goriški zapor v Ulici Barzellini, včeraj dopoldne pa je sodnik za predhodne preiskave potrdil njun pripor.

Protagonista kaznivega dejanja, do katerega je prišlo v ponedeljek, a je policija posredovala vest šele včeraj, sta moška iz Trziča. V ponedeljkovih popoldanskih urah so na komisariatu prejeli obvestilo, da se neznanca mudita v Ulici XXIV Maggio in skušata vlomiti v stanovanje podjetja za neprofitne gradnje ATER. Moška sta najprej razbila šipo, nato pa vstopila v stanovanje. Načrte jima je prekrizala tržiška policija, ki ju je prijela, preden bi jima uspelo pobežniti s kraja. Agenti so ju najprej pospremili na komisariat, nato pa še v kaznilnico v Gorico. Preiskava se nadaljuje, saj policisti menijo, da sta Trzičana morda odgovorna tudi za druge primere vlomnih tatvin v stanovanjih, do katerih je prišlo v minulih mesecih.

GORICA

Občinski svet složno podprl liberalizacijo prodaje goriv

Goriški občinski svet je soglasno odobril resolucijo, ki podpira liberalizacijo prodaje goriv - bencina, dizla in utekočinjenega plina GPL - na območju občine Gorica. Resolucijo je že pred meseci predlagal načelnik skupine Demokratske stranke Federico Portelli, do razprave pa je prišlo šele na torkovem zasedanju občinskega sveta. Resolucija, v katero so vključili nekaj amandmajev, je bila odobrena soglasno s 33 glasovi.

Povod za vložitev resolucije o liberalizaciji prodaje goriva je bil primer goriškega črpaljarja Manuela Rizzija, ki je bil lastnik črpalke Tamoil v Ulici Isonzo Argentina. Rizzi je namreč vložil prošnjo za neposredno prodajo goriva, nato pa ga je pomanjkanje dovoljenja za delovanje prisililo, da je bencinski servis zaprl. »Leta 2004 so ugotovili, da moja črpalka ni imela po zakonu predvidenih odtočnih cevi, ki sem jih nato dal urediti. Zatem pa je prišlo na dan, da v ulici Isonzo Argentina ni greznic, zato pa se vse odpadne vode iztekajo v Sočo. Zaradi tega sem bil prisiljen zapreti svojo črpalco,« je povedal črpaljar, ki se je zahvalil Portelliju, ki je občinski svet opozoril na njegovo problematiko in na pomen liberalizacije prodaje goriv. Rizzi, ki je v terek sledil seji občinskega sveta, popolnoma soglasno z vsebino Portellijske resolucije. V njej piše, da bi liberalizacija, ki so jo drugod po Italiji že izvedli, omogočila znižanje cen goriva na Goriškem. S tem bi omogočila goriškim črpaljarjem, ki so jim slovenski bencinski servisi ukradli mnogo strank, da bi postali bolj konkurenčni. »Občinski svet zato obvezuje občinski odbor, naj podpre liberalizacijo goriv in vse, kar bi lahko privedlo do izboljšanja konkurenčnosti goriškega gospodarstva,« piše v resoluciji. Občinski svet je v terek razpravljati tudi o resoluciji, ki jo je predstavila svetnica Foruma za Gorico Anna Di Gianantonio, ki nasprotuje »razprodaji« nekdanjih mejnih prehodov na Rafutu in pri Šempetru ter predlaga njihovo ovrednotenje v okviru pobud za dvig turizma in ohranitev zgodovinske dediščine. Resolucijo Di Gianantoniove in resolucijo svetnice Ljudstva svoboščin Daria Obizzija, ki je predlagal namestitve večjezičnih turističnih tabel na občinskem območju, bosta preučili pristojni komisiji. V terek se je ne nazadnje začela tudi razprava o avtonomiji goriškega zdravstva, ki jo je spodbudila resolucija svetnice Progetto Gorizia Bernarda De Santisa. (Ale)

GORICA

18-letnik zavezil v jarek

Včeraj navsezgodaj je med Ločnikom in Gorico prišlo do prometne nesreče, v kateri je lažje telesne poškodbe utrpel 18-letnik iz Škocjana. A.R. se je s svojim avtomobilom znamke Citroen picasso peljal po glavni cesti na Majnicah v smeri proti Gorici. V bližini vodovoda družbe Iris je mladi voznik iz razlogov, ki jih goriška prometna policija še preučuje, nenadoma zavozil s cestišča. V nesrečo niso bili vpleteni drugi avtomobili. A.R. je zavozil desno in obstal v jarku, ki teče vzdolž državne ceste. Kmalu je na pomoč prišla rešilska služba 118, ki je lažje poškodovanega 18-letnika prepeljala v goriško bolnišnico. Na kraju je posredovala tudi goriška prometna policija, ki bo preučila dinamiko nesreče.

GORICA - Natanko na dan stoletnice odkrili kip pred pokrajinsko palačo

Podvig bratov Rusjan je zgodba o pogumu, vztrajnosti in sanjah

Bila sta odraz večnarodnostnega prostora - Njuna vztrajnost je spodbuda k premoščanju krize

Na včerajšnji dan pred sto leti je z Malih Roj v Gorici poletela Eda 1, ki jo je z bratovo pomočjo izdelal in pilotiral Edvard Rusjan. Polet je veljal za prvi tak dosežek v tem delu Evrope, s čimer sta se brata Rusjan v zgodovino zapisala kot pionirja slovenskega in tudi svetovnega letalstva. Zato so včeraj bratoma Rusjan odkrili spomenik pred sedežem goriške pokrajine.

Na krajši proslavi ob vohodu v pokrajinsko palačo se je opoldne zbralo kar lepo število ljudi in predstavnikov krajevnih oblasti. Dobrodošlico je vsem izrekel predsednik pokrajinske uprave Enrico Gherghetta. Med gosti so izstopali prefektinja Maria Augusta Marroso, kvestor Antonio Tozzi, občinski odbornik Stefano Ceretta in Jože Šušmelj, ki je zastopal novogoriškega župana Mirka Brulca; kar številni so bili goriški Slovenci, med katerimi je bilo opaziti predstavnike ZSSDI, ZSKD, Kulturnega doma in VZPI-ANPL.

Gherghetta se je najprej zahvalil vsem, ki so si v zadnjem letu in tudi prej vztrajno prizadevali, da bi Gorica primerno proslavila stoletnico. Med temi je vidno vlogo odigralo Združenje slovenskih športnih društev v Italiji, ki je s svojim bogatim arhivom nemalo pripomoglo k boljšemu poznavanju življenja in dela goriških pionirjev letalstva. Izrazil je tudi ponos pokrajine, da je znala prisluhniti željam prirediteljev raznih pobud in tudi sama prispevala k njihovi uresničitvi. Med temi je postavitev spomenika Edvardu in Jožetu (Josipu) Rusjanu. Gherghetta je svoj govor sklenil s pozivom k vztrajnosti, po zgledu bratov Rusjan: »Če sta onadva zmogla poleteti s svojim krhkim in okornim letalom, bomo tudi mi z vztrajnostjo znali premagati sedanjo krizo.« Podobno misel je izrekla prefektinja, pozdravila pa sta še Ceretta in Šušmelj.

Izstopal je poudarek, da sta brata Rusjan odraz večnarodnostnega prostora, ki se kljub drugačnim razmeram ni bistveno spremenil niti danes. Čestitali so tudi obe ma Goricama, ker sta znali posvetiti pozornost obletnici. Nazadnje je spregovorila še Grazia Rusjan, ki je svoja strica opredelila za sanjača, a obenem zelo vztrajna človeka: »Gorica je bila doslej poznana zaradi bitk in padlih v vojnah, odslej pa bo znana tudi zaradi uresničenih sanj mojih stricev.« Vse pobude ob stoletnici posveča Grazia očetu Carlu, najmlajšemu bratu Jožeta in Edvarda, ki si je vse življenje zaman prizadeval, da bi se Gorica spomnila zaslug družine Rusjan.

Z Grazio so natanko ob 12.25 spomenik odkrili še predsednik Gherghetta, podpredsednica pokrajine Roberta Demartin in predsednik pokrajinskega sveta Gennaro Falanga. O spomeniku je njegov avtor, goriški kipar sicilskega rodu Vittorio Balcone, povedal, da je iz nabrežinskega kamna, da je na njem vidno delo človeka in narave. Upodobljena sta obraza bratov Rusjan, ob tem pa še letalo in njuni imeni v slovenščini in italijanščini. Da gre za pionirja letalstva in da je bilo obeležje postavljeno ob stoletnici prvega poleta, je zapisano v italijanščini, slovenščini in nemščini. Spomenik bo predvidoma za obdobje enega leta stal pred pokrajino, nakar ga bodo premestili na vrt sosednje vile Olivo. Vsi udeleženci proslave so včeraj v dar prejeli belo ovratno ruto s podobo Ede 5 in podpisom Edvarda Rusjana. S tem pa še ni bil konec včerajšnjega vrhunca obeleževanja stoletnice. Pod večer so na pročelje pokrajinske palače projicirali fotografije letalskih poskusov bratov Rusjan. Tudi za to priložnost se je zbralo kar nekaj ljudi, ki so stali ob osvetljenem, včeraj odkritem spomeniku s podobo goriških pionirjev. (vip)

Edvard Rusjan »projiciran« na pročelje pokrajinske palače (levo) in kipar Balcone opisuje zbranim ljudem spomenik takoj po njegovem odkritju (desno)

BUMBACA

GORICA - V Kulturnem domu film in gledališka predstava

Tudi Jože je sanjal

Iz vseh vidikov učinkovito odrsko delo naredilo vtis na publiko - Kar dve projekciji filma

Na odru se odvijata dve vzporedni zgodbi. Ena se dogaja pred sto leti, ko se goriška brata trudita, da bi njun »letalni stroj« vendarle vzletel. Druga zgodba pa je postavljena v današnji čas in pripoveduje o mladi režiserki, ki se na potovanju po Argentini sreča z Adom, sinom Jožeta Rusjana. Ta ji razkrije zgodbo o svojem očetu.

BUMBACA

Župan Ettore Romoli včeraj z Grazio Rusjan

Sprejem in cvetje za nečakinjo pionirjev

Na dan stoletnice prvega poleta bratov Rusjan je župan Gorice Ettore Romoli včeraj sprejel v reprezentančni dvorani občinske palače njuno nečakinjo, Grazio Rusjan, ki je danes lahko ponosna, ker je s svojo vztrajnostjo »ogrela« za Rusjana tudi javne uprave. Romoli, ki ga je spremljal odbornik Stefano Ceretta, je potomki pionirjev izročil šop rož. Poleg tega je tudi včeraj v veži županstva priložnostni poštni urad delil razglednice s spominskim žigom in posvetilom bratoma Rusjan. Mestoma se je nabrala vrsta zbiralcev in filatelistov; našli so jih preko dvesto. Na izrecno prošnjo centralnega urada poštne družbe so sto spominskih razglednic poslali v Rim.

»Čudovita predstava! Prisrčno in ganljivo! Škoda, da ni več takšnih predstav, ki človeku nekaj povedo in ga čustveno povežejo z dogajanjem na odru! Lahko je žal tistim, ki niso prišli na odrsko srečanje z bratoma Rusjan!« Tako so se ljudje izrazili po ogledu gledališke predstave Eda - Zgodba bratov Rusjan, ki jo je goriški Kulturni dom ponudil v torek v okviru obeleževanja svoje 28-letnice delovanja. Kulturni dom je namreč svojo obletnico letos posvetil ravno stoletnici prvega vzleta Ede 1, okornega in krhkega »letalnega stroja«, ki sta ga brata Rusjan zasnovala, izdelala in na včerajšnji dan pred sto leti preizkusila na Malih Rojah v Gorici.

Da bi obletnico prvega poleta primerno počastili, je Kulturni dom ob gledališki igri v torek v svoji mali dvorani predvajal tudi dokumentarno-igrani film Letala brata Rusjan, ki so ga lani posneli tudi na Goriškem. Film je že nekajkrat predvajala slovenska nacionalka, vrteli so ga tudi v kinodvoranah, kljub temu pa si ga je prišla v Kulturni dom ogledat kar lepa množica ljudi. Zanimanje je bilo tolikšno, da so ga predvajali dvakrat. Med gledalci smo opazili tudi veliko takih, ki so lani sodelovali pri snemanju in so pod neusmiljeno žgočim soncem odigrali vlogo statistikov v težkih volnenih oblačilih iz začetka dvajsetega stoletja.

Zvečer je bila na sporedu še gledališka igra Eda - Zgodba bratov Rusjan, ki je na prisotne naredila močan vtis. Na odru se odvijata dve vzporedni zgodbi. Ena se dogaja pred sto leti, ko se goriška brata trudita, da bi njun »letalni stroj« vendarle vzletel. Druga zgodba pa je postavljena v današnji čas in pripoveduje o mladi režiserki, ki se na potovanju po Argentini sreča z ostarim Adom, sinom Jožeta Rusjana. Ta ji razkrije zgodbo o svojem očetu in se hujuje, da vsi častijo pilota Edvarda, nihče pa se ni nikoli spomnil na Jožeta, ki da je bil glavni snovalec in izdelovalec njunih letal.

Odrsko delo, ki je nastalo s sodelovanjem Mladinskega gledališča iz Ljubljane in Slovenskega narodnega gledališča iz Nove Gorice ter v režiji Nede Rusjan Bric, so zadnji trenutek opremili s podnapisi v italijanščini, toda žal prepozno, kajti javnost ni bila s tem pravočasno seznanjena. Zato ni bilo italijanske publike, ki bi jo predstava sicer zanimala, a se je zaradi jezikovne pregrade morala odpovedati res izvrstnemu in iz vseh vidikov učinkovitemu odrskemu delu; omembo zasluži tudi dejstvo, da je bil prevod odličen in ni v ničemer odstopal od slovenskega izvirnika. (vip)

GORICA - Pojasnila in navodila komercialistke

Zakonodaja nalaga društvom nove obveznosti

Poudarek na obrazcu EAS - Poziv SSO in ZSKP k uporabi slovenskih obrazcev

Predstavniki društev s komercialistko v centru Bratuž

Italijanska zakonodaja je uvedla nove obveznosti za društva. O tem je tekla beseda v torek, v sejni dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici, kjer se je zbrala večja skupina predstavnikov slovenskih društev iz Goriške in prisluhnila strokovni obrazložitvi novosti. Srečanje na to temo sta za svoje člane priredila Svet slovenskih organizacij iz Gorice (SSO) in Zveza slovenske katoliške prosvete (ZSKP), ki je predavat na temo novih obveznosti in zlasti izpolnitve t.i. obrazca EAS povabila goriško komercialistko Valentino Pahor. Kot znano, na podlagi 30. člena zakonskega odloka št. 185 z dne 29. novembra 2008 in zako-

na št. 2 z dne 28. januarja 2009 je z letošnjim letom potrebno posredovati državni Agenciji za prihodke društvene podatke v davčne namene. Društva in organizacije, ki imajo svoje statute v skladu s 3, 5, 6 in 7 odstavkom 148. člena Tur in drugim delom 4. odstavka ter 6. odstavkom 4. člena Odloka predsednika republike št. 633 iz leta 1972, se lahko z izpolnitvijo omenjenega obrazca izogonej obdavčenju vsot, deležev in dohodnin; v nasprotnem primeru bo vsakemu društvu prihodku, npr. društveni članarini, potrebno prišteti še DDV.

V nadaljevanju se je razvila razprava in so udeleženi

ci s pomočjo Pahorjeve razčistili marsikateri dvom glede izpolnjevanja obrazca EAS, ki zahteva precejšnjo pozornost. Obenem SSO in ZSKP opozarjata vsa včlanjena društva, da bo rok za izpolnitev obrazca zapadel 15. december. Posebej pozivata, naj pri tem vsi uporabijo dvojezično različico obrazca, ki je skupaj z navodili - ravno tako v slovenskem jeziku - vsem dosegljiva na spletnih straneh Agencije za prihodke (»Agenzia delle entrate«), na naslovu <http://www.agenziaentrate.it/ilwcm/connect/Nsi/Strumenti/Modulistica/Comunicazioni+e+domande/Dati+rilevanti+ai+fini+fiscali+da+parte+degli+Enti+Associativi/>.

NOVA GORICA - Kitajska delegacija za izmenjavo dobrih praks

Šanghaj gospodarski partner

Precej podjetij z goriškega območja je na Kitajskem odprlo svoje podružnice, kar se izplača zaradi poceni delovne sile

NOVA GORICA Z različnimi aktivnostmi proti zasvojenosti

V Sloveniji je november že deveto leto zapored namenjen osveščanju javnosti na področju zasvojenosti, spodbujanju dialoga in odpiranju ter reševanju perečih tem na tem področju. V mesecu preventivno so tudi v novogoriški mestni občini pripravili različne aktivnosti. V občinskem merilu deluje na področju preprečevanja odvisnosti kar nekaj ustanov, in sicer, Dnevni center za odvisnike Nova Gorica, Ambulanta za zdravljenje boleznih odvisnosti, Zavod Pelikan Karitas, novogoriški Evangeljski center Križišče, Center za svetovanje in pomoč zasvojenim, Fakulteta za uporabne družbene študije v Novi Gorici, novogoriški center za socialno delo in Humanitarno društvo Novi dan.

Dnevni center za odvisnike je v sodelovanju z mestno občino in Lokalno akcijsko skupino (LAS) za preprečevanje zasvojenosti včeraj pripravil dan odprtih vrat nekaterih institucij, aktivnih na tem področju. Zanimivost je, da so obiskali in si ogledali dnevni center za odvisnike, terapevtsko skupnost Srečanje na Kostanjevici in ambulanto za zdravljenje boleznih odvisnosti, ki deluje v okviru novogoriškega zdravstvenega doma. Danes bo od 10. do 16. ure pred stavbo novogoriške občine potekala javna predstavitev vseh naštetih programov, ob 13. uri pa bodo na novinarski konferenci predstavljene aktivnosti mestne občine na področju zasvojenosti, odlok o sofinanciranju programov s področja preprečevanja zasvojenosti ter delo LAS in ostalih, ki se organizirano trudijo za zmanjšanje različnih oblik zasvojenosti. Jutri bo med 8. in 15. uro v novogoriškem mladinskem centru na sporedu še seminar za svetovalne službe vzgojnih in izobraževalnih ustanov, ki delujejo na območju občine, z naslovom »Kako na sebi varen način preživeti v delovnem okolju.« (nn)

Kitajski gospodarstveniki na novogoriški občini

FOTON.N.

Novogoriško občino je včeraj obiskala šestčlanska gospodarska delegacija iz Kitajske, natančneje iz vladnega centra za pomoč srednje velikim in majhnim podjetjem v Šanghaju. Delegacijo je v Novi Gorici gostil Medpodjetniški izobraževalni center (MIC), ki deluje v okviru Tehniškega šolskega centra.

Kot je povedala vodja MIC, Adrijana Hodak, so v oktobru kot edini izobraževalni center iz Slovenije v slovenski gospodarski delegaciji na Kitajskem obiskali mesti Čengdu in Šanghaj. »Obisk kitajske delegacije pri nas je eden prvih korakov uresničevanja sporazuma o sodelovanju med Slovenijo in Kitajsko, ki je bil takrat podpisan. Med obiskom smo imeli tudi veliko razgovorov z gospodarstveniki in različnimi institucijami na temo konkretnih možnosti sodelovanja, iskanja novih partnerstev, novih ponudb in novih trgov,« je pojasnila Hodakova. Delegacija kitajskih gospodarstvenikov je dopoldne najprej obiskala Primorski tehnološki park, kasneje pa so se člani delegacije srečali še s predstavniki območne

gospodarske in obrtne zbornice in obiskali novogoriško občino, kjer jih je sprejela podžupanja Darinka Kozinc, z dobrodoščilo v kitajščini pa jih je prijetno presenetila občinska svetovalka za stike z javnostmi Mirka Križnič.

Ob tej priložnosti so gostje poudarili, da je glavni namen obiska spoznati dobre prakse podpore srednjim in malim podjetjem v Sloveniji. Obisk Primorskega tehnološkega parka jih je prepričal, da smo Slovenci na tem področju zelo dobri, saj podjetnike usmerjajo v razvoj okoljevarstveno naravnih, energetske varčnih in visokotehnoloških produktov. Izrazili so željo, da bi obisk spodbudil še boljše sodelovanje, in postregli s podatkom, da je na območju Šanghaja, kjer živi dvajset milijonov prebivalcev, registriranih 340 tisoč malih in srednje velikih podjetij, ki se ukvarjajo prvenstveno z bančništvom, avtomobilsko in kovinarsko ter biotehnološko industrijo. Skratka, neprimerljivo z novogoriško občino, ki ima 32 tisoč prebivalcev in v kateri deluje 1.500 obrtnikov in 1.000 podjetij. Po-

PM10 V GORICI Onesnaženost zraku narasla

Stopnja onesnaženosti zraku je ponovno narasla. Iz goriške občine so včeraj sporočili, da je koncentracija drobnih prašnih delcev PM10 v torek presešla zakonsko mejno vrednost. Naprava agencije ARPA, ki je nameščena v Ulici Duca D'Aosta, je namreč srednje velikim in majhnim podjetjem v Šanghaju. Delegacijo je v Novi Gorici gostil Medpodjetniški izobraževalni center (MIC), ki deluje v okviru Tehniškega šolskega centra.

udarili so še, da je tudi njih udarila gospodarska kriza, zato vidijo rešitev predvsem v zvišanju produktivnosti visokotehnoloških podjetij.

O tem, kakšna je blagovna izmenjava med kitajskimi in severnoprimerškimi podjetji, nam na novogoriški območni enoti Gospodarske zbornice Slovenije včeraj niso postregli s konkretnimi številkami. Direktorica Mirjam Božič je pojasnila le, da je kar precej podjetij z goriškega območja na Kitajskem odprlo svoje podružnice, kar se izplača zaradi poceni delovne sile. Izpostavila je predvsem idrijski družbi Hidria in Kolektor, šempetrsko Iskra Avtoelektriko in podjetje Živez iz Bukovice, ki ima na Kitajskem tudi trgovsko podjetje. »Veliko slovenskih podjetij je že prisotnih na Kitajskem,« se je strinjala tudi Hodakova, ki vidi možnost nadgradnje sodelovanja predvsem na področju izobraževanja in usposabljanja. Po njenih izkušnjah je namreč na Kitajskem v podjetjih še vedno 80 do 90 odstotkov nizko kvalificirane delovne sile.

Nace Novak

GORICA - Drevi »Na juriš« s Carmino Slovenico

Na odru goriškega Kulturnega doma bo drevi ob 20.30 nastopil koncertni zbor Carmina Slovenica iz Maribora, ki pod umetniškim vodstvom Karmine Šilec z brezhibnimi nastopi obvladuje prostor svetovnih odrov med Berlinom in San Franciscem ter nabira prestižne nagrade. S koncertom glasbe iz obdobja protifašističnega boja bo v Gorici zapel ob 28-letnici delovanja Kulturnega doma, ki svojo vsakoletno obletnico pospremi z nizom prireditev. Pričakovanje je tolikšno, da so vstopnice že razprodane.

Pevke se bodo tokrat predstavile z glasbenim projektom »Na juriš in the mood!«. Karmina Šilec je izbrala pesmi, ki so jih poslušali in izvajali po Evropi v času boja proti fašizmu. Oživele bodo pesmi predvojnega Berlina in Pariza ter judovska glasba, francoska in italijanska partizanska pesem, swing in seveda slovenske partizanske pesmi. Glasba v obdobju druge svetovne vojne je zastopala stališča narodne buditve z vtkanimi antifašističnimi izhodišči, bila je odraz ljudskega čustvovanja, tako trpljenja kot upanja.

Obletnica odprtja Kulturnega doma je prava valilnica kulturnih dogodkov na Goriškem. Naj navedemo le nastope skupine Perpetuum Jazzile, Tria Eroika, Teofila Milenkovića, orkestra Slovenske vojske, klape Nevera. Vsi po vrsti so bili odmevni.

Nocojšnji koncert prireja upravni odbor Kulturnega doma v sodelovanju s SKGZ, ZSKD in VZPI-ANPI.

Mirko Brulc v klepetalnici

Danes ob 18. uri bo v KB centru v Gorici druga novembrska klepetalnica Goriškega loka. Gost bo novogoriški župan Mirko Brulc, s katerim bo tekla beseda o viziji in razvoju Nove Gorice ter o odnosih s sosedi na italijanski strani državne meje.

Šofer trikrat nesrečen

V torek okrog 6. ure zjutraj je prišlo na cesti Šempeter-Volčja Draga do nesreče, ki se je za voznika tovrstnega avtomobila končala z lažjimi poškodbami in globo. Voznik se je namreč zaradi neupoštevanja prometne signalizacije z vozilom zagodil pod železniški nadvoz. Ko si je ogledoval škodo, je mimo pripeljala voznica avtomobila in ga zbila. Zaradi neupoštevanja prometne signalizacije in zato, ker ni nosil varnostnega telovnika, so policisti poškodovanemu vozniku napisali še plačilni nalog. (nn)

O Dubčku in Palachu

Danes ob 17.30 bo v prostorih knjigarne LEG na Verdijevem korzu v Gorici predstavitev knjige »Alexander Dubček e Jan Palach. Protagonisti della storia europea« (Alexander Dubček in Jan Palach. Protagonisti evropske zgodovine), ki jo je uredil Francesco Leoncini. O knjigi se bodo pogovarjali Anna Di Gianantonio, Borut Klabjan, Francesco Leoncini, Marina Rossi in Sergio Tazzer.

Arhitekturni razvoj Gorice

Mednarodnemu značaju Gorice bo posvečeno javno srečanje, ki bo drevi ob 20.30 v dvorani Incontro ob župnišču v Podturnu. Marco Chiozza bo opisal arhitekturni razvoj Gorice, govoril pa bo tudi o regulacijskih načrtih Antonia Lasciaca in Maxa Fabianija.

Šop ključev na kvesturi

Iz goriške kvesture so sporočili, da so v prejšnjih dneh v mestu našli šop ključev in nekaj denarja. Lastnik lahko pokliče telefonsko številko 0481-595518.

Politika in simbologija

Danes ob 16. uri bo na sedežu Videmske univerze v Gorici srečanje o pomenu simbologije v politični komunikaciji; predaval bo Ivano Buttignon.

GRADIŠČE - 12. ChocoFest Čokolada spet poulični užitek

»Chocowine« v kmetijskem podjetju Castelvechio

ChocoFest je v Gradišču tradicija. Dvanajsta izvedba »čokoladnega« festivala, ki se začne jutri in bo trajala do nedelje, bo letos potekala v obnovljeni Ulici Ciotti in na Trgu Unità, ki ga bodo ravno tako obnovljenega svečano odprli v soboto ob 18. uri. Sledil bo koncert orkestra I Cameristi Triestini v novem občinskem gledališču; vstop bo prost do zasedbe mest. Na novo pretlakovani Trg Unità sicer ne bo ravno dokončan, a ga bodo vseeno odprli, zato da priključijo v mestno središče čim več ljudi. Računajo, da bo ChocoFest poživil ulice in pritegnil kupce v trgovine. Kot vsako leto bodo na prizoriščih »sladkega« festivala stojnice z vsakovrstno ponudbo čokolade, tudi z udeležbo pravih gurmanskih mojstrov.

Uradno odprtje ChocoFesta bo jutri ob 17. uri, še pred tem, že nocoj ob 20.30, pa bo anticipacija v kmetijskem podjetju Castelvechio v Zagraju. Ponudili bodo »Chocowine«, večerjo z degustacijo jedi, s primesmi čokolade in terana, ki jih bosta pripravila kuharja Giuseppe Amico in Simone Cololo; vstop le z rezervacijo, cena večerje pa znaša 25 evrov.

GORICA - Posvet O razpadu imperijev in rojstvu držav

»Od padca imperijev do rojstva novih evropskih držav« je naslov poveseta, ki ga Fundacija Goriške hranilnice in raziskovalni inštitut za pogačalstvo prirejata danes in jutri na sedežu fundacije v Ulici Carducci. Danes ob 10.30 bo o mejah, manjšinah in narodnosti govoril docent na univerzi La Sapienza v Rimu Emilio Gentile. Dimitrij Volčič bo uvedel in vodil predavanja Micheleja Torresa, Carla Jena in Silvia Fagiola, ob 12.15 pa bo o kulturi in umetnosti med vojno govoril Fulvio Salimbeni. Popoldne bodo o vojakah, beguncih, družbi in kulturi ter ujetnikih med prvo svetovno vojno predavali Pietro Del Negro, Alberto Monticone, Ulderico Bernardi, Rita Bernini in Giorgio Pressburger.

Martinovanje goriških upokojencev na Dobrovo

Briško martinovanje na pobudo goriških upokojencev

Ljudski praznik sv. Martina privablja vsako leto na prijetna srečanja veliko ljudi. Društvo goriških upokojencev je tako družabnost priredilo v nedeljo, 8. novembra, v prostorni dvorani vinske kleti Dobrovo v Brdih. Popostrilo jo je s primerno vsebino v znamenju zahvale za prejete dobrine ne samo v obliki zemeljskih dobrot oz. pridelkov, ampak tudi za druge življenjske uspehe. Prilegala se je Martinova večerja s tipičnimi jedmi, med katerimi ni manjkalo ne kostanja ne novega - mladega vina. Več udeležencev je nagradila tudi tombola z dragimi dobitki. Prenekateri so se ob veseli glasbi predajali plesu, rajanju in obujanju spominov ter kramljanju. Društvo je hvaležno gospe Rozini za fotografsko spremljanje vseh srečanj članov in prijateljev. (ed)

Čestitke

Draga MIRJAM, hitro dnevi hitijo, drug za drugim se vrstijo. 60 let je že minilo, a ko si se danes prebudila, vesela si ugotovila, da te mladost ni še zapustila. Polno zdravja in veselih dni ti cela tvoja družina želi. Mali Patrik pa na glas kriči in 60 poljubčkov noni podari. Gabrijel, Kristina, Edi, Ksenija, Dino in Patrik.

Razstave

FOToclub LUCINICO vabi na ogled razstave z naslovom »Bianco« v občinskem središču na Trgu San Giorgio 37 v Ločniku do 29. novembra ob delavnikih med 17. in 19. uro, ob nedeljah med 10. in 12.30.

FOTOGRAFSKI KROŽEK BFI vabi na ogled fotografske razstave Tarcisia Scappina do 7. decembra v baru Cichetteria v Ul. Petrarca 9 v Gorici.

MIŠKA PO GORICI je naslov razstave fotografij Marka Vogriča, ki bo do 5. decembra na ogled v kavarni Caffè Trieste na Trgu Guglielmo Oberdan, 1 v Ronkah med 10. in 23. uro (ob ponedeljkih zaprto).

V GALERIJ A. KOSIČ v Raštelu je na ogled razstava akvarelov in olj slikarja Andreja Kosiča; od torika do sobote med 8.30 in 12.30 ter med 15.30 in 19. uro.

V GORIŠKI PODRUŽNICI ZADRŽNE BANKE DOBERDOB IN SOVODNJE na Korzu Verdi 55 bo do 31. decembra na ogled izviren izvod Slave Vojvodine Kranjske Janeza Vajkarda Valvasorja, katero razstavlja lastnik Roman Gergolet.

V KULTURNEM DOMU V GORICI bo do 26. novembra na ogled fotografska dokumentarna razstava ob 28-letnici Kulturnega doma Gorica v poklon bratoma Rusjan z naslovom 100 let brnenja na goriškem nebu.

V PAVILJONU POSLOVNEGA CENTRA HIT na Delpinovi ulici 7a v Novi Gorici je na ogled razstava slik Mišoša Volariča; do 13. decembra vsak dan med 10. in 19. uro.

V GALERIJ ARS na Travniku 25 v Gorici je na ogled likovna razstava umetnika Štefana Turka; do 28. novembra od torika do sobote po urniku Katoliške knjigarne (tel. 0481-531407).

Kino

GORICA KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 19.50 - 22.10 »New Moon: The Twilight Saga«.

Dvorana 2: »Gorica Kinema« 17.45 - 20.45 »Di me cosa ne sai«.

Dvorana 3: 17.30 »Planet 51«; 19.50 - 22.00 »Gli abbracci spezzati«.

TRŽIČ

KINEMAX Dvorana 1: 17.15 - 19.50 - 22.10 »New Moon: The Twilight Saga«.

Dvorana 2: 17.30 - 20.30 »2012« (Digital 2k).

Dvorana 3: 17.30 »Planet 51«; 20.30 »Nemico pubblico«.

Dvorana 4: 17.40 - 20.00 - 22.10 »Segreti di famiglia«.

Dvorana 5: 17.40 - 20.00 - 22.10 »Gli abbracci spezzati«.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
AL PONTE, Ul. don Bosco 175, tel. 0481-32515.

DEŽURNA LEKARNA V SOVODNJAH
ROJEC, Prvomajska ul. 32, tel. 0481-882578.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
LUZZI DAVERIO, Ul. Matteotti 13, tel. 0481-60170.

DEŽURNA LEKARNA V FOLJANU
DI MARINO, Ul. Bersaglieri 2, tel. 0481-489174.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
RISMONDO, Ul. E. Toti 52, tel. 0481-410701.

Gledališče

CTA (»Centro Teatro Animazione e Figure«) iz Gorice prireja niz Zimski popoldnevi: v soboto, 28. novembra, ob 16. uri in ob 17.30 v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici bo na programu »Bouton et le chaperon« švicarske gledališke skupine Theatre Johana; informacije na tel. 0481-537280 (urad CTA v Ul. Cappuccini 19/2 v Gorici), www.ctagorizia.it.

KULTURNO DRUŠTVO SOVODNJE vabi v nedeljo, 29. novembra, ob 18.30 v Kulturni dom v Sovodnje na ogled gledališke predstave Krčmarica Mirandolina v režiji Borisa Kobala. Igrajo tečajniki tretjega letnika gledališke šole Studio Art.

V GLEDALIŠČU VERDI V GORICI: v petek, 27. novembra, ob 20.45 »Meti in salvo il tesoretto« nastopa Gianrico Tedeschi; informacije pri blagajni gledališča v Ul. Garibaldi 2/a v Gorici in na tel. 0481-383327.

V NOVEM OBČINSKEM GLEDALIŠČU V GRADIŠČU: v ponedeljek, 30. novembra, ob 21. uri, »La trappola« v izvedbi gledališke skupine Lux Teatro; informacije pri blagajni gledališča (tel. 0481-969753).

Koncerti

MEDNARODNA NAGRADA GIULIANO PECAR: v soboto, 28. novembra, ob 20.30 v deželni avditoriji v Gorici bosta nagrajevanje in koncert zmagovalcev.

PEVSKA SKUPINA MUSICUM prireja ob 10-letnici delovanja koncert z naslovom Visoka pesem 28. novembra v goriški stolnici, kjer bo skupina Musicum z mezosopranistko Eriko Reguljovo, baritonistom Eugeniom Leggiadrijem Gallanijem in organistom Marcom Colello ob 20. uri prvič izvedla oratorij »Il cantico dei cantici«. Dne 13. decembra bo v Kulturnem centru Lojze Bratuž oblikovala še koncert z naslovom »Vse najlepše...«. S podporo ZCPZ bodo izdali tudi zbirko osmih skladb.

V CERKVI V PODTURNU v Gorici bo v petek, 27. novembra, ob 20.30 koncert iz niza »Il Friuli sacro tra '800 e '900«. Polifonska skupina Claudio Monteverdi iz Rude pod taktirko Matjaža Ščeka bo izvajala skladbe Maiera, Tomadinija, Dipiazze.

V KULTURNEM DOMU V NOVI GORICI bo v soboto, 28. novembra, ob

20.15 nastopila ameriška blues pevka Sandra Hall z njeno skupino Gnola Blues Band. Koncert sodi v cikel jesenski glasbeni tris 2009; informacije na tel. 003865-3354013, www.kulturnidom-ng.si.

Obvestila

SINDIKAT SLOVENSKE ŠOLE - tajništvo Gorica v sodelovanju z Ministrstvom za šolstvo Republike Slovenije organizira za šolsko osebe obisk knjižnega sejma v Ljubljani. Avtobus bo odpeljal s parkirišča pri Rdeči hiši (na italijanski strani) v petek, 27. novembra, ob 14.10. Vabljeni tudi upokojeni kolegi; rezervacije na tel. 0481-21608 ob uri kosila.

SOVODENJSKA OBČINSKA UPRAVA se bo srečala z občani v ponedeljek, 30. novembra, ob 20.30, v Sovodnjah (Kulturni dom) in v petek, 4. decembra, ob 20.30, na Vrhu (center Gorica). Vabljeni.

GORIŠKI SEDEŽ ZDRUŽENJA LOČENIH STARŠEV FJK prireja vsak torek ob 20.15 v večnamenskem centru v Ul. Baiamonti 22 v Gorici odprta srečanja za pomoč ločenim staršem; informacije na tel. 349-3884549, amps.gorizia@yahoo.it, www.mam-mepapaseparati.org.

KD OTON ŽUPANČIČ prireja čajanko z naslovom S&G - Po sledih sladke gubance v soboto, 28. novembra, ob 17. uri v Kulturnem domu Andreja Budala v Štandrežu. Organizatorji vabijo udeležke in udeležence, naj spečejo in s sabo prinesejo tipično gubanco, ki jo bo posebna žirija tudi ocenila; informacije in prijave na tel. 347-8800556 (Sara Boškin) in tel. 338-7956855 (Erika Nardin).

KREIN VEČER na Mostovni z naslovom Dober večer bo v petek, 27. novembra: ob 20. uri bo plesna gledališka predstava Bare Kolenc Atelje, nato bo plesni film Atelje, razstava Ateja Tutte in ob 23. uri nastop guruja klasične indijske glasbe Pandita Suresha Talwalkara.

NA SEDEŽU DRUŠTVA JEZERO V DOBERDOBU na danes, 26. novembra, ob 20. uri predvajanje filma Trst je naš! Filmski večer prireja mladinski odsek kulturnega društva Jezero.

OBČINA DOBERDOB obvešča, da socialna delavka ne bo sprejemala kot običajno v ponedeljek, 30. novembra, pač pa v sredo, 2. decembra; informacije na tel. 0481-784736.

OBČINA DOBERDOB obvešča, sprejete variante št. 8 k splošnemu občinskemu regulacijskemu načrtu. Sklep bo na razpolago v občinskem tehničnem uradu (od ponedeljka do petka med 8. in 12. uro, ob sredah med 15. in 17. uro) do 31. decembra in v tem roku lahko vsakdo pisno predloži doberdobskemu županu svoje opombe in nasprotovanja. Poročilo glede okolja in sinteza bosta na razpolago za obdobje 60 dni na tehničnem uradu.

PRIZNANJE KAZIMIR HUMAR bodo Zveza slovenske katoliške prosvete, Kulturni center Lojze Bratuž in Zdrženje cerkvenih pevskih zborov podelili društvom in organizacijam ali posameznikom. Predloge za pri-

znanje zbira Zveza slovenske katoliške prosvete na podlagi javnega razpisa. Priznanje za tiste, ki delujejo v goriškem prostoru, se praviloma podeli februarja za ustvarjalne dosežke, za pomemben prispevek k razvoju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti, za publicistično delo in za izjemne dosežke pri organizacijskem delu na kulturnem področju. Predloge za priznanje je treba oddati do 31. decembra 2009 na naslov: Zveza slovenske katoliške prosvete - 34170 Gorica-Gorizia, Drevored 20. septembra 85, s pripisom na ovojnico »Predlog za priznanje«.

RIBIŠKO DRUŠTVO VIPAVA prireja društveno večerjo v soboto, 12. decembra, v Kulturnem domu v Sovodnjah. Odrasli 20 evrov, otroci 15 evrov. Vpisovanje v gostilnah Pri Francetu in Rubijski grad.

SEKCIJA SLOVENSKE SKUPNOSTI iz Sovodnj prireja sestanek v sejni dvorani PD Rupa Peč v Rupi v torek, 1. decembra, ob 20.30 z naslednjim dnevnim redom: politično poročilo in stanje na občini Sovodnje, jus Vrh, predbožični pozdravi, razno.

TABORNIKI RMV obveščajo, da bo srečanje - čajanka v soboto, 28. novembra, v Jamljah (na sedežu društva Kremenjak) od 15. do 18. ure za vse starostne skupine.

UPOKOJENCI CİSL prireajo v soboto, 12. decembra, tradicionalno predbožično praznovanje v gostilni Transalpina v Gorici; informacije in vpisovanje na sedežu v ul. Manzoni 5 v Gorici ali na tel. 0481-533321 od ponedeljka do petka.

ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV obvešča, da bodo uradi 7. decembra, zaprti.

Prireditve

KULTURNO DRUŠTVO OTON ŽUPANČIČ iz Štandreža prireja srečanja na temo Gojiti starševstvo v Kulturnem domu Andreja Budala v Štandrežu. Strokovna vzgojiteljica Paola Scarpin bo danes, 26. novembra, ob 19. uri govorila na temo Očetovstva: razglabljanje in soočenje med moškimi in 3. decembra ob 19. uri na temo Joka: oblika komunikacije; informacije na tel. 328-0309219 (Tanja Gaeta). Vstop bo prost.

MIRKO BRULC bo gost druge klepetalnice Goriškega loka danes, 26. novembra, ob 18. uri v čitalnici goriškega KB centra v Gorici.

SKRŠD TRŽIČ IN SKRD JADRO vabita na predstavitev zgodovinske knjige Kras, avstroogrškega vojaka Abela Kornela, ki jo bo predstavil raziskovalec njegovega dela Dario Frandolič v petek, 4. decembra, ob 18. uri v prvem nadstropju občinske knjižnice v Trziču.

SLOVIK prireja javno srečanje med Claudiom Magrisom in Dragom Jančarjem z naslovom Na slepo v petek, 27. novembra, ob 18.30 v Kulturnem domu v Gorici. Sodelovala bo Veronika Breclj; predvideno je simultano predavanje.

V KNJIGARNI LEG na Korzu Verdi 67 v Gorici bo danes, 26. novembra, ob 17.30 predstavitev knjige »Alexander Dubček e Jan Palach. Protagonisti

Skgz
Goriški Lok
klepetalnica

MIRKO BRULC

Nova Gorica
v bližnji prihodnosti

Danes, 26. 11. 2009,
ob 18. uri

Čitalnica knjižnice D. Feigel
KBcenter - Gorica

della storia europea«, ki jo je uredil Francesco Leoncini in v soboto, 28. novembra, ob 17.30 predstavitev knjige Anne Marie Mori »Nove per due«.

Mali oglasi

PRODAM plug sogema št. 14, cena po dogovoru; tel. 333-2331049.

Osmice

BERTO TONKIČ v Doberdobu ima odprto osmico. Ponuja domač prigrizek in toči belo ter črno vino.

OSMICA PRI DREJČETU v Doberdobu je odprta ob četrkih, petkih, sobotah in nedeljah; tel. 0481-78377.

PRI CIRILI v Doberdobu je odprto ob petkih, sobotah in nedeljah; tel. 0481-78268.

Pogrebi

DANES V GRADIŠČU: 11.00, Sergio Cislil (iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi Sv. Duha, sledila bo upepelitev.

DANES V TRŽIČU: 9.50, Renata Bastiancich vd. Saccon iz bolnišnice v cerkev Sv. Jožefa in na pokopališče; 11.00, Valeria Miletta vd. Coprivez v kapeli pokopališča, sledila bo upepelitev.

DANES V ZAGRAJU: 13.00, Antonia Bergamasco vd. Devetti (iz tržiške bolnišnice) v cerkvi v Zagraju in na pokopališču v Gradišču.

Ob boleči izgubi bivšega člana in s ustanovitelja društva Daria Nanuta izrekamo iskreno sožalje družini

Društvo slovenskih lovcev
Doberdob

Ob težki izgubi dragega očeta DARIJA NANUTA izrekamo Štefanu in družini občuteno sožalje.

KD Danica

KOPER - Sojenje Sežančanki Kristini Mislej, ki jo dolžijo umora njenih dveh otrok

Psihiatrinja o osebnosti in problemih obtoženke

Poročilo sodne izvedenke, ki ne izključuje možnosti nasilnega vedenja - Mislejeva zavrnila trditve sosede

KOPER - Na Okrožnem sodišču v Kopru se je včeraj nadaljevalo sojenje Kristini Mislej, ki je obtožena umora svojih dveh otrok. Kot je znano, sta 28. marca letos v stanovanju bloka v Ulici Ivana Turšiča v Sežani zaradi zadavitve umrla štiri letni Matija in dvestletna Ema. 36-letna mati, ki je bila tisto soboto zvečer sama doma z otrokoma, trdi, da je nedolžna.

Na četrti obravnavi je pred sodnim senatom nastopila sodna izvedenka psihiatrične stroke Martina Žmuc Tomori. Na podlagi psihiatričnega pregleda je med drugim izjavila, da je obtoženka na videz odločna, v resnici pa negotova in zelo občutljiva oseba. Pri njej je zaznala določene impulzivne odzive in posredne znake agresivnosti, zaradi katerih sama ne more izključiti možnosti, da bi Mislejeva, ki je bila dalj časa odvisna od alkohola in anksiolitikov, izvajala nasilje.

V svojem poročilu je izvedenka obnovila življenjsko pot Kristine Mislej. Odraščala je v Sežani, šolanje je nadaljevala v Ljubljani, kjer je med drugim sanjala o manekenskem poklicu. V glavnem mestu so prišla na vrsto prva pijančevanja, kot se v tistih letih dogaja z večjim delom mladih, nato je zapustila gimnazijo in se vrnila domov. Vpisala se je v kozmetično šolo, zamenjala več delovnih mest (delala je v podjetjih in kozmetičnih salonih, v parku Škocjanske jame ter v dveh zavarovalnicah), medtem je spoznala bodočega moža Andreja Gorupa. Z njim je vse pogosteje pila, škodljivo uživanje alkohola se ni ustavilo niti v času, ko je zanosila. Razvila je odvisnost od zdravil benzodiazepinov. Z alkoholom in zdravili je skušala premočati svoje probleme. Sledilo je zdravljenje, obdobja abstinence, ločevanje od moža in pravna bitka za otroka. Naposled si je izborila pravico, da trikrat tedensko skrbi za sina in hčerko. Odločitvi je bivši mož nasprotoval, večkrat je na njeno domnevno neprimerno duševno stanje opozoril krajevni center za socialno delo.

Obtoženka je v letu 2007 prenehala piti, pa čeprav je marca s prijateljico dvakrat prekršila pravila abstinence in spila kozarec ali dva, je povedala psihiatrinja. Zdravila je baje jemala do aprila. Kristina Mislej je po oceni izvedenke inteligentna, v komunikaciji prijetna oseba, njena zunanja odločnost pa skriva negotovo in ranljivo osebo, zelo občutljivo za lastni ugled. Zaradi občasne impulzivnosti in posrednih znakov agresivnosti, psihiatrinja Žmuc Tomori ne izključuje možnosti, da bi Mislejeva reagirala tudi z nasiljem.

Na vprašanje državnega tožilca Slavka Ožbolta, ali gre pri obtoženki za bipo-

larno motnjo (oz. manično-depresivno psihozo), je izvedenka odgovorila, da ne, saj ji tudi močnejših pomirjeval niso predpisali. Pri Mislejevi ni nikoli opazila izgube stika z realnostjo, marveč blažjo obliko depresije in seveda težave z odvisnostmi. »Občutljiva je na ugled, vsaka rana in dvom o njenih sposobnostih jo lahko vznemirita. Z otrokoma se je obvladovala, bila je potrpežljiva,« je povedala. Tožilec jo je spomnil, da sta bila otroka zadavljena v spanju. »Impulzivno vedenje lahko traja nekaj minut, nasilja pa ne morem načelno izključevati,« je bil odgovor. Zagovornik obtožene Branko Gvozdič je hotel vedeti, ali je njegova stranka sposobna zanikati, sebi in drugim, tako grozno dejanje, kot je detomor. Izvedenka je dejala, da je Mislejeva običajno minimizirala vedenja, ki niso bila sprejemljiva, predvsem uživanje alkohola. Tako močnega obrambnega mehanizma sama ne more izključiti, sama pa ga ni zaznala. Odvetnik je opozoril, da je izvedenec, ki je obema staršema dodelil skrbstvo otroka, tedaj ocenil, da sta oba nenevarna.

Kristina Mislej, ki je v priporu na Igu, je med sojenjem podvržena vztrajnemu vrtanju v zasebno življenje in duševno stanje, v intimo. 36-letnica sedi ravno in s pozornim pogledom. Včeraj je zahtevala, naj bo razprava javna, saj ni nikoli ničesar skrivala. Trditve ene od prič, mlade kozmetičarke Anje Štoka Dezors, ki stanuje v sosesčini, pa je tudi odločno zavrnila. Priča je pred časom v dveh pisemih opozorila na probleme Mislejeve, s katero je bila na nekaj otroških rojstnodnevnih zabavah. Štoka Dezors je ugotavljala, da je njena znanca topla oseba, ki pa ima očitne težave z alkoholom, da so za otroke v resnici skrbeli njeni starši ter da je kleptomanka. Obtoženka je sosedki oporekala, češ da se laže, da se površno poznata, da ji nekaterih zadev ni nikoli zaupala, »priznam pa le, da sem se pijana opletala z vozičkom: tega me je sram.«

Popoldne je bil na vrsti še klinični psiholog Bojan Zalar. V dvorani sta bila tudi starša obtoženke, Dunja in Iztok Mislej ki sta pred tedni že pričala in zagovarjala hčerino nedolžnost. Preteklo sredo je sodišče zaslišalo dežurna zdravnika Zdravstvenega doma Sežana Barbaro Pahlino in Mirana Fakina, ki sta pojasnila, kako je potekalo oživljanje otroka. Po besedah Pahlinove je bila Mislejeva med in po končanem neuspešnem oživljanju videti prizadeta, Fakin pa je nasprotno govoril o hladnosti in neprizadetosti obtožene.

Aljoša Fonda

Kristina Mislej

PRIMOŽIČ/FPA

Slovenski cariniki odkrili tihotapljene cigarete v vlačilcu in avtobusu

ZAVRČ, GRUŠKOVJE - Slovenski cariniki na mejnih prehodih Zavrč in Gruškovje so minule dni odkrili večje količine tihotapljenih cigaret v slovaškem tovornem vozilu in avtobusu, ki vozi iz BiH v Nemčijo. Skupno so zasegli skoraj 90.000 cigaret, ki so bile skrite v različnih delih vozil. V torek so pri pregledu slovaškega tovornega vozila, ki je s Hrvaške na Slovaško prevažalo gumi granulat, v podvozu polprikolice skozi špranjo v prostoru pod sedlom vlačilca odkrili zavoje cigaret. V tovarniškem prostoru pod deskami nad sedlom vlačilca je bilo skritih 10.000 cigaret, v kanalu za prevoz kolotov, prav tako pokrite s deskami, pa še 69.980 cigaret.

Večjo količino neprijavljenih cigaret pa so cariniki na Gruškovju v nedeljo odkrili na avtobusu, ki vozi na redni liniji Neum (BiH)-Dortmund (Nemčija). Kot navajajo na carinski upravi, sta voznik in sovoznik avtobusa prijavila vsak po 200 cigaret, kljub temu sta se carinika odločila za podrobni pregled vozila. Pri pregledu sta odkrila 10.800 cigaret različnih znamk, ki so bile skrite v prostoru na sprednji strani avtobusa pod stropom, kjer se sicer nahaja elektronika za krmiljenje naprav v avtobusu, ter po celotni dolžini desnega zračnika pod stropom avtobusa.

ŠOLSTVO - Obisk slovenskega ministra za šolstvo na Koroškem Minister Igor Lukšič obiskal vse tri manjšinske višje šole

Na posnetku (od leve) Maja Amrusch-Hoja, Igor Lukšič, Miha Vrbinč, Teodor Domej in Sabine Sandrieser

CELOVEC - Slovenski minister za šolstvo in šport Igor Lukšič je včeraj obiskal vse tri višje izobraževalne manjšinske šole na Koroškem - Slovensko gimnazijo in Dvojezično trgovsko akademijo v Celovcu ter Višjo šolo za gospodarske poklice v Šentpetru pri Šentjakobu v Rožu.

Na vseh treh manjšinskih srednjih šolah se je slovenski minister lahko »iz prve roke« seznanil z delovanjem, težnjami in s problemi manjšinskega šolstva in svoj obisk sklenil z ugotovitvijo, da je na srečanjih vladalo »sinergično vzdušje«. »Pogoji dela in organizacija so dobri, učitelji so predani delu, vtis pa je zelo dober,« je dejal Lukšič. Gosta so sprejeli ravnatelji vseh treh šol Miha Vrbinč (Slovenska gimnazija), Štefan Schellander (Višja šola za gospodarske poklice v Šentpetru) ter Maja Amrusch-Hoja (Dvojezična zvezna trgovska akademija), nadalje nadzornik za slovenščino za višje izobraževalne šole pri Deželnem šolskem svetu za Koroško Teodor Domej in deželna nadzornica za osnovno manjšinsko šolstvo na Koroškem Sabine Sandrieser.

Na obisku v Celovcu so slovenskega ministra za šolstvo tudi podrobneje informirali s potekom generalne sanacije skupnega šolskega posloja Slovenske gimnazije in Dvojezične trgovske akademije, s katero naj bi začeli poleti 2010. Prav tako so ga seznanili z načrtom gradnje nove športne dvorane na omenjeni šolski lokaciji, ki pa zaradi manjkajoče zagotovitve finančnih sredstev s strani dežele Koroške še vedno ni zagotovljena. Na vseh treh šolah je tekel razgovor tudi o programih sodelovanja s šolami in šolskimi ustanovami v Sloveniji.

Sogovorniki so razpravljali tudi o gostovanju razstav Slovenskega šolskega muzeja. Na ogled naj bi na avstrijsko Koroško prišli razstavi o protestantskem šolstvu na Slovenskem ter o šolstvu v času Ilirskih provinc.

Minister Lukšič bo predvidoma 15. decembra uradno obiskal svojo avstrijsko kolegico Claudio Schmied na Dunaju. Na srečanju bo izpostavil tudi šolske programe za koroške Slovence. Na srečanju s Schmiedovo se bo Lukšič, kot je napovedal, med drugim zavzel za izgradnjo načrtovane športne dvorane pri Slovenski gimnaziji/Dvojezični trgovski akademiji v Celovcu, pri čemer na slovenski strani pričakujejo predvsem finančno pomoč z avstrijske strani.

Poudarek bo veljal tudi obojestranskemu povečanju števila asistentov za slovenski oziroma nemški jezik. Sedaj delujejo na Koroškem trije asistenti za slovenski jezik - na vsaki izmed treh slovenskih srednjih šol po eden -, v Sloveniji pa delujejo trije asistenti za nemški jezik. Lukšič predlaga vzajemno povečanje števila asistentov na šest.

Minister podpira tudi pobudo, da bi študenti pedagoških fakultet iz Slovenije v šolah na avstrijskem Koroškem asistirali tamkajšnjim profesorjem. Koristi bi namreč bile obojestranske, študenti bi tako pridobili praktične izkušnje, obenem pa neposredno posredovali slovenski jezik.

Ministra Lukšiča je med obiskom na Koroškem spremljal tudi generalni konzul RS v Celovcu Matjaž Longar.

Ivan Lukan

SLOVENIJA - Pozitivna ocena prve obletnice vlade

Premier Pahor gleda v prihodnost z optimizmom

LJUBLJANA - Slovenski premier Borut Pahor je ob oceni dosežkov v prvem letu delovanja izrazil optimizem glede obetov Slovenije v prihodnosti. Obdobje stabilizacije gospodarstva po krizi bo sicer dolgo nekaj let, a ima Slovenija, kot pravi Pahor, na podlagi dosedanjih dosežkov lahko samozavesten pogled v prihodnost. Dotaknil pa se je tudi vrste drugih aktualnih tem.

Rezultati, ki jih je Slovenija dosegla kljub ali zavoljo gospodarske krize sicer po Pahorjevih besedah omogočajo, da Slovenija z dobro pripravljeno in uveljavljeno izstopno strategijo pride iz krize kot bolj konkurenčna in solidarna država kot takrat, ko je vstopila v krizo. Pri tem je kot prvi cilj izpostavil, da Slovenija v tem času, ko bo rast bruto domačega proizvoda okrog enega odstotka, v dobrih razmerah tudi do treh odstotkov, pride nad evropsko povprečje po razvitosti. Drugi cilj je gospodarsko in politično okrepiti slovensko navzočnost v Jugovzhodni Evropi. Tretji cilj pa je, da izvozno močno usmerjena Slovenija čim bolj razprši tako svoje investicije v tujini kot tuje investicije v Sloveniji. Pri pregledu sprejetih protikriznih ukrepov je premier dejal, da so bili ti v glavnem pravočasni in ugodni.

Med dosežki minulega leta je poleg protikriznih ukrepov izpostavil tudi kadrovske politiko, v zvezi s katero pravi, da jo je najbolj spreminilo načelo odgovornosti tistih, ki so imenovani ali izvoljeni v imenu države v nadzorne svete ali upravne odbore, da vodijo posle v dobro države. Eden od največjih izzivov te vlade je bilo po Pahorjevih besedah dejstvo, da je prejšnja vlada sklenila kolektivno pogodbo za javni sektor, vredno okoli 450 milijonov evrov. Zato so tudi v času krize plače v javnem sektorju rasle in je obstajala nevarnost, da bodo zrasle za več kot deset odstotkov. To bi po njegovih besedah pomenilo popolno neravnovesje v plačni politiki in obremenitev gospodarstva. Vladi pa je po Pahorjevih besedah s sindikati javnega sektorja dvakrat uspelo doseči dogovor, s čimer so na letni ravni prihranili okrog 300 milijonov evrov.

Kot zunanjepolitični uspeh prvega leta svoje vlade pa je premier izpostavil podpis arbitražnega sporazuma s Hrvaško. Ob tem je izpostavil, da nam rešitev spora s Hrvaško odpira pot, da postanemo znova pomemben igralec v Jugovzhodni Evropi, kar je eden glavnih ciljev Slovenije v prihodnjih letih. (STA)

PODNEBNE SPREMEMBE - Potekala bo od 7. do 18. decembra

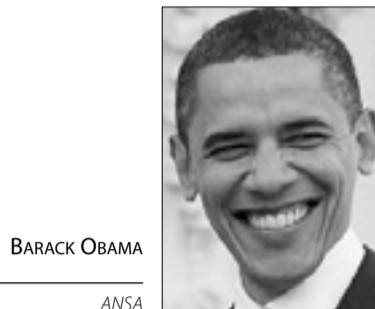
Obama se bo udeležil koebenhavnske konference

Za zdaj se obeta le politično, a ne pravno obvezujoč sporazum

WASHINGTON - Ameriški predsednik Barack Obama se bo pridružil ostalim svetovnim voditeljem in se 9. decembra udeležil podnebne konference ZN v Kopenhavnu, je včeraj sporočil neimenovan bližnji sodelavec Obame. Ameriški predsednik se bo v danski prestolnici ustavil na poti v Oslo, kjer bo prevzel Nobelovo nagrado za mir.

Uradne potrditve Obamove udeležbe v Kopenhavnu zanekrat sicer še ni, a včerajšnje izjave neimenovanega predstavnika Bele hiše v veliki meri razblinjajo dvome glede sodelovanja predsednika države, ki proizvede največ izpustov toplogrednih plinov na svetu, na ključni mednarodni konferenci o podnebnih spremembah v danski prestolnici.

V Kopenhavnu bo med 7. in 18. decembrom velika mednarodna podnebna konferenca, katere cilj je doseči ambiciozen globalni dogovor o nasledniku Kjotskega protokola, ki sedaj ureja zmanjševanje izpustov toplogrednih plinov na globalni ravni in se izteče leta 2012. Problem Kjotskega protokola je

BARACK OBAMA
ANSA

predvsem dejstvo, da ga niso ratificirale ZDA, obenem pa k boju proti podnebnim spremembam ne zavezuje držav v razvoju, temveč le 37 industrializiranih in tranzicijskih držav.

Čeprav pogajanja o besedilu novega globalnega sporazuma o boju proti podnebnim spremembam in blaženju njihovih posledic potekajo že dve leti, pa svetovne države niso prav nič bliže dogovoru. Glede na zadnji razvoj dogodkov svetovne države v Kopenhavnu ne bodo sklenile pravno zavezujočega globalnega sporazuma o podnebnih spremembah,

temveč le zavezujoč politični sporazum. Tak kratek politični sporazum bi vseboval zaveze, ki bi jih nato v letih 2010 predvedli v zavezujoč mednarodni sporazum.

V političnem dogovoru naj bi bile sicer tudi srednjeročne zaveze glede zmanjšanja emisij s strani razvitih držav in nabor ukrepov, ki jih bodo za zmanjšanje izpustov sprejele države v razvoju, najverjetneje pa bo treba vanj vključiti tudi določila o mednarodni javnofinančni pomoči državam v razvoju pri boju proti podnebnim spremembam in prilaganju nanje.

Kot je pred dnevi poudaril glavni pogajalec v okviru mednarodne podnebne konference ZN Yvo de Boer, je Obamova prisotnost v Kopenhavnu ključna za uspeh konference. Obama je sicer v tork svetovne voditelje pozval, naj v Kopenhavnu pripomorejo k močnemu operativnemu dogovoru, ki bo služil kot podlaga za pravno zavezujoč sporazum.

Kot so v ponedeljek povedali predstavniki administracije predsednika Ba-

racka Obame, bodo ZDA še pred konferenco ZN v Kopenhavnu sporočile svoj cilj za zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov. Neimenovani ameriški predstavniki niso želeli govoriti o konkretnih številkah, ki naj bi jih predstavile ZDA, vendar pa naj se ameriške zaveze ne bi bistveno razlikovale od tistih, ki so bile omenjene v kongresu.

Kot je znano, je predstavniški dom kongresa junija sprejel zakon o znižanju izpustov za 17 odstotkov do leta 2020 glede na leto 2005 oziroma za 83 odstotkov do leta 2050. V senatu je v obravnavi bolj ambiciozen načrt, po katerem naj bi izpuste do leta 2020 znižali za 20 odstotkov glede na leto 2005, vendar razprave o tem zakonu zaradi velikih razlik med demokrati in republikanci ter precejšnjih odstopanj znotraj demokratske večine v letošnjem letu ni več pričakovati.

Udeležbo na konferenci je sicer doslej napovedalo že okoli 65 svetovnih voditeljev, med njimi naj bi bil tudi slovenski premier Borut Pahor in italijanski Silvio Berlusconi. (STA)

AFGANISTAN - Okrepitev vojaških sil

Obama bo odločitev sporočil prihodnji torek

WASHINGTON - Tiskovni predstavnik Bele hiše Robert Gibbs je včeraj povedal, da bo predsednik ZDA Barack Obama svojo odločitev glede povečanja števila ameriških vojakov v Afganistanu sporočil v torek v televizijskem nagovoru Američanom iz vojaške akademije West Point v zvezni državi New York.

Obama je v ponedeljek, po zadnjem od skupaj 10 sestankov svojega posebnege vojnega sveta, ki je sodeloval pri odločanju o nadaljevanju afganistanske strategije, sprejel odločitev o številu vojakov. V torek je dejal, da bo svojo odločitev označil po prazniku zahvalni dan, ki ga Američani praznujejo ta četrtek. Objava odločitve bo torej še pred zasedanjem zunanjih ministrov zveze Nato konec prihodnjega tedna v Bruslju.

Na odločitev Obame ne čakajo le Američani, ampak tudi ameriški zavezniki, ki se bodo potem ustrezno "obrnili po vetru" iz Washingtona. Obama je v torek odkrito povedal, da bo govoril tudi o obveznostih mednarodnih partnerjev. Predsednik ZDA ima torej precej naporno na-

logo prodati strategijo Američanom kakor tudi zaveznikom.

Poveljnik ameriških sil na terenu v Afganistanu, general Stanley McChrystal, je Obami predlagal številne opcije glede povečanja števila vojakov, ki predvidevajo od 10.000 do 80.000 dodatnih vojakov. Sedaj jih je tam 68.000, vključno z 21.000 vojak, ki jih je Obama ukazal napotiti v Afganistan na začetku mandata. McChrystal je izrazil željo po 40.000 dodatnih vojakih, kaj pa se je odločil Obama, ostaja le predmet ugibanj. Ta ugibanja na podlagi anonimnih virov govorijo o med 32.000 in 35.000 vojakih.

Dodatne sile naj bi Američani poslali na jug in vzhod države, na severu, kjer uporniki in teroristi prav tako pridobivajo na moči, pa naj bi se z njimi še naprej ubadali predvsem iz zraka z bombardiranjem. Nameščanje dodatnih sil naj bi se začelo januarja prihodnje leto in bi trajalo kar dve leti. Odvisno naj bi bilo tudi od politike, to je obnašanja vlade predsednika Hamida Karzaja, ki ima pred seboj veliko dela na področju boja proti korupciji. (STA)

IZRAEL - Sklep Netanjahujeve vlade

Desetmesečni moratorij za gradnje novih naselbin

JERUZALEM - Izraelski premier Benjamin Netanjahu je izraelski vladi predlagal sprejetje desetmesečnega moratorija na gradnjo novih judovskih naselbin na zasedenem Zahodnem bregu, ki ga za varnostni kabinet včeraj že potrdil. Palestinci so predlog že zavrnili, medtem ko v Washingtonu upajo, da bo pomagal oživiti bližnjevzhodna mirovna pogajanja.

Netanjahu bo v okviru prizadevanj za oživitve mirovni pogajanj s Palestinci svoj varnostni kabinet pozval k potrditvi začasne zamrznitve izdaje dovoljenj za gradnjo hiš in zamrznitve začetka gradenj na Zahodnem bregu, so sporočili iz Netanjahujevega urada.

Člani varnostnega kabineta so se na srečanju sestali kmalu po objavi Netanjahujevega predloga, ministri pa so predlog potrdili. Za predlog je glasovalo 11 ministrov, eden pa ga je zavrnil. Netanjahu je nato v izjavi na televiziji pojasnil, da njegov predlog o zamrznitvi gradnje naselbin izključuje Jeruzalem, spodbudil pa naj bi obnovo mirovni pogajanj s Palestinci. "Izraelska vlada je vče-

raj naredila pomemben korak na poti k miru," je dejal Netanjahu.

Palestinci so Netanjahujev predlog že pred potrditvijo v varnostnem kabinetu zavrnili. "Takšna napoved ne pomeni ustavitve gradnje naselbin, saj bo Izrael nadaljeval z gradnjo 3000 stanovanjskih enot in vladnih poslopij na Zahodnem bregu in bo (iz zamrznitve) izključil Jeruzalem," je ob tem povedal glavni palestinski pogajalec Sajeb Erakat. Dodal je, da mora Izrael obnoviti pogajanja na točki, kjer so bila ustavljena v času nekdanjega izraelskega premiera Ehuda Olmerta.

Medtem ko so Palestinci Netanjahujev predlog zavrnili, pa so v Washingtonu izrazili upanje, da bo predlog izraelskega premiera pripomogel k oživitvi bližnjevzhodnih mirovni pogajanj, je sporočil neimenovani ameriški predstavnik. ZDA si že več mesecev prizadevajo, da bi Palestince in Izraelce prepričale v obnovo mirovni pogajanj, ki so bila prekinjena zaradi izraelske ofenzive na območju Gaze v začetku letošnjega leta. (STA)

SAVDSKA ARABIJA - Ob novi gripi in napovedani nevihti največ skrbi zaradi iranskih protestov

Muslimanski verniki z vsega sveta začeli tradicionalno romanje v Meko

MEKA - Muslimanski verniki z vsega sveta so včeraj kljub strahu pred novo gripo začeli tradicionalno romanje v muslimansko sveto mesto Meka. Štiridnevni hadž bi lahko poleg gripe pokvarili tudi napovedana nevihta in morebitni protesti iranskih vernikov, vendar savdske oblasti pravijo, da so pripravljene na vse.

V Meki se je včeraj zbralo približno 2,5 milijona muslimanov z vsega sveta. Pred uradnim začetkom hadža so zaradi nove gripe umrli štirje romarji, ki so imeli že prej težave z zdravjem. Po podatkih savdskega ministrstva za zdravje je sicer za novo gripo do zdaj zblolole le 67 udeležencev hadža. Romanje poteka pod budnim očesom kakih 20.000 zdravstvenih delavcev in več kot 100.000 pripadnikov varnostnih sil.

Muslimanski verniki so se sicer že oktobra začeli zgrinjati v Savdsko Arabijo. Množice vernikov pa savdskih oblasti ne skrbijo le zaradi virusa nove gripe, temveč tudi zaradi nevarnosti smrtonosnih stampevov. Leta 2006 je v stampevov umrlo 364 ljudi. V izogib tej nevarnosti so v Mini, ki leži okoli deset kilometrov od Meke in kjer ob hadžu poteka simbolično kamenjanje hudiča, zgradili pet nadstropij visoko pešpot. Gre za 950 metrov dolg in 80 metrov širok most, ki je stal 1,2 milijarde dolarjev. Z njim se želijo izogniti paniki med verni-

ki, ki je v preteklosti botrovala številnim smrtim.

Savdske oblasti so prav tako pozvale vlade po svetu, naj romanje omejijo na starejše od 18 in mlajše od 65 let. Po navedbah zdravstvenih delavcev, ki spremljajo prihode vernikov na letališče, je letos v kraljevino dopotovalo nekoliko manj otrok in starejših oseb kot v preteklosti, a do večjega upada tega deleža romarjev vendarle ni prišlo.

Pred hadžem pa je letos prišlo tudi do napetosti med Savdsko Arabijo in Iranom. Iranski vrhovni vodja Ajatola Ali Hamenej in predsednik Mahmud Ahmadinežad sta minul mesec na Rijad naslovila očitke, da naj bi savdske oblasti grdo ravnale z okoli 65.000 večinoma šiitskimi romarji iz Irana. Savdsko politično in versko vodstvo sta te očitke zanikala in obenem posvarila Teheran, naj hadža ne zlorablja v politične namene. Leta 1987 je sicer v nemirih, v katere so bili vpleteni iranski romarji, umrlo več kot 400 ljudi.

Romanje v Meko je eden od petih stebrov muslimanske vere. Koran predpisuje, da mora vsak musliman, ki je fizično sposoben in si lahko privoščiti potovanje, vsaj enkrat v življenju opraviti romanje v Meko, rojstni kraj preroka Mohameda. Hadž v simboličnem smislu predstavlja tudi sodni dan, na katerega se bo moral vsak musliman v skladu z islamskim naukom pred Alahom zagovarjati za svoja dejanja. (STA)

EU - Poročilo Posledice podnebnih sprememb

BRUSELJ - Če bi se podnebne spremembe, ki se pričakujejo za leto 2080, zgodile danes, bi lahko EU stale od 20 do 65 milijard evrov na leto, ugotavlja Evropska komisija v poročilu, objavljenem včeraj v Bruslju. Najhuje naj bi globalno segrevanje prizadelo jug Evrope, resno škodo pa naj bi utrpel tudi južni del srednje Evrope, kamor je uvrščena Slovenija.

Višina stroškov je izračunana na podlagi ocen, za koliko se bo povečalo globalno segrevanje - po ocenah avtorjev poročila naj bi se za od 2,5 do 5,4 stopinje Celzija. Pri teh izračunih so upoštevani štirje elementi, ki so najbolj odvisni od podnebnih sprememb: kmetijstvo, poplavljanje rek, obalni sistemi in turizem.

Ugotovitve je objavil Skupni raziskovalni center (JRC) Evropske komisije v študiji o projekcijah vpliva podnebnih sprememb na omenjena štiri področja evropskega gospodarstva, v primeru, da evropske države ne bodo ustrezno ukrepale v boju proti podnebnim spremembam.

Države EU so v študiji razdeljene v pet regij: jug Evrope (Portugalska, Španija, Italija, Grčija in Bolgarija), južni del srednje Evrope (Slovenija, Francija, Avstrija, Češka, Slovaška, Madžarska in Romunija), severni del srednje Evrope (Belgija, Nizozemska, Nemčija in Poljska), sever Evrope (Danska, Švedska, Finska, Estonija, Latvija in Litva), v posebni skupini pa sta Irska in Velika Britanija. Malta, Ciper in Luksemburg v študijo niso vključeni.

Gospodarska blaginja Evropejcev, ki se je doslej povečevala za približno dva odstotka na leto, naj bi se zaradi podnebnih sprememb povečevala manj - v primeru dviga temperature za 2,5 stopinje Celzija bi se lahko rast blaginje v povprečju na leto zmanjšala za 0,2 odstotne točke, v primeru zvišanja za 5,4 stopinje Celzija pa bi se rast blaginje v povprečju na leto prepolovila.

Najbolj naj bi podnebne spremembe prizadele jug Evrope, ki naj bi se rast blaginje upočasnila za 0,3 do 1,6 odstotne točke. Najbolj naj bi bilo prizadeto kmetijstvo, v turizmu pa bi lahko izgubili do pet milijard prihodkov na leto.

Negativno, a v manjši meri, bi bil prizadet tudi severni del srednje Evrope. Ta regija naj bi beležila upad rasti blaginje za od 0,3 do 0,7 odstotne točke. Najhuja škoda naj bi bila na obalnih območjih, kjer naj bi poplavljanje morja prizadelo okoli 2,4 milijona ljudi več kot sedaj. Vpliv na turizem pa naj bi bil pozitiven - do štiri milijarde dodatnih prihodkov.

V južnem delu srednje Evrope, kamor sodi tudi Slovenija, naj bi se rast blaginje zmanjšala za od 0,1 do 0,6 odstotne točke, največ težav bi bilo zaradi poplavljanja rek in škode na obalnih območjih. Turizem pa bi imel v primeru najtoplejšega scenarija dodatnih deset milijard evrov prihodka na leto.

Na Irskem in v Veliki Britaniji bi bile razmere podobne kot v srednji Evropi, severni del Evrope pa bi bil edina regija EU, kjer je pričakovati krepitev rasti blaginje za od 0,5 do 0,7 odstotne točke, ne glede na to, za koliko se bo segrevalo ozračje.

Ob tem avtorji poročila poudarjajo, da bi lahko bili vsesplošni stroški še večji, saj se študija osredotoča samo na štiri omenjene gospodarske sektorje.

Delne rezultate projekta je Evropska komisija uporabila tudi pri pripravi bele knjige o prilaganju podnebnim spremembam, objavljene aprila letos. Avtorji poročila poudarjajo tudi, da je treba pri tolmačenju rezultatov upoštevati dejstvo, da so to prve ocene in da je pri razlaganju podnebnih sprememb veliko nejasnosti. (STA)

LJUBLJANA - Mozart in Rossini v Drami

V soboto in nedeljo Gledališki direktor in Ženitna pogodba

V ljubljanski Drami bo to soboto premiera komedije z glasbo v enem dejanju Gledališki direktor (Der Schauspieldirektor oder Mozart und Schikaneder) Wolfganga Amadeusa Mozarta in burke v enem dejanju Ženitna pogodba (La cambiale di matrimonio) Gioacchina Rossinija. Sodelujeta SNG Opera in balet Ljubljana in Slovensko komorno glasbeno gledališče. Premiero so večer predstavili v vadbenih prostorih SNG Opera in balet Ljubljana. Slovensko komorno glasbeno gledališče od svoje ustanovitve leta 1996 pomembno prispeva k uveljavljanju komorne glasbeno-gledališke umetnosti, za kar ima posebne zasluge njegov nekdanji dolgoletni predsednik dr. Henrik Neubauer.

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791) je od leta 1767 do 1791 napisal 20 oper. Naročnik Mozartove komedije z glasbo, nastale izpod peresa libretista Gottlieba Stephanieja, Gledališki direktor, ki komično obravnava navadnim smrtnikom nevidno življenje v odskrem zakulisju oziroma zapleteno razmerje med glasbo in besedilom, je bil sam avstrijski cesar Jožef II.

Delo je bilo prvič uprizorjeno 7. februarja 1786 na provizoričnem odru

v oranžeriji dvorca Schönbrunn in naletelo na sijajen odziv. Z leti je bila na številnih odrih izvedena množica njegovih predelav. V Ljubljani je bilo delo prvič izvedeno v nemščini, in sicer 26. novembra 1867 v Nemškem deželnem gledališču. V slovenščini, prevod je oskrbel Neubauer, so Gledališkega direktorja prvič izvedli 12. junija 2006 v produkciji Slovenskega komornega glasbenega gledališča.

V nasprotju z Mozartovo priložnostno enodejanko je bila prva opera buffa Ženitna pogodba Gioacchina Antonia Rossinija (1792-1868) uprizorjena kot del redne sezonske ponudbe beneške opere Teatro San Mose. Burko v enem dejanju je skladatelj napisal po libretu Camilla Federicija, ko je bil star komaj 18 let.

Jasno začrtana zgodba o papirnatih poroki, liki in razmerja med njimi, preprost konflikt, humoren zaplet in srečen razplet so Rossiniju ponujali notranje odlično strukturirano osnovo, ki pa je za učinkovit končni izdelek zahtevala tudi dobrega skladatelja-dramaturga. Prav v tem je Rossini, ki je premiero vodil kar sam kot maestro al cembalo, nemudoma dokazal svoj talent. Premiera Ženitne pogodbe 3. novembra 1810 je pomenila začetek kariere

umetnika, ki je igral ključno vlogo pri prenovi italijanske opere. V Sloveniji so Ženitno pogodbo v skrajšani obliki v slovenščini prvič izvedli študentje Akademije za glasbo v Ljubljani 28. maja 1985.

V novi slovenski uprizoritvi dveh zabavnih glasbenih enodejank se bodo ob spremljavi orkestra SNG Opera in balet Ljubljana predstavili solisti ljubljanske Opere kot tudi kopica mladih pevcev, ki si šele utirajo pot.

V Gledališkem direktorju bodo nastopili Zdravko Perger, Slavko Savinšek, Sebastian Podbregar, Matej Vovk, Andrej Debevc, Dejan Vrbančič, Valentina Čudnova k. g., Rebeka Radovan, Vera Danilova k. g. in Theresa Plut k. g.

V Ženitni pogodbi pa bodo peeli Ivan Andres Arnšek, Jože Vidic, Kaja Konvalinka k. g., Urška Žizek, Sebastian Podbregar, Martin Sušnik k. g., Jure Počkaj k. g., Robert Vrčon, Saša Čano, Zoran Potočan, Elena Dobravec in Barbara Sorč.

Predstavi, ki bosta na sporedu 28. in 29. novembra 2009 ob 19.30, bodo na velikem odru SNG Drama Ljubljana uprizorili v režiji dr. Henrika Neubauerja ter pod budno dirigentsko taktirko maestra Igorja Švare. (STA)

KRANJ Premiera Steklene menažerije

Pred današnji premiero drame Steklena menažerija Tennesseeja Williamsa v izvedbi kranjskega Prešernovega gledališča so glavni akterji v predstavi na tiskovni konferenci spregovorili o ključnih značilnostih drame in uprizoritve same. Gre za dramo spomina, realistično delo, ki v center sveta po mnenju režiserja Damirja Zlatarja Freya postavlja družino. Predstava, ki so jo v Prešernovem gledališču pripravljali tri mesece, v ospredje postavlja zgodbo o delavski družini, ki jo oče zapusti, tako da mati ostane sama s hčerko in sinom. Sama drama je nastala leta 1943, ko je bila v svetu, tako kot danes, aktualna recesija in tudi zato umestitev te drame v letošnji reper-toar predstav Prešernovega gledališča ni naključen.

Kot je na novinarski konferenci dejal Frey, je Williams avtor, ki zahteva več časa in si obenem to tudi služi. Dramaturginja Marinka Postrak pa je dejala, da se recesija odslkiva v zelo subtilno napisanih in zrežiranih odnosih med ljudmi. Glede aktualnega pojma recesije pa je direktor Prešernovega gledališča Borut Veselko dejal, da se ta odraža ne le v gospodarski oz. ekonomski sferi, ampak tudi v medčloveških odnosih. (STA)

stavbi je na ogled stalna razstava »Vojšči svetega Jurija - Svobodni može, zemljiški gospodje, premožni lastniki«; od ponedeljka do petka med 11.00 in 13.00, ob ponedeljkih in sredah tudi med 16.00 in 18.00; informacije na tel. 0481-966904.

SLOVENIJA

SEČOVLJE

Krajinski park Sečoveljske soline: odprto vsak dan od 8.00 do 20.00, na ogled film o solinah, slikarska razstava ter sprehod po solinski poti z obiskom multimedijskega centra. Vstopna točka je na Seči.

PADNA

Galerija Božidarja Jakca: grafike in risbe Božidarja Jakca in arheološke najdbe stare Padne, stalni razstavi. Ključne galerije na voljo v Padni pri hiši št.1 (Pucer), 0038665-6725028.

LOKEV

Vojaški muzej Tabor: stalna razstava orožja in opreme. Ogled je možen ob sobotah in nedeljah od 10.00 do 12.00 in od 14.00 do 17.00, za najavljene skupine tudi izven urnika. Informacije: Srečko Rože, 05/7670581, 041/516586.

TOMAJ

Kosovelova domačija in soba Srečka Kosovela: ogled je možen vsako nedeljo med 14.00 in 16.00 ali po predhodnem dogovoru. Informacije: Dragica Sosič (05/7346425).

ŠTANJEL

Grad Štanjel, Galerija Lojzeta Spacala: Lojze Spacal - stalna razstava grafik. Odprto od 10.00 do 14.00, ob sobotah in nedeljah od 10.00 do 18.00, ob ponedeljkih zaprto.

Stolp na vratih: razstava slik Janeza Mohoriča. Razstava bo predvidoma na ogled do sredine novembra. Odprto od torka do nedelje od 10.00 do 18.00

Vsako nedeljo, izpred cerkve v Štanjelu ob 15.30, do konca oktobra: nedeljsko turistično vodenje za individualne obiskovalce vključuje ogled gradu Štanjel, galerije Lojzeta Spacala, cerkve sv. Danijela, Kraške hiše, Stolpa na vratih in Ferrarjevega vrta. Ogled poteka približno 90 minut.

AJDOVŠČINA

Vojašnica Janka Premrla Vojka: vojaški muzej, orožje, oprema, dokumenti, osebni predmeti vojakov s soške fronte, stalna razstava.

MIREN

Galerija Oskarja Kogoja: na ogled monografska zbirka ter prostori obnovljenega materinega doma, Miren, št. 125.

NOVA GORICA

Muzejske zbirke Goriškega muzeja: Grad Kromberk od ponedeljka do petka od 8. do 19. ure, ob sobotah zaprta, ob nedeljah in praznikih pa od 13. do 19. ure; Sv. Gora ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10. do 18. ure; Grad Dobrovo v ponedeljek zaprta, od torka do petka od 8. do 16. ure, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 13. do 17. ure; Kolodvor od ponedeljka do petka po urniku Turistične agencije Lastovka, ob sobotah od 12. do 19. ure, ob nedeljah pa od 10. do 19. ure. Najavljene skupine si lahko zbirke ogledajo tudi izven urnika (tel. 003865-3359811).

KANAL

V Melinkih na št. 5 je na ogled stalna razstava etnološko-rezbarske zbirke Franca Jerončiča.

Mestni muzej: odprto vsak dan od 9.00 do 18.00.

TOLMIN

Tolminska muzejska zbirka: od ponedeljka do petka od 9.00 do 15.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 13.00 do 17.00.

KOBARID

Kobariški muzej: na ogled je stalna muzejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan od 9.00 do 18.00.

TRENTA

Trentarski muzej: razstava o Triglavskem narodnem parku in etnološka zbirka, stalni razstavi. Urnik: vsak dan od 10.00 do 18.00.

LJUBLJANA

Muzej novejši zgodovine: na ogled je stalna razstava Slovenci v XX. stoletju. Muzej je odprt od 10.00 do 18.00.

Galerija CD: do 15. decembra bo na ogled razstava Dušana Tršarja pod naslovom "Retrospektivna kiparska razstava".

Mala galerija: do 20. decembra je na ogled fotografska razstava Benke Pulko pod naslovom: »Črno-bela mavrica«.

GLEDALIŠČE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Orazio Bobbio - La Contrada

Loretta Goggi: »S.p.A. Solo per Amore« / Režija: Gianni Brezza. Urnik: jutri, 27. in v soboto, 28. ob 20.30 ter v nedeljo, 29. novembra ob 16.30.

Stalno gledališče FJK Rossetti

»Storia di un astronauta« / Režija: Fabio Poggiali, nastopa: Fabio Poggiali. Urnik: danes, 26. in jutri, 27. ob 21.00, v soboto, 28. ob 21.00 ter v nedeljo, 29. novembra ob 17.00.

»La passione secondo Luca e Paolo« / Nastopata Luca Bizzarri in Paolo Kesisoglu. Režija: Giorgio Gallione. Urnik: danes, 26. novembra ob 20.30.

Edmond Rostand: »Cyrano de Bergerac« / Nastopajo: Massimo Popolizio, Stefano Alessandroni, Roberto Baldassari, Luca Bastianello, Giovanni Battaglia in Luca Campanella. Režija: Daniele Abbado. Urnik: v torek, 1. ob 20.30, v sredo, 2. ob 16.00, od četrta, 3. do sobote, 5. ob 20.30 ter v nedeljo 6. decembra ob 16.00.

SLOVENIJA

KOMEN

Kulturni dom

V nedeljo, 29. novembra ob 18.00 / Nataša Otrin: »Internat«, drama. Režija: Maja Poljanc. Gledališka skupina MAK kulturnega društva »Svoboda Deskle«.

LJUBLJANA

SNG Drama

Veliki oder

Danes, 26. novembra ob 19.30 / Andrej Rozman Roza in davor Božič: »Neron«.

V ponedeljek, 30. novembra ob 18.00 / Andrej Rozman Roza in davor Božič: »Neron«.

V torek, 1. decembra ob 19.30 / Thomas Middleton in William Rowley: »Premenjave«.

V sredo, 2. decembra ob 19.30 / Sebastjan Horovat; Andreja Kopač in Eva Nina Lampič: »Pot v Jajce«.

V četrtek, 3. decembra ob 19.30 / Drago Jančar: »Niha ura tiha«.

Mala drama

Danes, 26. novembra ob 20.00 / Evripid: »Helena«.

Jutri, 27. in v soboto, 28. novembra ob 20.00 / Dušan Jovanović: »Življenje podeželskih plejbojev po drugi svetovni vojni«.

V ponedeljek, 30. novembra ob 20.00 / Evripid: »Helena«.

V torek, 1. decembra ob 20.00 / Samuel Beckett: »Gledališka skica II / Igra«.

V sredo, 2. decembra ob 20.00 / Yasmina Reza: »Bog masakra«.

V četrtek, 3. decembra ob 20.00 / Tho-

mas Bernhard: »Moč navade«.

V petek, 4. in v soboto, 5. decembra ob 20.00 / Julian Barnes: »Prerekanja«.

Mestno gledališče ljubljansko

Veliki oder

Danes, 26. novembra ob 19.00 / Peter Stone, Jule Styne in Bob Merrill: »Sugar - nekateri so za vroče«.

Jutri, 27. novembra ob 19.30 / Matjaž Zupančič: »Reklame, seks in požrtija«.

V soboto, 28. novembra ob 19.30 / Dragica Potočnjak: »Za naše mlade dame«.

V sredo, 2. ob 19.30 in v sredo, 3. decembra ob 20.00 / Steven sater in Duncan Sheik: »Pomladno preburjenje«.

V petek, 4. decembra ob 19.30 / Matjaž Zupančič: »Reklame, seks in požrtija«.

V soboto, 5. decembra ob 19.30 / Steven sater in Duncan Sheik: »Pomladno preburjenje«.

V nedeljo, 6. decembra ob 19.30 / Peter Stone, Jule Styne in Bob Merrill: »Sugar - nekateri so za vroče«.

Mala scena

Jutri, 27. novembra ob 20.00 / Eric-Emmanuel Schmitt: »Mali zakonski zločini«.

V soboto, 28. novembra ob 20.00 / Andrej Jus: »Balade za vsakdanjo rabo«.

V petek, 27. novembra ob 20.00 / Eric-Emmanuel Schmitt: »Mali zakonski zločini«.

V soboto, 28. in v ponedeljek, 30. novembra ob 20.00 / Andrej Jus: »Balade za vsakdanjo rabo«.

V sredo, 2. decembra ob 20.00 / Eric-Emmanuel Schmitt: »Mali zakonski zločini«.

V četrtek, 3. decembra ob 18.00 / Gregor Čušin: »Hagada«.

V soboto, 5. decembra ob 20.00 / Eric-Emmanuel Schmitt: »Mali zakonski zločini«.

Slovensko mladinsko gledališče

Danes, 26. novembra ob 9.30 / Nada Rusjan Bric: »Eda - zgodba bratov Rusjan«.

Šentjakobsko gledališče

Jutri, 27. in v soboto, 28. novembra ob 19.30 / »Tičja kletka« (komedija) režija in priredba Gašpet Tič.

V sredo, 9. decembra ob 18.00 / D. Perne: »Dogodivščine dvornega norčaka Ferdinanda«.

GLASBA

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi

Giuseppe Verdi: »Il trovatore« Urnik: jutri, 27. ob 20.30 ter v soboto, 28. novembra ob 17.00.

Stalno gledališče FJK Rossetti

V soboto, 28. ob 20.30 in v nedeljo,

29. novembra ob 16.00 / »La dame aux camelias«. Nastopa balet praške Opere. Urnik: v soboto, 28. ob 20.30 in v nedeljo, 29. novembra ob 16.00.

V ponedeljek, 30. novembra ob 20.30 / Egner trio: F. Mendelsohn: »Trio op. 66«; A. Piazzola: »The four seasons«; J. Brahms: »Trio op. 8«.

WUNDERKAMMER

Festival antične glasbe

V soboto, 28. novembra ob 20.30 Grad Svetega Justa - dvorana koncertov / »Come chiara luce del giorno«.

Nastopa nizozemska skupina »Red Rose Four«.

TREBČE

Cerkev Sv. Andreja

V nedeljo, 29. novembra ob 18.00 / Nastopajo: ženska vokalna skupina Cappella Civica Sv. Justa, Marko Feri - kitara in Giorgio Marcossi - flavta, dirigent: Marco Sofianopulo.

TRBIŽ

Občinsko gledališče

V torek, 1. decembra ob 20.45 / Nastopata: Veronika Eberle - violina in Oliver Schnyder - klavir.

GORICA

Kulturni dom

Danes, 26. novembra ob 20.30 / v okviru »8-letnice Kulturnega doma v Gorici« koncet zbora »Carmina slovenica« iz Maribora.

Kulturni center Lojze Bratuž

Goriška stolnica

V soboto, 28. novembra ob 20.00 / »Visoka pesem«, nastopa skupina Musicum z mezosopranistko Eriko Reguljovo, baritonistom Eugeniom Legiadrijem Gallanijem in organistom Marcom Colello, prvič bodo izvedli oratorij »Il cantico dei cantici«.

SLOVENIJA

LJUBLJANA

Cankarjev dom

Danes, 26. in jutri, 27. novembra ob 19.30 Gallusova dvorana / Orkester Slovenske filharmonije: dirigent: Giordano Bellincampi; solistka: Alisa Weilerstein - violončelo.

SNG Drama

V soboto, 28 in v nedeljo, 29. novembra ob 19.30 / Wolfgang Amadeus Mozart / Gioacchino Rossini: »Gledališki direktor / Ženitna pogodba«.

Šentjakobsko gledališče

Kino Šiška - Prostor urbane kulture **Danes, 26. novembra ob 21.00 /** nastopa skupina »Yu Go! Serija (3. del)«.

V nedeljo, 13. decembra ob 21.00 / nastopa: »The Kilimanjaro Darkjazz ensemble« in »Bong-Ra«.

V torek, 15. decembra ob 19.00 / nastopa skupina Noctiferia / predstavitev nove plošče "Death Culture" / Nastopata še skupini: Dickless Tracy in Mordenom.

ODBOJKA - Končno razrešili vprašanje trenerja do konca sezone B2-lige

Drasič na klopi Televite nasledil samega sebe

»Ostajam, da rešim društvo iz zagate« - Martin Maver pomočnik - Z okrepitvijo na krilu bi imeli več možnosti

Moštvo Televite Trieste Volley 2010, ki nastopa v državni B2-ligi, bo do konca sezone vodil prof. Franko Drasič, ki se tako iz »časnega« spreminja v »dokončnega« krmarja ekipe. Drasič je pred dvema tednoma prevzel mesto Edija Bosicha, ki je po začetnih slabih rezultatih odstopil, v tem času pa je vodstvo ekipe neuspešno iskalo nekoga, ki bi ga zamenjal, saj je sam takoj sporočil, da je pripravljen pomagati le za omejeno obdobje. Še po sobotni tekmi, na kateri je sicer moštvo Sloge Tabor po petih zaporednih porazih doseglo svojo prvo prvenstveno zmago, je v šali izjavil, da kar se njega tiče, je bil to labodji spev. »Naposled sem se odločil, da ostanem, da rešim društvo iz zagate,« je povedal včeraj Drasič, potem ko se je v jutru jih urah še zadnjič pogovoril z vodstvom Televite.

Priznanemu zamejskemu trenerskemu veteranu bo odslej kot pomočnik stal ob strani Martin Maver, ki je imel doslej v ekipi le vlogo kondicijskega trenerja. »To, da dobim pomočnika na treningih, in Maverju povsem zaupam, je bil eden od pogojev, saj telesno ne bi mogel držati celotnega treninga,« je priznal Drasič in še dodal, da se za društvo rade volje žrtvuje, ker se mu zdi škoda, da bi se sezona članskega moštva v B2-ligi povsem izjalovila.

»Ne obljubljam obstanka, temveč le delo po mojih najboljših močeh,« nam je povedal Drasič. Po njegovem mnenju se je za Televite sezona očitno rodila pod nesrečno zvezdo.

»Storjene so bile napake, nobenega pa nočem kriviti zaradi tega. Dejstvo pa je, da je bil učinek na prvih štirih tekmah katastrofalen. Ekipa sicer po kakovosti ne sodi v vrh lige, vendar tudi ni tako slaba, kot se morda zdaj zdi. Potrebno pa je, da se igralci zdaj maksimalno potrudijo in držijo dogovorov pred tekmo. Če komu ni prav, ga ne bomo zadržali,« je poudaril Drasič, sicer pa priznal, da so tudi tehnične pomanjkljivosti, ki jih lahko odpravijo samo s tem, da dobijo vsaj še enega močnega igralca.

»Potrebovali bi še enega krilnega tolkača, nekoga, ki tako kot Corazza v vlogi korektorja, zna prebijati nasprotnikovo obrambo, ker se je pokazalo, da je Mari predvsem dober v polju, poleg tega pa še ne vemo, ko-

liko časa ne bo mogel igrati Andrea Vatovac (poškodovan si je hrbet, op. ur.) S tem, da vodstvu ni uspelo najeti profesionalnega trenerja, bi mogoče lahko zdaj pomislilo na okrepitve, čeprav se zavedam, da ni denarja, za nas pa je predvsem pomembno, da društvo ne zabrede v finančne težave in se obdrži,« je še povedal novi-stari trener drugoligaša, ki ga v prihodnjem, nedeljskem krogu čaka delni derbi v Cordenonsu.

Pred včerajšnjo rešitvijo že preveč časa trajajočega brezvladja, je vodstvo ekipe razmišljalo o različnih trenerskih alternativah. Med številnimi imeni, o katerih se je govorilo, sta bili še posebno zanimivi imeni znanega tržaškega trenerja in nekdanjega prvoligaša Giorgia Manzina (ponudbo je zavrnil) ter nekdanjega igralca, jugoslovanskega reprezentanta, reprezentančnega in prvoligaškega trenerja Vladimirja Jankovića, ki pa je bil za klubske žep preprosto predrag. (ak)

Prof. Drasič je v svoji dolgoletni trenerski karieri vodil že številna naša članska in mladinska moštva, zato je mogoče prava oseba na pravem mestu za reševanje Televite 2010 iz rezultatske krize

KROMA

NOGOMET - Zaostala tekma promocijske lige

Poraz Vesne v Križu

V drugem polčasu ji je z Leonejem uspelo le zmanjšati zaostanek 2:0 - Zdaj na četrtem mestu - Krstni nastop Gorana Kerpana

Obvestila

OOZUS vabi člane na izredni občni zbor, ki bo v torek, 1. decembra 2009 ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicu domu Alberta Sirkca v Križu. Sledil bo redni občni.

AO SPDT obvešča, da bo plezalna stena v športnem centru Zarja v Bazovici odprta s sledečimi urniki: ponedeljek: 19:00 - 21:00; torek: 20:00 - 22:00; sreda: 10:00 - 12:00 in 20:00 - 22:00; četrtek: 20:00 - 22:00; petek: 20:30 - 22:30. Informacije po telefonu: 3408597787 (Goran) ali na www.spdt.org/stenca/dettaqlionews/id/256.

AŠD SK BRDINA obvešča, da se bodo tudi v letošnji zimski sezoni odvijali tečaj smučanja. Informacije lahko dobite na sedežu društva, Repentaborska ul. 38 na Opčinah, ob ponedeljkih od 20.00 do 21.00 ure. Tel.: 347-5292058 (SK Brdina), 347-4421131 (Valentina Suber), www.skbrdina.org, info@skbrdina.org.

SK DEVIN prireja Šolo smučanja in deskanja v sezoni 2009/2010 v kraju Forni di Sopra vsako soboto in nedeljo od 9. oz. 10. januarja 2010. Tečaj so namenjeni otrokom in odraslim. Možnost avtobusnega prevoza in najema smučarske opreme. Vpisovanje do vključno 21. decembra 2009 na info@skdevin.it, na 348 1334086 in pri Alternativa Sport 040 209873.

Emiliano Leone

KROMA

Vesna - Martignacco 1:2 (0:1)

STRELEC: Leone 54. minuti
VESNA: Dovier, Bertocchi, Bibalo, Gulič, Degrassi, Leghissa, Cheber, Visintin (De Bernardi), Kerpan (Ronci), Leone, Guida (Donda). Trener: Veneziano.

Vesna ni prevzela ponovno vodstva v promocijski ligi, saj je v zaostalem srečanju izgubila. Z 18 točkami je zdaj na 4. mestu. Preloženo srečanje na domačem igrišču je bilo dvolično, saj je bilo v uvodnem delu več priložnosti, v drugem pa sta obe ekipi nekoliko upočasnili ritem. V uvodnih minutah je Vesna takoj prevzela pobudo in se golu približala z Bertocchijevim prostim strelom. Martignacco se je v nadaljevanju z raznoliko igro izkazal za kakovostnega tekmeca, Vesna pa se je hitri igri upirala z nevarnimi priložnostmi. Ob Guidi je bil nevaren še Gulič, ki je zadel prečko, nato pa še Leghissa: prvič je poskušal po prostem strelu z glavo usmeriti žogo v gol, nato pa mu strel v naprotnikova vrata ni uspel niti z nogo (po predložku iz kota). Le nekaj minut kasneje, pred koncem prvega polčasa, je Martignacco izkoristil priložnost in

ODBOJKA - Under 18 Prva točka za Brežanke

Tržaško-goriško prvenstvo Breg - Killjoy 2:3 (21:25, 23:25, 25:18, 25:16, 10:15)

BREG: Barut, Giacomini, Grgič, Kalin, Klun, Kraljič, Milič, Nadlišek, Novello, Palcich, Preprost, Zaccaria. **TRENERKA:** Breda Berzan.

Brežanke so s požrtvovalno in organizirano igro v tretjem in četrtem setu prišle do prve točke, na začetku in koncu tekme pa jim je zmanjkalo tudi kanček športne sreče, saj nikoli niso igrale slabo. Pohvalo zasluži zato vsa ekipa, posebno pa Sara Preprost, ki se je prvič preizkusila kot podajalka.

Libertas - Kontovel/Sokol 3:0 (25:19, 25:15, 25:13)

KONTOVEL/SOKOL: Ferluga, Škerlavaj, Zavadlav, Ravbar, Paoli, Gregori, J. in M. Briščik. **TRENERKA:** Veronika Zuzič

Odbojkarice Kontovela in Sokola so se tokrat pomerile z Libertasom, ki je v skupini A najboljši med tržaškimi ekipami. Kljub okrnjeni postavi so se mu naše igralkе dokaj dobro upirale, saj so učinkovito napadale in blokirale, težave pa so imele v obrambi.

Vrstni red: Millenium 12, Libertas 9, Volley 3000 8, Kontovel/Sokol 6, Killjoy 5, Triestina Volley 4, Breg 1. (T.G.)

s strelom d'Antonija po podaji Guadagnija prevzel vodstvo.

Dinamična igra obeh ekip se ni ponovila v drugem delu srečanja, v katerem je bilo manj priložnosti. Strelec in podajalec prvega gola Martignacca sta si v uvodu drugega polčasa zamenjali vloge: tokrat je po napaki Vesnine obrambe zadel Guadagni po podaji D'Antonija. Drugi zadetek (ki je bil tudi sad edine prave priložnosti nasprotnikov) je predramil Venezianove varovance, ki so nekaj minut kasneje zadel z Leonejem po podaji Leghisse. To je dalo Vesni nekaj zagona, a ne dovolj, da bi izenačila. Edino pravo priložnost za izenačenje je imel v 69. minuti Ronci. Pred končnim živžgom je sodnik izključil še trenerja Veneziana.

Omeniti velja krstni nastop Gorana Kerpana (letnik 1992) v ligi in začetni postavi.

IZJAVI PO TEKMI:

Milan Mikuš, trener: »V prvem delu je bil Martignacco boljši tekmelec, več priložnosti pa je imela Vesna. Po vodstvu z 2:0 so domači igralci skušali reagirati, a jim ni uspelo izenačiti. Gostje so v prvem delu predvajali hitro igro in Vesno zastavljali predvsem na desni, v nadaljevanju pa so se izkazali v obrambi. Vesna je igrala solidno, rezultat pa se mi zdi vsekakor pravičen.«

Max Grgič, igralec Vesne: »Izgubili smo tri pomembne točke, saj je bil nasprotnik premagljiv. Res škoda, saj smo imeli kar nekaj priložnosti. Nasprotnikova gola sta padla predvsem zaradi naših napak, obenem pa je bil Martignacco zelo soliden v obrambi. V naši postavitvi pa je očitno pomanjkanje špice, ki bi zaključevala priložnosti.«

Vrstni red: Buttrio, San Daniele in Martignacco 19, Vesna, Trieste Calcio in Juventina 18, Union 15, Gemonese, Ponziana in Lumignacco 13, Pro Gorizia 11, Staranzano in Villesse 10, Sovodnje 7, Centro Sedia 6, Pozzuolo 3.

ZAČETNIKI

Montuzza - Pomlad B 3:7 (1:4, 0:0, 2:3, za federacijo 1:3)

STRELCI: Kocman, Eva, Lončar, Gregori (2), Skivjani in Ghersinich.

POMLAD B: Paoli, Skivjani (Smotlak), Suppani, Eva (Ghersinich), Lončar, Gregori, Kocman. **TRENERJA:** Kos in Paolucci

V zaostali tekmi so igralci Pomladi postregli z dobrim nastopom. Pokazali so dobro igro in imeli veliko priložnosti. Dosegli so sedem zadetkov, kar štirikrat je strele odbila vratnica, mnoge žoge pa le za las niso končale v mrežo. Pohvalo zaslužijo tudi igralci Montuzze, ki so igrali v okrnjeni postavi.

NAMIZNI TENIS - Državni mladinski turnir

Krasovka Claudia Micolaucich je v Terniju osvojila drugo mesto

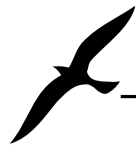
Ta konec tedna je bil za vse mladinske kategorije pingpongšev na sporedu drugi kvalifikacijski državni turnir, ki je predvideval na nedeljo še prestižno tekmovalje najboljših osem ali dvanajst z državnih lestvic in kvalificiranih tekmovalcev. V Terni se je Kras odpravil le z dvema predstavnicama, v zadnjem tednu se je morala odpovedati tekmovalcu Tjaša Kralj, ker je zbolela za virusno gripo. Tako sta nastopili le Tjaša Doljak in Claudia Micolaucich, ki pa sta častno branili barve Krasa. Na soboto je žal Tjaša Doljak izpadla iz tekmovalja že v skupini, saj je naletela na nosilko št. 3. Spopadla se je tudi z dvema igralkama, ki sta na državnih lestvicah veliko višje od nje. Povrh vsega njeno telesno počutje ni bilo najboljšo in je kljub borbenu pristopu morala priznati premoč nasprotnic.

Odlično se je izkazala Claudia Micolaucich. Z rezultatom na prejšnjem turnirju v Esteju ji je pripadalo mesto v Top 8 pri deklicah. Na nedeljskem tekmovalju je presešla vsa pričakovanja in je s šestimi zmagami in enim samim porazom zasedla drugo mesto za Veronico Mosconi (Pieve Emeneale). Kljub nihanju v učinkovitosti med napadom se je kar nekajkrat izvlekla iz težkega položaja in osvojila že skoraj izgubljene tekme. Trenerka Martina Milič je bila nad njeno igro in seveda nad borbenostjo Tjaše Doljak izredno zadovoljna in je obe pohvalila.

Krasovka Claudia Micolaucich (na 2. stopnički) je v Terniju ugodno presenetila

KOŠARKA - Pogovor s trenerjem Jadrana Qubik caffè Draženom Grbcem

Naša hiba je tudi ta, da se vsi dobro poznajo

Ekipa svoje pomanjkljivosti jemlje kot danost - Trenirajo trikrat tedensko zaradi nerazpoložljivosti dvoran

Po devetih krogih je Jadran Qubik caffè zbral tri zmage, porazov pa enkrat več. Zaradi razlike v prejetih in doseženih koših je ta teden na predzadnjem mestu pred Rovigom, ki ima le zmago manj. Da je letošnje prvenstvo zelo izenačeno, nam je potrdil tudi trener Dražen Grbac. Osem ekip leži v razponu dveh točk, kar pomeni, da bi lahko bil Jadran z zmago več na 8. mestu, torej teoretično že uvrščen v končnico za napredovanje.

Kako bi trener ocenil začetek?

Ocena je nedorečena. Nihamo v igri, tako da igramo zelo intenzivno, natančno in povsem enakovredno z najmočnejšimi ekipami, nastopijo pa tudi trenutki, ko igramo popolnoma zmedeno, neobčutljivo in neodločno. Naslednje tekme bodo odločilne, saj bodo pokazale, ali smo ekipa, ki lahko kakovostno igra celo tekmo in več tekem zapored, ali pa smo ekipa, ki je odvisna od dnevnega navdiha, ki lahko igra odločno ali pa popolnoma povprečno. Po tekmi s San Danielejem, kjer smo v drugem delu popolnoma popustili in bili torej sami krivi za poraz, smo se sestali z igralci. Fantom sem povedal, da so dolžni do samih sebe, da svojih soigralcev in do kluba odigrati vso tekmo tako kot je treba. Če je nasprotnik boljši, je poraz lahko upravičen, sicer pa ne. Ne sme se ponoviti, da tekmo izgubimo, ker smo mi odnevali.

Kako si razlagate dvolične nastope?

Na začetku smo izpostavljali, da je naša točka plus to, da se vsi igralci dobro poznajo. Sedaj pa menim, je to lahko tudi naša hiba. Svoje pomanjkljivosti namreč ekipa jemlje kot danost. Tako na primer, ko met gre ali je dnevna forma dobra, lahko premaga vsakogar, če pa na trojk ne zaveda, ne more zmagati. To pa ne more biti res, saj trojke niso edini izhod. Ekipa je dovolj kvalitetna in lahko na različne načine premaga nasprotnike. Ta blokada, ki se včasih pojavlja, je naš glavni nasprotnik.

Je bilo na zadnji tekmi boljše?

V Vidmu smo zmagali z urejeno igro v napadu. Nihče ni hotel sam reševati situacije, nismo preneglo zaključevali napadov, ampak smo igrali potrpežljivo, dinamično in smo sodelovali v napadu. Če je bil to znak, da je sestanek nekaj pripomogel, bo v naslednjih tekmah lahko lažje.

Ste imeli občutek, da se je po prvih tekmah trenerski stol zamajal?

Ne da bi jaz vedel. Odborniki nas stalno spremljajo in ocenjujejo, da je delo kakovostno. Zato menim, da je vprašanje rezultata, vprašanje časa. Mi smo ohranili mirno kri in nadaljujemo z našim delom. Naš rezultat bomo vsekakor me-

Jadran je v devetih krogih zbral tri zmage in šest porazov, lani je po enakem številu krogov zbral enak izkupiček

KROMA

rili na koncu, zdaj je še prezgodaj.

Ste pričakovali, da bo začetek tako težek?

Tisti, ki že dalj časa spremljajo prvenstvo, so presenečeni nad letošnjo izenačenostjo ekip. Na vsaki tekmi je lahko vsak zmagovalec. V ostalih skupinah tega ni.

So jadrancovi že osvojili nov koncept igre?

Osnovni kazalec je rezultat, ki pa ni tak, kot bi lahko bil. Čaka nas zato še veliko dela.

Vas je kdo od igralcev pozitivno presenetil?

Nihče ni presenetil ne pozitivno ne negativno. Vloge so enakomerno porazdeljene, tudi po minutah na igrišču. Že na začetku sem poudaril, da je naša moč v ekipi in tega prepričanja sem še zdaj. Kadar ekipa odigra dobro, si lahko naupamo uspehe, sicer pa ne, čeprav eden ali dva posameznika igrata odlično.

Med mladimi zaupate veliko Borutu Banu.

Priložnosti, ki jih je dobil, je dobro izkoristil. Po poškodbi se vrača v formo in prav gotovo bo še dobil priložnosti. Kot vsi drugi tudi sam pričakujem od njega veliko.

Alen Semec je s prejšnjim trenerjem igral manj.

Alenove značilnosti so take, da se je znotraj te igre s svojo umirjenostjo, požrt-

vovalnostjo in borbenostjo dobro znašel. Mislim, da minute, ki mu jih zaupam, absolutno zasluži.

Vsem dajete možnost, da igrajo. Več menjav pomeni tudi, da se igralci včasih sploh ne uspejo uigrati, tako da mogoče pokažejo manj od običajnega doprinosu.

Tudi to je možno, vendar je to fantom jasno, saj sem jim to pojasnil. Osnovno vodilo je, da igra ekipa. V trenutkih, ko igralec dobi priložnost, mora pokazati res veliko željo in uspešnost, da potem dobi večjo minuto. Če v tistih minutah, ki jih dobi, se ne izkaže in je negotov, mu je potem težko zaupati v odločilnih trenutkih.

Ali se Jadran lahko tehnično še izboljša?

Seveda. To pa je odvisno tudi od količine treninga. Zaradi nerazpoložljivih dvoran, treniramo trikrat tedensko. Ta teden (danes op. a.) in naslednji teden bomo odigrali dve trening-tekmi. Z eno aktivnostjo več, bo možno narediti kaj več.

Za naš dnevnik je Fergolia izjavil, da je v formi, športni direktor Rauber pa je to zanikal. V kakšni formi je torej igralec?

Redno trenira. V kakšni formi je, pa bomo videli tudi na trening-tekmi in potem bomo ocenili, ali je pripravljen, da konkurira za mesto v deseterici. Sicer se je sam odločil, da ne bo več konkuriral za deseterico.

Veronika Sossa

KOŠARKA - Promocijska liga

Četrta zmaga Doma, ki je še nepremagan

Doma - Edera 56:39 (16:13, 27:21, 44:29)

DOM: Voncina 3, Belli 3, Collenzini, Furlan 13, Cej 11, Čotar, Garra 10, Dornik, Kos, Bon 2, Kristancic 10, Zavadlav 4, trener Peter Brumen. SON: 20, PON: Garra, 3T: Cej 2, Garra, Furlan in Belli 1.

Domovci so dosegli že četrto zaporedno zmago in ostajajo tako v promocijski ligi nepremagani. Tokrat je v Kulturnem domu izgubila izkušena Edera, ki je v prvem polčasu spravila v težave še kar skromne domovce. Po dobrem začetku, ko so Brumnovi varovanci povedli s 7:2, se je v igri nekaj zataknilo. Domači igralci so v napadu mnogo grešili, večkrat so metali iz neizdelanih položajev, izgubljali pa so žoge kot za stavo (ob koncu tekme je bilo kar 15 izgubljenih žog). Gostje pa so znali številne Domove napake le delno izkoristiti, saj niso na tekmi nikoli prišli v vodstvo. V drugem polčasu so Brumnovi varovanci stopili na igrišče bolj zbrano in z dobrimi akcijami večkrat premagali nasprotnikovo grobo consko obrambo. Tako so si domači takoj priigrali vodstvo petnajstih točk, ki so jo nato znali mirno ohraniti do konca. V tem delu sta izstopala zlasti Cej in Furlan. Slednjega je treba tokrat izpostaviti zaradi doseženega dvojnega dvojčka, saj je trinajstimi točkami dodal deset skokov. V zadnji četrtini so domovci le upravljalci rezultata. Čeprav so Brumnovi varovanci ponovno zmagali, tokrat ne zaslužijo posebne pohvale, saj so odigrali grdo tekmo, kjer so pri obih ekipah vladale predvsem napake in velika živčnost. Ob omenjenemu Furlanu pa si pohvalo zasluži Kristancic, saj je lepo boril skozi celotno srečanje. (av)

DEŽELNO PRVENSTVO UNDER 19

Ronchi - Jadran Zadruga kraška banka 54:45 (10:10, 22:23, 31:30)

JADRAN: Košuta 6, Semolič 15, Valič 2, Kraus 2, Žužek 9, Starec, Majovski 3, Baldassi 7, Moscati 1, trener Danijel Šušteršič. TRI TOČKE: Baldassi in Semolič 1. Izključen: Semolič.

Jadrancovi so v deželnem prvenstvu zamudili novo ugodno priložnost za prvo zmago. Tekma proti povprečnim Ronkam je bila vse prej kot privlačna, obe ekipi sta ogromno zgrešili, površni sta bili tako v igri v polju kot pri izvajanju prostih metov. Tri četrtine so bili gostje povsem enakovredni domačinom, ki so v poslednjem delu le naredili malo manj napak kot Šušteršičevi fantje in tako potegnili daljši konec.

Vrstni red po 7. krogu: Ardita 14, Salesiani Don Bosco 12, Fogliano 10, Alba, Barcolana in Santos 8, Falconstar in Ronchi 4, Goriziana 2, Jadran ZKB 0.

PLANINSKI SVET

Izlet na Volnik

Tudi v pustem jesenskem vremenu utegne biti krajši izlet po Krasu izredno prijeten. Tak je bil tudi sprehod tržaških planincev v soboto, 21. novembra 2009. V zgodnjih popoldanskih urah se je zbrala lepa skupina planincev in se podla na Volnik. Sprehod po gozdu, odetem v jesenske barve, je nudil izletnikom pravi užitek. Na vrhu, ki v meglenem vremenu žal ni nudil posebnega razgleda, se je skupina ustavila ob kamnitem obeležju in se poklonila spominu na domačina, dragega prijatelja in dolgoletnega požrtvovalnega odbornika Marija Miliča. Sestopu je sledil postanek v Repniču, na Miličevi domačiji, kjer so njegovi sorodnimi izletnikom postregli s čajem in prigrizkom.

Izlet SPDT v dolino Šmagurke (Brkini)

SPDT vabi člane in prijatelje narave, da se udeležijo planinskega izleta, ki bo v nedeljo, 29. novembra 2009. Zbirališče bo v Bazovici pred cerkvijo ob 8. uri. Z osebnimi avtomobili se bomo peljali mimo Kozine v Tatre in naprej do Rjavč. Tu bomo pustili avtomobile in se napotili po lepi gozdni poti v dolino Šmagurke. Po kratkem postaneku pri nekdanjem mlinu, bomo nadaljevali pohod do nekdanje partizan-

Plezalci v Rovinju

ske bolnice in se vrnili do avtomobilov mimo kmetije Šmagur. Pot je krožna in nezahtevna. Predvideva se štiri ure zmerne hoje. Zaradi obilice listja pa priporočamo, da imajo udeleženci primerne čevlje in palice. Izlet vodi Slavko Slavec.

Izlet v neznanu

Tudi letos priraja Slovensko planinsko društvo iz Trsta tradicionalni izlet v neznanu. V društvenem koledarju se nahaja omenjeni izlet prav na posebnem mestu, v pozno-jesenskem času, ko so dnevi še posebno kratki. Ča

zato, ker ob tej priliki odbor običajno izbira zanimive, ne prezahtevne cilje v krajih, ki jih sicer, v poletnih mesecih ne bi obiskali, a so še posebno zanimivi in vredni oglada. Zgodnja tema in večerni mrzav pa sta kot nalašč za veselo in sproščeno druženje.

Letos bo izlet v neznanu v nedeljo, 13. decembra 2009. Tudi letos se bomo na izlet podali z avtobusom. Vpise sprejemata: Vojka, ki odgovarja na tel. št. 040 2176855 in Livio tel. št. 040 220155. Pohitite z vpisom.

Plezali so v Rovinju

Osemčlanska skupina članov al-

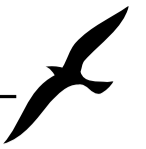

pinističnega odseka SPDT je uspešno izpeljala izlet v Rovinju, ki je pred mesecem dni odpadel zaradi neugodnih vremenskih razmer. Tečajniki in drugi člani so se v nedeljo 22. novembra odpeljali do istrskega mesteca, da bi se preizkusili na stenah tik ob morju. Tečajniki so pokazali že napredek in preplezali tudi težje smeri (do 5c), bolj izkušeni pa so se preizkusili na težavnostih od 6a do 7a+. Čeprav vreme jim tudi tokrat ni bilo naklonjeno (oblčano in hladno), je prevladovalo veselo vzdušje in navdušenje.

Urniki plezalne stene

Delovanje AO SPDT se bo sedaj nadaljevalo v telovadnici v športnem centru pri Zariji s sledečim urnikom: ponedeljek: 19:00 - 21:00; torek: 20:00 - 22:00; sredo: 10:00 - 12:00 in 20:00 - 22:00; četrtek: 20:00 - 22:00; petek: 20:30 - 22:30. Informacije na številki: 3408597787 (Goran) ali <http://www.spdt.org>.

KIA - Zdaj z novim zmogljivim turbodizlom

Sorento sodi v višji razred športnih terencev

Kupci lahko izbirajo med različicama 2WD ali 4WD - Tudi z motorjem na bencin in plin

Korejci so s svojimi avtomobilskimi ponudbami kar se da dinamični, kar dokazuje v sedanem trenutku še zlasti njihova KIA, ki je pred kratkim predstavila svoj novi Sorento na salonu v Frankfurtu, sedaj pa tudi v Italiji. Sorento, spričo svoje zunanosti, prostornosti, prožnosti, opreme in zmogljivosti, sodi v višji razred SUV. In pri Kii ne skrivajo svojih ambicioznih načrtov, glede njegove usode: napovedujejo namreč, de bodo prodali v letu 2010 kar 100 tisoč Sorentov, od katerih 18 tisoč samo v Evropi. Če jim bo to uspelo, spričo krize, ki pesti evropsko gospodarstvo, je še kar vprašljivo.

Druga generacija korejskega športnega terenca se ponaša z enostavno oblikovano, a zelo dinamično zunanostjo. Sorento je dolg kar 470, visok 174 in širok 188 cm, karoserija pa je tako oblikovana, da je na prvi pogled videti mnogo bolj kompakten, kot je v resnici. Notranjost je zelo udobna in sodobno oblikovana, vsa plastika je visokokvalitetna, armaturna plošča pa ima kovinske vstavke. Tudi v sedemsedežni različici je kabina zelo udobna in ima še dovolj prostora v prtljažniku.

Novi Sorento smo vozili ne samo v gostem turinskem prometu, temveč tudi po

prijetnih cestah turinskega zaledja. Kljub dolžini in višini je vožnja s Sorentom vse-skozi prijetna. V ostrih ovinkih se ne nagiba pretirano, kar pričča do dokajšnji togosti vzmetenja. Zelo dobro se je obnesel tudi novi 2,2-litrski štirivaljni turbodizel, ki so ga razvili Kiini strokovnjaki: zmore 197 KM in se lahko kosa tudi s sodobni šestvaljniki, saj zmore kar 436 Nm navora pri 1800 obratih v minuti. Motor je relativno lahek, saj je izdelan iz aluminija, skupni vod pa deluje s tlakom 1800 barov. Naj omenimo tudi neverjetno tiho in mirno delovanje motorja, kar gre pripisati tudi dvojni gredi, ki zmanjšuje tresenje. Odveč je, da navedemo, da je Sorento serijsko opremljen s filtrom za trde delce in da sta na voljo dve različici, s štirikolesnim ali dvokolesnim pogonom. Prva je neprimerno bolj primerna za tovrstno vozilo, čeprav se tudi druga še kar dobro odreže. Obe verziji tako tista s pogonom na zadnja kolesa kot 4WD sta lahko opremljeni ali s 6 stopenjskim ročnim, ali pa s šeststopenjskim samodejnim menjalnikom. Motor je že v skladu z evropskim normativom Euro5. Obstaja tudi različica ecoSUV, ki ima 2400-kubični motor na bencin in na utekočinjeni plin. Tudi slednja spoštuje normativ Euro5.

Pa še besedo o cenah: vstopna 2WD dizelska različica velja 30.450 evrov, najdražja dizelska 4WD izvedba pa 36 tisoč evrov, medtem ko velja 4WD model ecoSUV 32 tisoč evrov. Samodejni menjalnik dobite za doplačilo 1500 evrov.

Stran pripravil Ivan Fischer

NOVOST - Ponovil naj bi uspeh prejšnje verzije

Šesti rod Volkswagnovega golfa bogatejši za različico variant

Šesto generacijo modela Golf so predstavili jeseni leta 2008 in je takoj prešla najvišje ocene, še posebej za nadpovprečno raven kakovosti. V notranjosti je bila to predvsem armaturna plošča, s katero je Golf prestopil zgornjo mejo svojega razreda. Enaka armaturna plošča in in-

strumenti, vključno s serijskim večfunkcijskim prikazovalnikom in prikazom priporočene prestave, so zdaj uporabljene tudi v novem variantu, ki je po tri- in petvrtnem ter Golfu plus, četrta karoserijska različica nemške uspešnice. Poleg tega je bila od modela Golf prevzeta tudi no-

va generacija trikrakih volanov. Nova zasnova bo Golfu variant utrdila njegov sloves službenega karavana in obenem tudi prvega družinskega vozila.

Ob vstopu na trg bodo za Golf variant na voljo trije paketi opreme – trendline, comfortline in highline. Slednja predstavlja vrhunsko opremo in bo nadomestila dosedanjo različico sportline. Sprva bodo na voljo štirje bencinski motorji z močjo od 102 KM do 160 KM in trije dizelski motorji. Dizelski agregati zadnje generacije TDI s sistemom vbrizgavanja goriva preko skupnega voda razvijejo moč 90 KM, 05 KM in 140 KM) Pri različici s 105 KM je možno kot dodatno opremo naročiti tudi paket BlueMotion Technology. Tako se že tako nizka povprečna poraba goriva s 4,5 litrov (CO₂: 119 g/km) zniža na 4,2 litra na 100 prevoženih kilometrov (CO₂: 109 g/km). Pri obeh najmočnejših bencinskih motorjih (TSI s 120 KM in TSI s 160 KM) in obeh turbodizelskih motorjih z vbrizgavanjem goriva preko skupnega voda (TDI s 105 KM in TDI s 140 KM) je opcijsko na voljo avtomatski menjalnik DSG.

ELEKTRIČNI POGON

Japonsko-francoski električni trojčki

Nič litrov bencina, nična emisija CO₂, nič hrupa! Citroën z vozilom C-zero širi svojo ponudbo v razredu manjših vozil s 100 odstotnim električnim pogonom.

Francoska grupa PSA (Citroën-Peugeot) nadaljuje sodelovanje z japonskim Mitsubishijem, ki je že obrodilo pozitivne sadove. Iz francosko-japonskega sodelovanja so tako najprej nastali trije trojčki SUV, outlander, C-croser in 4007, sedaj pa so tu trije povsem električni malčki, Mitsubishijev i-Miev, Peugeotov ion in

nazadnje tudi Citroenov C-zero. Trojčki v dolžino merijo 3,48 metra, sposobni so prevažati štiri potnike in do 166 litrov prtljage. Pri tem delujejo izključno na električno energijo. Sinhronski električni motor razvije 47 kilovatov oziroma 64 KM, ter največji navor 180 Nm. Polnjenje akumulatorskih baterij poteka preko navadne vtičnice in traja 6 ur. Poleg tega pa je možno v samo 30 minutah napolniti 80 % baterije prek priključka za hitro polnjenje. Najvišja hitrost znaša 130 km/h, pospešek do 100 km/h pa 15 sekund.

Citroenov električni mestni malček bo naprodaj v zadnjem tromesečju leta 2010 in je poleg modela Berlingo First Electricque, ki je plod sodelovanja s podjetjem Venturi, drugo Citroënovo vozilo na električni pogon. Na francoskem trgu bosta oba modela deležna vladnega bonusa v višini 5.000 evrov.

Rai Tre**SLOVENSKI PROGRAM****Za Trst:** na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)**Za Gorico:** na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

- 18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.25 Tv Kocka: Pot v vesolje - Mars
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Alpe Jadran, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik SLO 1

Rai Uno

- 6.00 Aktualno: Euronews
6.05 Aktualno: Anima Good News
6.10 Nad.: Julia
6.30 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije
10.00 Aktualno: Verdetto finale
11.00 Aktualno: Occhio alla spesa
11.25 Dnevnik in vremenska napoved
12.00 Variete: La prova del cuoco
13.30 17.00, 23.30 Dnevnik
14.00 Dnevnik - Gospodarstvo
14.10 Variete: Festa italiana
16.15 Aktualno: La vita in diretta
16.50 Dnevnik - Parlament
17.10 1.40 Vremenska napoved
18.50 Kviz: L'eredità (v. C. Conti)
20.30 Kviz: Affrai tuoi
21.10 Nan.: Don Matteo 7
23.35 Aktualno: Porta a porta
1.10 Nočni dnevnik

Rai Due

- 6.00 Aktualno: Cercando cercando
6.15 Aktualno: Tg2 Si viaggiare
6.25 Aktualno: Capitani in mezzo al mare
6.55 Aktualno: Quasi le sette
7.00 Variete: Cartoon Flakes
9.35 Nan.: Tracy & Polpetta
9.50 Aktualno: Dieci minuti di... programmi dell'accesso
10.00 Aktualno: Tg2 punto.it
11.00 Variete: I fatti vostri
13.00 Dnevnik in rubrike
14.00 Aktualno: Il fatto del giorno
14.45 Aktualno: Italia sul Due
16.10 Nan.: La signora del West
17.40 Variete: Art Attack
18.05 Dnevnik - Kratke vesti, športne vesti in rubrike
19.00 1.25 Talent show: X Factor (v. F. Facchinetti)
19.35 Nan.: Squadra speciale Cobra 11
20.25 Žrebanje lota
20.30 23.20 Dnevnik
21.05 Aktualno: Annozero (v. M. Santoro)
23.35 Variete: Il sorriso di Palco e Retro-palco - Il gruppetto show

Rai Tre

- 6.00 8.00 Dnevnik - Rai News 24, vmes Il caffè di Corradino Mineo, Italia, istrucioni per l'uso
8.15 Dok.: La Storia siamo noi
9.15 Aktualno: Figu - Album di persone notevoli
9.20 Aktualno: Cominciamo Bene
12.00 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti
12.25 Aktualno: Tg3 Chièdiscena
12.45 Le storie - Diario italiano
13.10 Nad.: Vento di passione
14.00 19.00 Deželni dnevnik, vremenska napoved in rubrike
15.10 Dnevnik - kratke vesti
15.15 Variete: Trebisonda
15.20 Nan.: Zorro
16.00 Tg3 GT Ragazzi
16.35 Variete: Melevisione
17.00 Aktualno: Cose dell'altro Geo, sledi Geo & Geo
18.10 Vremenska napoved
20.00 Variete: Blob
20.10 Nad.: Le storie di Agrodolce - Aspettando la nuova serie
20.35 Nad.: Un posto al sole
21.05 Dnevnik
21.10 Film: Metro - Uno sbirro tuttofare (pol., '96, i. E. Murphy, M. Rapa-port)
23.10 Variete: Parla con me

Rete 4

- 6.50 Nan.: Vita da strega
7.20 Nan.: Quincy
8.20 Nan.: Hunter

- 9.45 Nad.: Bianca
10.30 Nan.: Giudice Amy
11.30 Dnevnik in prometne informacije
11.40 Nan.: Wolff - Un poliziotto a Berlino
12.30 Nan.: Un detective in corsia
13.30 18.55 Dnevnik in vremenska napoved
14.05 Aktualno: Popoldanski Forum
15.10 Nan.: Hamburg Distretto 21
16.10 Nad.: Sentieri
16.25 Film: Indovina chi viene a cena? (kom., ZDA, '68, r. S. Kramer, i. S. Tracy, K. Houghton, S. Poitier)
17.00 Dnevnik - kratke vesti in prometne informacije
19.35 Nad.: Tempesta d'amore
20.30 Nan.: Walker Texas Ranger
21.10 Film: Godzilla (fant., ZDA, '98, r. R. Emmerich, i. M. Broderick)

- 21.50 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
23.55 Film: Duel (triler, i. D. Weaver)
1.45 Nočni dnevnik in pregled tiska

Canale 5

- 6.00 Dnevnik - Pregled tiska
7.55 Dnevnik, prometne infomacije, vremenska napoved, borza in denar
8.40 Aktualno: Mattino cinque (v. F. Panucucci, C. Brachino)
9.55 14.05 Resničnostni show: Grande Fratello
10.00 Dnevnik - Ore 10
11.00 Aktualno: Forum
13.00 Dnevnik, okusi, vremenska napoved
13.40 Nad.: Beautiful
14.10 Nad.: CentoVetrine
14.45 Resničnostni show: Uomini e donne (v. M. De Filippi)
16.15 Talent show: Amici
16.55 Aktualno: Pomeriggio cinque (v. B. D'Urso)
18.00 Dnevnik - kratke vesti
18.50 Kviz: Chi vuol essere milionario (v. G. Scotti)
20.00 Dnevnik in vremenska napoved
20.30 Variete: Striscia la notizia - La voce dell'influenza (v. E. Greggio, E. Iacchetti)
21.10 Film: SMS - Sotto mentite spoglie (kom., It., '07, r-i. V. Salemme, i. G. Panariello, L. Ranieri, L. Lante Della Rovere)
22.10 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
23.20 Aktualno: Terra!

Italia 1

- 6.15 Nan.: Still Standing
6.30 13.40, 17.45 Risanke
8.55 Nan.: Happy Days
9.30 Nan.: A-Team
10.20 Nan.: Starsky & Hutch
11.20 Nan.: The Sentinel
12.15 Aktualno: Secondo voi
12.25 18.30 Dnevnik in športne vesti
15.20 Nan.: Wildfire
16.20 Nan.: Il mondo di Patty
17.10 Nan.: Hannah Montana
19.30 Nan.: La vita secondo Jim
20.05 Risanke: Simpsonovi
20.30 Kviz: Prendere o lasciare
21.10 Nan.: Dr. House (i. H. Laurie, O. Epps)
22.00 Nan.: Grey's Anatomy (i. E. Pompeo)
0.00 Variete: Chiambretti Night - Solo per numeri uno
1.45 Nočni dnevnik

Tele 4

- 7.00 8.30, 13.30, 16.30, 19.30, 23.02 Dnevnik
8.05 Pregled Tiska

- 9.00 Domani si vedrà
10.10 Nan.: Daniel Boone
10.55 Aktualno: Formato famiglia
12.00 16.00 Dnevnik - kratke vesti
12.50 Aktualno: La Provincia ti informa
13.15 Rotocalco ADN Kronos
14.05 Variete: ... Mescola e rimescola
14.35 Klasična glasba
15.15 Dokumentarec o naravi
17.00 Risanke
19.10 Aktualno: Conosciamo i nostri ospedali
20.00 Športne vesti
20.10 Aktualno: Qui Cortina
20.20 Aktualno: Fede, perchè no?
20.30 Deželni dnevnik
21.00 Nan.: Cold Squad
22.25 Aktualno: Pagine e fotogrammi
22.45 Il Rossetti
23.40 Film: Il ragazzo dal kimono d'oro (akc., '88, r. L. Ludman, i. K.R. Stuart)

La 7

- 6.00 Dnevnik, horoskop in prometne informacije
7.00 Aktualno: Omnibus, sledi Omnibus Life
10.10 Punto Tg, sledi Due minuti in un libro
10.25 Nan.: L'ispettore Tibbs
11.30 Nan.: Matlock
12.30 Dnevnik in športne vesti
13.00 Nan.: Hardcastle & McCormick
14.00 Film: La notte dell'aquila (voj., ZDA/V.B., '76, r. J. Sutherland)
16.00 Aktualno: Così stanno le cose e di mondi
17.05 Dok.: Atlantide - Storie di uomini e di mondi
19.00 Nan.: The District
20.00 Dnevnik
20.30 Aktualno: Otto e mezzo
21.10 Nan.: Leverage (i. T. Hutton)
22.50 Nan.: The District
23.40 Variete: Victor Victoria
0.55 Nočni dnevnik

Slovenija 1

- 6.10 Kultura, sledi Odmevi
7.00 8.00, 9.00, 15.00 Poročila
7.05 8.05 Dobro jutro
9.10 Otroška odd.: Telebajski
9.40 Pod klobukom (pon.)
10.15 Nan.: Berlin, Berlin
10.45 Turbulenca (pon.)
11.35 Omizje(pon.)
13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
13.15 Tv priredba gledal. dela Snubač (A.P. Čehov)
13.50 Piramida (pon.)
15.10 Mostovi-Hidak
15.45 Ris. nan.: Animalija
16.05 Kratki dok. film: Nazaj v šolo
16.20 Enajsta šola
17.00 Novice, slovenska kronika, športne vesti in vremenska napoved
17.20 19.50 Gledamo naprej
17.30 Dolgcajt
18.30 Žrebanje Deteljice
18.40 Risanke
18.55 Vremenska napoved, dnevnik in športne vesti
19.55 Tednik
21.00 Dok. serija: 20 let po padcu železne zavese, zadnji del
22.00 Odmevi, kultura, športne vesti in vremenska napoved
23.00 Osmi dan
23.35 Globus (pon.)
0.05 Nad.: Strasti (pon.)
0.35 Iz arhiva TVS - TV dnevnik 26.11.1991 (pon.)
1.00 Dnevnik (pon.)
1.35 Dnevnik Slovencev v Italiji
2.00 Infokanal

Slovenija 2

- 6.30 9.00, 0.30 Zabavni infokanal
7.00 Infokanal
8.00 Otroški infokanal
10.10 17.30 To bo moj poklic (pon.)
11.00 Globus (pon.)
11.30 Iz arhiva TVS - Tv dnevnik 26.11.1991
11.55 Dok. odd.: Nefretetina odisejada (pon.)
12.45 Dok. odd.: Knežji zakladi (pon.)
13.35 Bleščica, oddaja o modi
14.05 Slovenska jazz scena (pon.)
14.55 Šport: Pozdrav Afriki
16.00 Evropski magazin - Oddaja Tv Maribor
16.30 Pomagajmo si - Oddaja Tv Koper Capodistria
17.00 Mostovi - Hidak (pon.)
18.00 Nan.: Slovenski vodni krog (pon.)

- 18.25 Nan.: Potepanja
19.00 Družinske zgodbe (pon.)
20.00 Film: Novembrski mož
21.30 Tranzistor
22.05 Nad.: Govori z mano (pon.)
22.50 Film: Gospod Leon (pon.)

Koper

- 13.45 Dnevni program
14.00 Čezmejna Tv - TG R FJK - Deželne vesti
14.20 Euronews
14.30 Iz arhiva po vaših željah
15.15 Nautilus
15.45 Dok. oddaja: City folk
16.15 Srečanje z...
16.50 Slovenski magazin
17.15 Pogovorimo se o...
18.00 Pomagajmo si
18.35 0.20 Vremenska napoved
18.40 23.30 Primorska kronika
19.00 22.10 Vsedanes - TV dnevnik
19.25 Športna oddaja
20.00 Glasb. oddaja: In orbita
20.30 Film: Faith
22.30 Lynx Magazin
23.50 Izostritev
0.25 Čezmejna Tv TDD - Tv dnevnik v slovenskem jeziku

Tv Primorka

- 8.00 Dnevnik - Tv Primorka, vremenska napoved, kultura in videostrani
9.00 10.00 Novice
9.05 19.00, 23.30 Mozaik
10.00 Novice
10.05 17.20 Hrana in vino (pon.)
11.00 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Videostrani z novicami
18.00 Mlad. odd.: Na novo
18.45 Pravljica
20.00 23.00 Dnevnik - Tv Primorka, vremenska napoved, Kultura, Polje Evrope
20.30 Pod drobnogledom
21.30 Koncert Slavka Ivančiča, 2. del
22.45 Monitor (pon.)
0.30 Videostrani

RADIO**RADIO TRST A**

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; Koledar; 7.25 Dobro jutro; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Glasbena skrinjica; 9.00 Radio paprika; 10.00 Poročila; 10.10 Odprta knjiga; 11.00 Studio D; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Z goriške scene; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Klasični magazin; 18.00 Kulturne diagonale; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 6.00-9.00 Jutro na radiu Koper, kronika, OKC obveščajo; 7.00 Jutranjik; 8.00 Pregled tiska in vremenska napoved; 9.00-12.30 Dopoldan in pol; 10.00 RK svetuje; 12.30 Opoldnevnik; 13.30-15.00 Aktualno; 14.45 Poslovne informacije; 16.15 Glasba po željah; 17.10 Prireditve; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Oba račun; 18.30 Glasbena razglednica; 20.00-22.00 Glasbeni abonma; 22.30 Od glave do repa.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.25 Drobci zgodovine; 8.05 Horoskop; 8.33 Pesem tedna; 9.00 Doroty e Alice; 9.33 Moda ali pogovor s psihologinjo; 10.00 Replay; 11.00 Odprti prostor; 12.15 Sigla single; 12.28 Vremenska napoved, prometne vesti, dnevnik; 13.00 Svetnik dneva in Vse najboljše; 14.35 Euro notes; 15.05 Pesem tedna; 15.28 Vremenska napoved, prometne vesti, dnevnik; 16.00 Ob 16-ih; 18.00 Duša in telo; 19.00 Glasbeni spored; 20.00 Radio Capodistria Sera; 20.00 Odprti prostor; 21.00 Moda ali pogovor s psihologinjo; 21.35 Sogni di vacanza; 23.00 Melpoia; 0.00 RSI

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 5.30 Kronika; 6.45 Dobro jutro, otroci; 6.50 Kaj odmeva po Sloveniji; 7.00 Kronika; 8.05 Sve-tovalni servis; 8.40 Obvestila; 9.10 Ali že veste?; 9.30 Ultrazvok, oddaja o zdravju; 10.10 Prvi odcep desno; 11.45 Pregled tujega tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slovenske glasbe; 12.30 Nasveti; 13.00 Danes do 13-ih; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.00 Radio danes, jutri; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 16.30 Evrozvenket; 17.00 Studio ob 17.-ih; 19.00 Dnevnik; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Domače pesmi in napevi; 21.05 Literarni večer; 22.00 Zrcalo dneva; 22.40 Strni gramofon; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2
5.00, 6.00, 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.25 Vremenska napoved; 8.45 Koledar kulturnih prireditev; 9.15 Šport; 9.35 Popevki tedna; 10.00 Reportaža; 11.35 Obvestila; 12.00 Vroči mikrofon; 13.00 Danes do 13.-ih; 13.30 Šport; 14.00 Kulturne drobtinice; 15.03 RS napoveduje; 15.15 Finančne krivulje; 15.30 DIO; 16.05 Popevki tedna; 16.45 Četrtek ključ; 17.10 Frekvenca X; 17.45 Šport; 18.00 Slo Top 30; 18.50 Večerni sporedi; 19.30 Ne zamudite; 20.00 Odprti termin; 21.00 Galerija; 21.35 Minute za country; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Proti etru.

SLOVENIJA 3

6.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00, 0.00 Poročila; 7.25 Glasbena jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Skladatelj tedna; 11.05 Opera ura; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Jezikovni pogovori; 13.30 Operni umetniki; 14.05 Glasovi svetov; 15.00 Na ljudsko temo; 15.30 DIO; 16.05 Napoved sporeda; 16.15 Svet kulture; 16.30 Mladi virtuoz; 17.00 Festivali stare glasbe; 18.00 Izšlo je; 18.20 Intermezzo; 19.00 Dnevnik; 19.30 Slovenski koncert; 20.00 Iz arhiva Simfonikov RTVS; 22.05 Igra; 23.10 Slovenski koncert; 23.55 Lirični utrinek.

RADIO KOROŠKA

6.00-10.00 Dobro jutro; 12.00-13.00 Studio ob 12-ih; 15.00-17.00 Lepa ura; 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; 17.30-18.00 Naša pesem; - Radio Agora: 13.00-15.00 Agora-Divan; 18.00-20.00 Svobodni radio; -Radio Dva 10.00-12.00 Sedmi dan (105,5 MHz).

Primorski dnevnik**Lastnik:**

Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst

Izdajatelj:

Družba za založniške pobude DZP doo z enim družabnikom PRAE srl con unico socio Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst**Odgovorni urednik:** DUŠAN UDOVIČ

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
email: trst@primorski.eu
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 533382, fax 0481 532958
email: gorica@primorski.eu
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, fax 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>

Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 535723 fax 0481 532958

Cena: 1,00 €

Naročnina za Italijo 280,00 €

Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,00 €

Letna naročnina za Slovenijo 210,00 € plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska 75, Sežana, tel. 05-7070262, fax. 05-7300480 transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE

Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.

www.tmedia.it

GORICA, ul. Malta 6

TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI

advertising@tmedia.it

Brezplačna tel. št. 800129452

Iz tujine +39.0481.32879

Fax +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglašni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povisek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI

oglasit@tmedia.it

Brezplačna tel.št. 800912775

Fax +39.0481.32844

Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi po formatu, osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale na besedo. DDV - IVA 20%

Registriran na sodišču v Trstu

št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze

časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen

v Evropsko zvezo

manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi

Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence

v zamejstvu in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

jasno zmerno oblačno oblačno rahel dež zmeren dež močan dež nevihte veter megla rahel sneg zmeren sneg močan sneg topla fronta hladna fronta okluzija izobara C središče ciklona A središče anticiklona

Vremenska fronta se bliža našim krajem in bo vplivala na vreme pri nas predvsem v noči na petek. Nato bomo še občasno pod vplivom vlažnega jugozahodnika. Nad severnim Atlantikom in severno Evropo je obsežno in globoko ciklonsko območje. Nad Sredozemljem pa šibko območje visokega zračnega pritiska. Oslabljena fronta bo dosegla srednjo Evropo. Z jugozahodnim vetrom bo dotekal nad naše kraje tople in vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA
 Sonce vzide ob 7.19 in zatone ob 16.25
 Dolžina dneva 9.06

BIOPROGNOZA
 Vremenska obremenitev se bo postopoma krepila, z vremenom povezane težave bodo vse pogostejše in izrazitejše. Okrepili se bodo tudi nekateri bolezenski znaki.

MORJE
 Morje je skoraj mirno, temperatura morja 14,8 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	10	2000 m	0
1000 m	7	2500 m	-2
1500 m	3	2864 m	-3

UV INDEKS
 UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu dosegel 5, po nižinah 4 in pol.

PLIMOVANJE
Danes: ob 5.53 najvišje 35 cm ob 13.09 najnižje -22 cm, ob 18.38 najvišje 9 cm, ob 23.52 najnižje -25 cm.
Jutri: ob 6.21 najvišje 41 cm ob 13.25 najnižje -33 cm, ob 19.22 najvišje 15 cm.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

Dopoldne bo v Alpah spremenljivo vreme, od obale do Predalp pa bo pretežno oblačno z meglicami in rahlimi padavinami. Popoldne ali zvečer bo povsod oblačno, pojavljale se bodo zmerne padavine. Nad 1800-2000m bo snežilo. V Julijskih Alpah in Predalпах bodo lahko padavine nekoliko močnejše, meja sneženja se bo lahko spustila do 1600m nadmorske višine.

V vzhodni Sloveniji bo še delno jasno. Drugod bo oblačno, predvsem v zahodnih krajih bo rosilo ali rahlo deževalo. Jugozahodni veter bo čez dan nekoliko oslabil. Najnižje jutranje temperature bodo od 4 do 10, na Primorskem okoli 8, najvišje dnevne od 8 do 14 stopinj C.

Dopoldne bo v Alpah prevladovalo spremenljivo vreme. Od obale do Predalp bo pa pretežno oblačno z rosenjem ali krajevnimi šibkimi padavinami. Popoldne ali proti večeru se bodo povsod padavine okrepile, nad 1800-2000m bo snežilo. V Alpah in Julijskih Predalпах bodo ponoči padavine nekoliko močnejše, meja sneženja bo na okrog 1600m nadmorske višine.

V noči se bo dež prehodno razširil nad večji del Slovenije. Jutri bo pretežno oblačno, predvsem v zahodni polovici Slovenije bo občasno rahlo deževalo. Se bo pihal jugozahodni veter.

ZDRAVSTVO - Za zdravnike je bil v komi Belgijec 23 let pri zavesti ujet v paraliziranem telesu

Rom Houben s svojo materjo Josephine Nicolaas Houben

BRUSELJ - Belgijec Rom Houben je po prometni nesreči 23 mučnih let ležal ujet v svojem paraliziranem telesu, pri čemer se je zavedal, kaj se okrog njega dogaja, a ni mogel ničesar izraziti. Zdravniki so zanj postavili diagnozo vegetativnega stanja oz. kome, a kot se je izkazalo, je bil danes 46-letni moški ves čas pri zavesti.

Da se Houben pravzaprav vsega zaveda, je nek strokovnjak ugotovil šele s posebno napravo za pregledovanje možganov, ki v 80. letih minulega stoletja še ni bila dostopna. Houben danes s svetom komunicira z enim prstom in posebnim zaslonom na dotik na svojem vozičku.

"Nemoč. Popolna nemoč. Najprej sem bil jezen, nato sem se naučil živeti s tem," je v pogovoru za belgijsko televizijo RTBF dejal Houben, ki je svoje besede odtipkal na zaslon. Svoje rešitev je označil za "ponovno rojstvo".

Houbenova družina v vseh letih ni hotela sprejeti diagnoze zdravnikov in je trdno verjela, da se njihov sin zaveda dogajanja okrog sebe, zaradi česar niso niti pomislili, da bi mu pustili umreti, je dejala njegova mati.

Zdravniki so njegovo resnično stanje ugotovili že pred tremi leti, a je odkritje na dan prišlo šele po nedavni objavi študije napačnih diagnoz pri ljudeh z motnjami zavesti. Medtem ko je 23-letno napačno prepričanje zelo nenavadno, pa je število napačnih diagnoz pri tovrstnih bolnikih kljub temu veliko prepogosto, ugotavlja belgijska študija. (STA)

Divje kamele terorizirajo vas

SYDNEY - Vas Docker Riverna severu Avstralije "terorizira" okoli 6000 divjih kamel. Minister v lokalni vladi Rob Knight je opozoril, da so razmere v vasi kritične, saj kamele uničujejo tamkajšnje infrastrukturo, 350 prebivalcev pa si ne upa iz svojih domov. Avstralija je sicer bolj znana po kenгурujih, vendar pa tam živi tudi okoli milijon kamel, ki se zelo hitro razmnožujejo. Črede se podvojijo vsakih sedem let, razmere pa bi utegnile kmalu uiti iz nadzora, čeprav je vlada sprejela številne ukrepe za zmanjšanje števila kamel. Tudi proti kamelam v vasi Docker River naj bi posredovali lovci s helikopterji. (STA)

ODPRTO NON-STOP 8.30 - 19.00 OD PONEDELJKA DO SOBOTE

ponudba velja od 26. novembra do 5. decembra 2009

DOLINA 538 - TRST (v bližini športnega igrišča) TEL. - FAX 0039-040-8325039

discount tedesco

PANDORO CHELOPHONE "DE GIGLI" 700 g	PANETTONE CHELOPHONE "DE GIGLI" 800 g	EKSTRADEVIŠKO OLJČNO OLJE 1 l	MEHKI MANDOLAT Z LEŠNIKI 200 g
1,69	1,69	2,76	1,09
DOMAČA SALAMA CRACCO na kg	VAKUUMSKO PAKIRAN ŠPEK 1/2 na kg	SOK ACE PURELAND 1,5 l	SIR LATTERIA "FIOR DEL MONTE" na kg
5,90	6,90	0,75	6,80
KLEMENTINE ITALIJA na kg	JABOLKA GOLDEN GORNJE POADIŽJE na kg	TESTENINE DURUM "REALE" 500 g	MLEKO UHT CARSO DELNO POSNETO 1 l
0,58	0,68	0,29	0,49
BELA MOKA "00" 1 kg	KEKSI S ČOKOLADNIMI KAPLJICAMI 700 g	MEHČALEC DATS BLU 4 l	BEL KROMPIR žakej 10 kg
0,29	1,29	1,39	3,90
PRALNI PRAŠEK "LANZA TRES" 70 pranij	ENOSLOJNE SERVIETE "FLOU" 250 kosov		
5,90	0,99		

oziroma do razprodaje zalog!

V TOREK, 8. DECEMBRA 2009, ODPRTO OD 8.30 DO 19.30